

عید سعید غدیر خم مبارک باد

هفته نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و چهارم | شماره ۱۱۹۱ | دوشنبه ۱۹ خرداد ۱۴۰۴ | ۱۳ ذی الحجه ۱۴۴۶ | ۹ ژوئن ۲۰۲۵ | ۱۶ صفحه

حنیف غفاری

نگاه درون زا به امنیت منطقه ای!

دکتر یدالله جوانی

چرایی ایستادگی بر غنی سازی و صنعت هسته ای

۷

دین

ولایت معنایش

تبعیت از ولی است

۱۱

خرد

منطق حرکت انقلاب اسلامی در آموزه های امامین انقلاب

بر مدار عقلانیت

پرونده

رهبر معظم انقلاب در سالروز ارتحال امام خمینی (ره) موضع ملت ایران در مقابل یاوه گویی های دولت پر سر و صدای آمریکا را تبیین کرد

حرف اول و آخر

◆ اینهایی هم که امروز سر کارند - صهیونی و آمریکایی - اینها هم بدانند که در این مورد هیچ غلطی نمی توانند بکنند. اولین مطلبی که ما در باب هسته ای به طرف های آمریکایی و غیره می گوئیم این است که شما چه کاره اید؟ چرا دخالت می کنید که ایران باید غنی سازی داشته باشد یا نداشته باشد؟ به شما چه؟

◆ ملت ایران یک ملتی است که اختیارش دست خودش است؛ به شما ربطی ندارد؛ شما چه کاره اید؟ شما از چه موضع حقوقی ای این حرفها را می زنید؟

◆ در صنعت هسته ای یک نقطه وجود دارد که به منزله کلید است و آن عبارت است از غنی سازی؛ غنی سازی اورانیوم. دشمنان ما روی همین غنی سازی اورانیوم تکیه کرده اند، روی این انگشت گذاشته اند.

حرف اول آمریکایی ها این است که شماها اصلا صنعت هسته ای نداشته باشید؛ ایران صنعت هسته ای نداشته باشد... پاسخ ما به یاوه گویی های دولت پر سر و صدا و بی تدبیر آمریکا معلوم است؛ معلوم است ما چه جوابی می دهیم.

تراپ به دنبال میانجی!

رضا صارمی‌راد

کارشناس مسائل بین‌الملل

ابتدای هفته گذشته در سفر کوتاه «البوسعدی» وزیر خارجه عمان به تهران، نامه دولت آمریکا را تسلیم «سید عباس عراقچی» کرد. معلوم نیست این همان نامه ادعایی آمریکا است که مدعی شده بود به ایران ارسال شده یا نامه دیگری است؛ از ساعتی بعد اظهار نظر های گوناگون در مورد محتوای آن شروع شد. گروهی می گفتند که آمریکا غنی سازی حداقلی را در ایران به رسمیت شناخته، ولی اعلام کرده ایران به مدت سه سال باید غنی سازی را متوقف کند. بعضی از کارشناسان اعلام کردند؛ در این نامه گفته شده است که غنی سازی به طور کلی باید متوقف شود و در مقابل آن بخشی از تحریم ها برداشته می شود. در این بین گروهی هم اعلام کردند که در این نامه «طرح کنسرسيوم غنی سازی» متشکل از ۴ کشور ایران، عمان، عربستان و امارات پیشنهاد شده است و همزمان طرح چند نفر از اساتید دانشگاه «بريستون» در مورد چارچوب این طرح هم منتشر شد. سخنگوی وزارت خارجه آمریکا هم فقط به این جمله اکتفا کرد که در این نامه پیشنهادات گوناگونی به ایران داده شده است و اگر ایران پاسخ مناسبی به آنها ندهد، اوضاع برای ایران بد خواهد شد. به گفته وزیر خارجه ایران و «علی اکبر صالحی» رئیس پیشین سازمان انرژی اتمی، نامه آمریکا دچار پرانکه گویی و عدم انسجام بوده و به نحوه برداشت تحریم ها هم اشاره نشده است. در نهایت رهبر معظم انقلاب در مراسم گرامیداشت سالگرد ارتحال امام (ره) ضمن اشاره به اهمیت انرژی اتمی و کاربردهای گوناگون و تلاشی که طی سالها برای به دست آوردن چرخه سوخت هسته ای شده است، به محتوای نامه هم اشاره کردند و فرمودند: «درخواست آمریکا صددرصد مخالف شعار «ما می توانیم» است و حرف اول آمریکا این است که ایران صنعت هسته ای نداشته باشد و به آنها محتاج باشیم.» در ادامه ایشان فرمودند: «پاسخ ما به پاره گویی آمریکا معلوم است. در این مورد هیچ غلطی نمی توانند بکنند.» بعد از سخنان رهبر معظم انقلاب، نکته قابل توجه این است که مسئولان آمریکا هیچ عکس العملی از خود نشان نداده اند و ساعتی بعد «تراپ» در پیامی در شبکه اجتماعی اش نوشت، ضمن تماس تلفنی با «پوتین» از او درخواست کرده است که در مذاکرات ایران و آمریکا میانجی گری کند. بعضی از مسئولان آمریکایی هم که نامی از آنها برده نشده است، گفتند که ما منتظر پاسخ این گونه ایران بوده ایم و به نظر می رسد که مانند موارد قبیل، آمریکایی ها ابتدا از موضع بالا طرحی را بیان می کنند و در یک پله پایین تر شروع به چانه زنی می کنند. در کنار این موضوع ترونی کای اروپایی و آژانس با صدور بیانیه به کمک آمریکا آمدند. ادبیات گزارش آژانس حکایت از آن دارد که در روزهای آینده آژانس قطعنامه ای بر علیه ایران صادر می کند و در واقع تلاش خود را برای فعال سازی مکانیسم ماشه آغاز می کند. البته جمهوری اسلامی هم اعلام کرده که خود را برای پاسخ متقابل آماده کرده است، ولی علی رغم همه این فعل ها و انفعالات از داخل دولت آمریکا سخنانی شنیده می شود که آنها به دنبال برگزاری دور ششم مذاکرات هستند. معلوم می شود که آمریکایی ها مایل نیستند مذاکرات به شکست بینجامد، زیرا آنها به دنبال یک دستوراد در سیاست خارجی خود هستند. به نظر آمریکایی ها توافق با ایران را از آتش بس در اوکراین و غزه در دسترس تر است.

شرایط کنونی برخوردار است؛ چرا که هستند افراد، گروه ها و رسانه هایی که، این نوع مقاومت و ایستادگی برای حفظ صنعت هسته ای و چرخه سوخت را، به دلیل تبعات سنگین و خطرناک و فشارهای تحریمی، یک سیاست غیرعقلانی دانسته و خواهان توافق با آمریکا به هر شکل ممکن هستند.

تأمل در موارد زیر، بیانگر آن است که حفظ صنعت هسته ای ایران به همراه چرخه سوخت غنی سازی اورانیوم در داخل کشور، نه تنها مبتنی بر عقلانیت سیاسی انقلابی است، بلکه یک ضرورت اجتناب ناپذیر برای ایرانیان از جهات گوناگون است.

۱. اصرار غرب و آمریکا بر اینکه ایران باید چرخه سوخت هسته ای را برچیند، در چیست؟ آیا آنان آن گونه که می گویند، نگران دست یابی ایران به بمب اتمی هستند؟ پاسخ منفی است. این ادعا فقط بهانه برای فشار و توجیه فشار بر ملت ایران و جمهوری اسلامی است. نگرانی اصلی غربی ها در این است که با انقلاب اسلامی و استقرار نظام جمهوری اسلامی در ایران، یک هویت تمدن ساز متفاوت از تمدن غرب، آن هم با ظرفیت های بسیار فراوان برای ساخت تمدن نوین اسلامی پدید آمده است. دست یابی ایرانی ها به صنعت هسته ای و چرخه سوخت به رغم تحریم ها، فشارها و تهدیدها، یعنی دست یابی این هویت جدید تمدن ساز، به شاه کلید پیشرفت.

اصرار آنان بر اینکه ایران باید دست از غنی سازی بردارد، در واقع تلاشی برای خارج کردن این شاه کلید از دست ملت ایران است.

۲. غربی ها و به خصوص آمریکایی ها، بر این باور هستند که اگر بتوانند با تحریم، فشارهای حداکثری و تهدید به اقدام نظامی، جمهوری اسلامی را به کنار گذاشتن صنعت غنی سازی اورانیوم مجبور سازند؛ آن گاه ایران در موقعیتی قرار می گیرد که با همسین اجبارها و فشارها، می توان دیگر مؤلفه های قدرت از قبیل قدرت موشکی و پهبادی و نفوذ منطقه ای را هم از جمهوری اسلامی گرفت. بنابراین این نقشه

دکتر بدالله جوانی

مدیر مسئول

از مجموعه بیانات رهبر حکیم انقلاب اسلامی در مراسم بزرگداشت سی و ششمین سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (رحمة الله علیه) در روز ۱۴ خرداد سال جاری، به وضوح می توان دریافت که غنی سازی اورانیوم و صنعت هسته ای در ایران، در ردیف منافع حیاتی قرار دارد.

این سخن به آن معنا است که در مذاکرات هسته ای، چرخه سوخت و غنی سازی اورانیوم به منزله بخش اصلی صنعت هسته ای کشور، به هیچ عنوان و تحت هیچ شرایطی، قابل معامله و کنار گذاشتن نیست. اهمیت این موضوع آن گاه بیشتر روشن می شود که بدانیم، آمریکایی ها به همراه متحدین خود، همواره بر برچیده شدن چرخه سوخت در ایران به ویژه در دوران «تراپ» چه در مرحله اول و چه در مرحله کنونی، تأکید داشته اند و اینک هر نوع توافقی را مشروط به غنی سازی صفر درصد در ایران می کنند.

بسیار روشن است که در چنین موقعیتی، توافقی در مذاکرات حاصل نخواهد شد مگر به شرط اینکه یکی از طرفین از مواضع اعلامی خود عقب نشینی کنند. بیانات رهبر فرزانه انقلاب اسلامی در بیش از دو دهه گذشته و خصوصا در روز ۱۴ خرداد، در بردارنده این پیام به جهان است که ملت ایران و نظام جمهوری اسلامی، با تمام توان از صنعت هسته ای کشور دفاع کرده و آن را با وجود همه فشارها، تحریم ها و تهدیدها حفظ می کند و در این میان، چرخه سوخت و غنی سازی را بخش حیاتی و تفکیک ناپذیر این صنعت می داند.

پرسش اصلی آن است که چرا باید بر این صنعت و غنی سازی و حفظ چرخه سوخت، تحت هر شرایطی و با احتمال هر نوع پیامدی ایستادگی کرد؟ آیا این ایستادگی و مقاومت، با عقلانیت و خرد حکومت داری و سیاست ورزی در تعارض نیست؟

پاسخ به این پرسش از اهمیت بسیاری در

حنیف غفاری

دکترای روابط بین الملل

سفر اخیر وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران به دو کشور مصر و لبنان، نقطه آشکارساز دیپلماسی متوازن و منطقه ای در حوزه سیاست خارجی کشورمان محسوب می شود. دیدارهایی که میان «دکتر عراقچی» با «عبدالفتاح السیسی» رئیس جمهور مصر و «نواف سلام» نخست وزیر لبنان صورت گرفت، قطعا نقش به سزایی در تنظیم یا حتی بازتعریف برخی روابط میان طرفین ایفا خواهد کرد. در این باره سه نکته اساسی وجود دارد که لازم است مورد توجه قرار گیرد:

نکته اول: تمرکز جمهوری اسلامی ایران بر «دیپلماسی منطقه ای» یک اصل مهم و فرمولی منطقی و پویا در عرصه سیاست خارجی کشور محسوب می شود. در دوران حضور «شهید امیرعبداللهیان» در مسند وزارت خارجه این روند به خوبی کلید خورد و اکنون نیز ادامه پیدا کرده است. مفهوم سیاست خارجی متوازن یا فراگیر، اصطلاحی است که در اینجا باید مورد توجه و تأکید قرار گیرد. بر همین منبنا، در ابتدا وزن هر بازیگر در نظام بین الملل به درستی سنجیده شود و سپس نسبت آن بازیگر با منافع ملی ما مشخص شود و بر اساس این دو مؤلفه رابطه ما با آن بازیگر تنظیم یا بازتعریف شود. با توجه به تلقی ها و انگاره های نوینی که در حوزه امنیت پیرامونی خلق شده، دیپلماسی منطقه ای و درک متقابل بازیگران غرب آسیا از یکدیگر اهمیت ویژه ای پیدا کرده است. نگاهی که از مرکز به منطقه غرب آسیا و

چرایی ایستادگی بر غنی سازی و صنعت هسته ای

می گیرد. برای نمونه، بدون صنعت هسته ای، نمی توان در علوم پزشکی، چه در مرحله تشخیص و چه در مرحله پیشگیری و درمان، دارای یک نظام سلامت و درمان پیشرفته بود.

۵. در صنعت هسته ای، غنی سازی اورانیوم و به عبارت دیگر برخورداری کشور از چرخه کامل سوخت، برای کشوری چون ایران، به منزله بخش اصلی این صنعت به حساب می آید. این سخن به این معنا است که فرض کنیم ایران، بیست نیروگاه اتمی همانند نیروگاه اتمی بوشهر را، برای تولید بیست هزار مگاوات برق بسازد تا مردم عزیزمان، از برق پاک استفاده کنند. اگر ایران چرخه سوخت نداشته باشد و برای سوخت این نیروگاه ها بخواهد از خارج و آن هم از چند کشور محدود وارد کند، از هم اکنون می توان تصور کرد که چه اتفاقات تلخی می تواند برای منافع ملی، امنیت ملی، عزت و غرور ملی ما رقم بخورد، تا با اجازه مستکبران زورگویی چون آمریکا به شکل قطره چکانی، آن هم به صورت احتمالی در ازای دادن امتیازات فراوان و یادست کشیدن از بسیاری از ارزش های اسلامی و ملی، بخشی از نیاز نیروگاه های ما به سوخت اورانیوم غنی شده برطرف شود.

آری با چنین برآوردی است که می توان گفت، برای ایران صنعت هسته ای بدون داشتن چرخه سوخت، پشیزی ارزش ندارد. بنابراین، ملت ایران و نظام اسلامی مدافع حقوق ملت ایران، مصمم است با اتکا به قدرت ایمنان و در پرتو وحدت و انسجام داخلی، با انتخاب مسیر ایستادگی و مقاومت بی نظیر تاریخی، با جنگ و دندان از صنعت هسته ای خود که ثمره مجاهدت های دانشمندان جوان ایرانی و از جمله تلاش و صفت ناپذیر شهدای هسته ای است؛ دفاع کرده و آن را حفظ کند.

به طور قطع آیندگان، از این تصمیم درست و عقلایی، و این مقاومت بی نظیر نتیجه بخش برای پیشرفت کشور و تأمین کننده عزت و غرور ملی، تمجید خواهند کرد و بر تمامی کسانی که در این مسیر مقاومت عزت آفرین سهمی داشتند؛ درود خواهند فرستاد. بدون شک، ایران و ایرانی فردا و فرداهای ما، اینچنین خواهد بود؛ ان شاء الله.

پایان بخشی به چرخه سوخت و غنی سازی اورانیوم در ایران و در واقع یک نقشه ادامه دار برای ایجاد تغییر در مسیر حرکت ایران است. آنان از این طریق، می خواهند ایرانی را که در مسیر پیشرفت و قوی شدن با شتابی حیرت انگیز در حال حرکت است، به یک ایران ضعیف، آسیب پذیر و وابسته از هر جهت تبدیل کنند.

۳. رهبر حکیم انقلاب اسلامی در بیانات روز ۱۴ خرداد در مرقد مطهر حضرت امام خمینی (رحمة الله علیه)، با اشاره به زیاده خواهی و زورگویی آمریکایی ها مبنی بر اینکه، ایران نباید چرخه سوخت و غنی سازی اورانیوم داشته باشد، یک پرسش مبنایی حقوقی را مطرح ساختند. معظمله خطاب به آمریکایی ها فرمودند: «شما چه کاره هستید که تصور می کنید دیگران باید با اجازه شما، کاری را انجام بدهند و یا از انجام آن خودداری کنند!» این یک پرسش حقوقی جدی است و با حقوق ملت ها و استقلال کشورها و حق حاکمیت ملی در هر واحد سیاسی در تعارض آشکار است.

۴. صنعت هسته ای در جهان به منزله یک صنعت مادر شناخته شده است. صنعتی که هم با علوم و فناوری های مختلف در ارتباط است، و هم در عرصه های گوناگون برای پیشرفت یک کشور، شرط لازم به حساب می آید. هیچ کشوری در جهان کنونی، بدون برخورداری از این صنعت، نمی تواند به پیشرفت های واقعی دست یابد.

کاربرد این صنعت در بخش های گوناگون، همانند کاربرد شاه کلید برای بساز کردن تمامی قتل ها است. در دنیای کنونی صنعت هسته ای، علوم پزشکی و فناوری های مرتبط، علوم کشاورزی و فناوری های مرتبط، علوم دفاعی و فناوری های مرتبط، و در یک کلام تمامی علوم و فناوری های مرتبط با آن علوم را که برای پیشرفت یک کشور و ملت لازم است؛ به شکل اساسی متحول کرده است. این تحول به گونه ای است که با حذف کاربرد فرآورده های هسته ای از هر علمی، آن علم و صنعت مرتبط با آن علم، از دنیای پیشرفت فاصله

به «همپوشانی» و در مراحل بالاتر «هم افزایی» شود.»

نکته دوم: معطوف به موقعیت خاصی است که منطقه غرب آسیا در آن قرار گرفته است. تحولات دو سال اخیر (وقوع جنگ غزه و لبنان و تحولات سوریه)، مسئولیت بزرگی را متوجه دستگاه دیپلماسی و سیاست خارجی کشورمان کرده است. شاید برخی مدعی شوند که میان دغدغه های دولت ها و کشورهای گوناگون منطقه بر سر موضوع جنگ غزه و پرونده هایی مانند «طرح دودولتی» و «پیمان ابراهیم» دوگانگی وجود دارد. اما حتی این دوگانگی نیز نباید به نادیده گرفتن اصل تلاش کشورمان مبنی بر حفظ موجودیت ارزنده جبهه مقاومت و متعاقباً، از بین بردن سوءتفاهم های

پیرامون وجود دارد، منجر به این شده است که ما در سیاست های منطقه ای و پیرامونی خود در قالب سیاست اولویت همسایگان دستاوردهای خوبی را مشاهده کنیم. خلق منظومه امنیتی بر اساس «نقش آفرینی مشترک بازیگران منطقه» یکی از راهکارها و محورهایی است که جمهوری اسلامی ایران بارها روی آن تأکید کرده است. بر این اساس، اساساً نظم و امنیت منطقه ای در گروی همزیستی، همکاری و هم افزایی بازیگران منطقه است و بازیگران فرامنطقه ای قاعدتاً نقشی در تعریف و عملکرد این منظومه نخواهند داشت. پیام اصلی جمهوری اسلامی ایران به تمامی کشورهای منطقه مشخص است: «نبايد به سبب جبر ژئوپلیتیک و جغرافیایی، کشورهای منطقه صرفاً به «همزیستی» بایکدیگر اکتفا کنند، بلکه این همزیستی باید تبدیل به «همپوشانی» و در مراحل بالاتر «هم افزایی» شود.»

وجود اختلاف در میان بازیگران و دولت های منطقه، امری بدیهی بوده که معلول مداخله گرایی مزمن بازیگران فرامنطقه ای و در رأس آنها آمریکا، انگلیس و فرانسه در غرب آسیاست. با این حال این «معضل ادراکی» نباید تبدیل به یک «بحران راهبردی» در منطقه شود.

تلقی «درون زرا» از مقوله امنیت منطقه ای و تسری این نگاه به همه کشورهای منطقه غرب آسیا جایی برای مداخله گرایی دشمنان در این حوزه حساس و راهبردی باقی نخواهد گذاشت

دوجانبه و چندجانبه در منطقه منتج شود. وجود اختلاف در میان بازیگران و دولت های منطقه، امری بدیهی بوده که معلول مداخله گرایی مزمن بازیگران فرامنطقه ای و در رأس آنها آمریکا، انگلیس و فرانسه در غرب آسیاست. با این حال این «معضل ادراکی» نباید تبدیل به یک «بحران راهبردی» در منطقه شود. جمهوری اسلامی ایران در این باره باید ضمن ایفای نقش تبیین گری خود در قبال اهداف و نقشه های واشنگتن، تل اوپو و بازیگران غربی در منطقه، در ترسیم همکاری ها و هم افزایی های چندجانبه منطقه ای بر اساس «دغدغه های مشترک» جدیت ویژه ای داشته باشد. تمرکز وزارت امور خارجه کشور بر کشورهای منطقه نشان می دهد این جدیت و عزم در دستگاه دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران شکل گرفته است.

نکته سوم: آمریکا و رژیم صهیونیستی همواره از دیپلماسی منطقه ای کشورمان وحشت زده بوده اند. از منظر دشمنان، تلقی «درون زرا» از مقوله امنیت منطقه ای و تسری این نگاه به همه کشورهای منطقه غرب آسیا جایی برای مداخله گرایی دشمنان در این حوزه حساس و راهبردی باقی نخواهد گذاشت. جمهوری اسلامی ایران ملد های همکاری نوین در منطقه را احصاء کرده و اکنون در صدد تبدیل آنها به یک «مبنای مشترک همکاری» در منطقه است. برخی کشورهای منطقه از این رویکرد در «ونزرا» استقبال کرده و بر برخی دیگر هنوز متوجه اهمیت اصالت این نگاه کلان و راهبردی نشده اند. در چنین فضایی باید تلاش کرد تا با وجود برخی اختلافات بر سر مسائل گوناگون، از نقاط اشتراک امنیتی، ژئوپلیتیک و دینی در ترسیم این منظومه عملیاتی مشترک بهره جست. انتظار می رود این تلاش به صورت مستمر از سوی وزارت امور خارجه کشورمان ادامه پیدا کند.

اصلاح فضای کسب‌وکار

علی قاسمی

تحلیل‌گر ارشد اقتصادی

یکی از الزامات اساسی برای تحقق شعار سال، اصلاح فضای کسب‌وکار و ارتقاء رتبه ایران در سطح جهانی است. فضای کسب‌وکار به محیطی اشاره دارد که در آن فعالیت‌های اقتصادی، تجاری و تولیدی انجام می‌شود. این فضا شامل قوانین، مقررات، زیرساخت‌ها، سیاست‌های اقتصادی، دسترسی به منابع مالی، نیروی انسانی ماهر و دیگر عوامل مؤثر بر فعالیت‌های اقتصادی است. بر اساس اطلاعات موجود، رتبه ایران در شاخص سهولت کسب‌وکار (بانک جهانی) در سال‌های اخیر حدود ۱۲۷ از میان ۱۹۰ کشور بوده است. همچنین، در گزارش‌های دیگر مانند رتبه‌بندی محیط کسب‌وکار اکونومیست، ایران در میان ۸۲ کشور در انتهای جدول قرار گرفته است. در شاخص آزادی اقتصادی نیز رتبه ایران ۱۵۹ از ۱۶۵ کشور گزارش شده است. هر چند این رتبه‌بندی‌ها بسته به سال و منبع، ممکن است کمی متفاوت باشند. اما به‌طور کلی نشان‌دهنده چالش‌های جدی در فضای کسب‌وکار ایران هستند.

برای اصلاح فضای کسب‌وکار، اقدامات متعددی می‌توان انجام داد که به بهبود محیط اقتصادی، افزایش رقابت‌پذیری و تسهیل فعالیت‌های تجاری کمک می‌کند. به‌صورت فهرست‌وار به چند اقدام اساسی در حوزه اصلاح کسب‌وکار اشاره می‌شود.

- ساده‌سازی قوانین و مقررات
- کاهش بروکراسی و پیچیدگی‌های اداری برای دریافت مجوزها
- اصلاح قوانین زائد یا متناقض که مانع فعالیت کسب‌وکارها می‌شوند
- ایجاد پنجره واحد برای ثبت شرکت‌ها و اخذ مجوزهای لازم.
- شفافیت و مبارزه با فساد
- تقویت شفافیت در فرآیندهای دولتی و کاهش فرصت‌های فساد مالی و اداری
- ایجاد سامانه‌های آنلاین برای نظارت عمومی بر فرآیندهای صدور مجوز و قراردادهای
- بهبود زیرساخت‌های اقتصادی
- توسعه زیرساخت‌های فیزیکی مانند حمل‌ونقل، ارتباطات و انرژی
- ارتقای زیرساخت‌های دیجیتال برای حمایت از کسب‌وکارهای آنلاین و فناوری محور حمایت از

سرمایه‌گذاری ارانه مشوق‌های مالیاتی و تسهیلات برای سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی

- ایجاد ثبات در سیاست‌های اقتصادی و کاهش ریسک‌های سرمایه‌گذاری. تسهیل دسترسی به منابع مالی
- تقویت نظام بانکی برای ارائه وام‌های کم‌بهره به کسب‌وکارهای کوچک و متوسط
- توسعه بازار سرمایه و حمایت از استارت‌آپ‌ها از طریق صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر
- آموزش و توسعه مهارت‌ها
- تقویت آموزش‌های مهارتی متناسب با نیاز بازار کار
- حمایت از برنامه‌های کارآفرینی و نوآوری برای جوانان و فارغ‌التحصیلان
- حمایت از کسب‌وکارهای کوچک و متوسط
- ارائه بسته‌های حمایتی مانند معافیت‌های مالیاتی و یارانه برای این کسب‌وکارها
- ایجاد مراکز رشد و شتاب‌دهنده‌ها برای کمک به رشد استارت‌آپ‌ها.
- بهبود رقابت‌پذیری
- کاهش انحصار در بازارها و تشویق رقابت سالم
- حمایت از نوآوری و تحقیق و توسعه برای افزایش

بهروری

- اصلاح نظام مالیاتی

- ساده‌سازی فرآیندهای مالیاتی و کاهش فشار مالیاتی بر کسب‌وکارهای نوپا
- ایجاد نظام مالیاتی عادلانه و شفاف برای جلوگیری از فرار مالیاتی
- تقویت تعاملات بین‌المللی
- تسهیل تجارت خارجی از طریق کاهش تعرفه‌ها و امضای توافق‌نامه‌های تجاری
- جذب سرمایه‌گذاری خارجی با ایجاد محیط امن و پیش‌بینی‌پذیر برای سرمایه‌گذاران.
- در نهایت باید گفت، نکته کلیدی این کار اجرای اقدامات مذکور نیازمند هماهنگی بین دولت، بخش خصوصی و نهاد‌های مدنی است. در این میان دولت باید نقش تسهیل‌گر داشته باشد و با ایجاد سیاست‌های حمایتی، زیرساخت‌های لازم را فراهم کند. همچنین، کاهش دخالت مستقیم دولت در اقتصاد و واگذاری پروژه‌ها به بخش خصوصی، می‌تواند کارایی را افزایش دهد. مضاف بر این تدوین برنامه‌های بلندمدت و نظارت مستمر بر اجرای آنها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

دیدگاه

شماره ۱۱۹۱ | دوشنبه ۱۹ خرداد ۱۴۰۴

صداقت

روزنه

نماز عید، زیر آتش!

مهدی نیک‌بین
کارشناس سیاسی

در روز عید قربان، غزه شاهد یکی دیگر از تلخ‌ترین روزهای تاریخ خود بود. در حالی که مسلمانان در سراسر جهان در حال برگزاری نماز عید و انجام فرایض دینی خود بودند، مردم غزه در زیر آتش بی‌امان رژیم صهیونیستی به سوگواری نشستند. بمباران گسترده و بی‌وقفه رژیم صهیونیستی، مراسم عید را به صحنه‌ای از رنج، درد و مقاومت تبدیل کرد؛ تا جایی که صدای انفجارها و ترکش‌های موشک جایگزین تکبیر و دعاشد. طبق گزارش‌های رسمی از غزه، تنها در روز عید قربان، دست‌کم ۳۵ نفر از فلسطینیان جان خود را از دست دادند و ده‌ها نفر نیز زخمی شدند. این آمار البته فقط بخشی از فاجعه‌ای است که طی هفته‌های گذشته و در طول درگیری‌های مداوم بین مقاومت فلسطین و رژیم صهیونیستی در حال وقوع است.

با آنکه این دست جنایات برای صهیونیست‌ها بسیار عادی شده و این رژیم به ریختن خون بیگناهان عادت کرده است. اما این رژیم همچنان مورد حمایت کشوری قسری می‌گیرد که خود را بزرگ‌ترین مدافع حقوق بشر می‌داند. برای نمونه در عرصه بین‌المللی، شورای امنیت سازمان ملل متحد در تاریخ ۴ ژوئن سال ۲۰۲۵، قطعنامه‌ای را برای برقراری آتش‌بس فوری و بی‌قید و شرط در غزه تصویب کرد که با حمایت ۱۴ کشور عضو شورا مواجه شد. اما ایالات متحده آمریکا با بهانه‌گیری‌های بی‌مورد و به‌دلیل عدم اشاره به آزادی گروگان‌های صهیونیستی و محکوم کردن حماس، این قطعنامه را توکر. این اقدام، پنجمین توتی آمریکا در حمایت از رژیم صهیونیستی در شورای امنیت بود و با انتقاد شدید کشورهای گوناگون از جمله چین، پاکستان و ایران مواجه شد. مقامات آمریکایی، از جمله «مارکو رابینو» وزیر امور خارجه این کشور با دفاع از این وتو، اعلام کردند که ایالات متحده از هیچ قطعنامه‌ای که حماس را محکوم نکند، حمایت نخواهد کرد. این موضع‌گیری‌ها نشان‌دهنده حمایت بی‌قید و شرط آمریکا از رژیم صهیونیستی و نادیده گرفتن بحران انسانی در غزه است. البته نقش آمریکا در استمرار بحران نقش آمریکا در جنگ غزه تنها به وتوی قطعنامه‌ها محدود نمی‌شود. حمایت‌های نظامی و اقتصادی گسترده واشنگتن از رژیم صهیونیستی از جمله فروش سلاح‌های پیشرفته و حمایت‌های دیپلماتیک سبب شده است که این رژیم بدون ترس از پیامدهای بین‌المللی به اعمال خشونت‌آمیز خود ادامه دهد. به گزارش منابع گوناگون، آمریکا سالانه میلیاردها دلار کمک‌های نظامی به رژیم صهیونیستی اختصاص می‌دهد که بخش عمده‌ای از آن برای عملیات نظامی در نوار غزه استفاده می‌شود. این حمایت‌ها نه تنها موجب تشدید بحران انسانی می‌شوند، بلکه روند صلح و مذاکره در منطقه را نیز به‌شدت تحت تأثیر قرار داده‌اند.

جنایت در روز عید و سکوت جهانی در مقابل بمباران غزه در روز عید قربان، نه تنها نقض آشکار حقوق بشر و قوانین بین‌المللی است؛ بلکه نشان‌دهنده سیاست‌های تبعیض‌آمیز و ناعادلانه در عرصه جهانی است. حمایت‌های بی‌دریغ آمریکا از رژیم صهیونیستی و توهین‌های مکرر در شورای امنیت، به‌نوعی چراغ سبز به ادامه این جنایات می‌دهد. در حالی که مردم غزه در سوگ عزیزان خود نشسته‌اند، جامعه جهانی باید در برابر این ظلم سکوت نکند و با اتخاذ مواضع قاطع، از حقوق مردم فلسطین دفاع کند.

زمان آن رسیده است که عدالت در عرصه بین‌المللی برقرار شود و رژیم صهیونیستی به‌دلیل جنایاتش در غزه پاسخگو باشد.

اقتصاد و نرخ وقوع جرم!

سید علی حسینی

پژوهشگر امنیت ملی

در عصر حاضر که مفهوم قدرت از ابعاد صرفاً سخت‌افزاری و نظامی فراتر رفته و به مؤلفه‌های نرم و تأثیرگذار فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی تسری یافته است، دیپلماسی اقتصادی به مثابه ابزاری کارآمد در جهت ارتقاء قدرت نرم و جایگاه کشورمان در عرصه پیرامونی و فرامنطقه‌ای، اهمیتی روزافزون می‌یابد. در این میان، نباید از نظر دور داشت که ثبات و امنیت داخلی، به ویژه در حوزه اجتماعی و اقتصادی، پیش‌نیاز و در عین حال، یکی از برندهای مهم عملیات یک دیپلماسی اقتصادی موفق است. واقعیت آن است که چالش‌های اقتصادی، هرگاه از آستانه تحمل جامعه فراتر روند، می‌توانند به بروز و تشدید آسیب‌های اجتماعی و از جمله پدیده شوم جرم منجر شوند، امری که نه تنها امنیت روانی و اجتماعی شهروندان را خدشه‌دار می‌سازد، بلکه تصویر و نفوذ کشور در سطح بین‌المللی را نیز تحت الشعاع قرار می‌دهد.

در همین راستا، پژوهشی قابل تأمل تحت

عنوان «بررسی اثرات تحریم‌های اقتصادی بر جرم در ایران» که توسط وحید شقایق شهری و شیرین واحد رسولی در فصلنامه «مجلس و راهبرد» (زمستان ۱۴۰۳) به چاپ رسیده است، ارتباط مستقیم و معنادار میان فشارهای اقتصادی ناشی از تحریم‌ها و افزایش نرخ برخی جرائم در کشورمان را به روشنی تبیین می‌کند. این تحقیق قابل تأمل که برای ۳۱ استان کشور طی دوره ۱۴۰۰-۱۳۸۵ انجام شده، نشان می‌دهد که با اعمال و تشدید تحریم‌های اقتصادی، جرائم نظیر سرقت و قتل به ترتیب با احتمال ۱۰ و ۸ درصد افزایش یافته‌اند. این یافته، هشداری جدی است مبنی بر اینکه تکنیک‌های اقتصادی، پیش از آنکه صرفاً معیشت مردم را هدف قرار دهند، می‌توانند به سست شدن پایه‌های امنیت اجتماعی و گسترش ناهنجاری‌ها دامن زنند. پژوهش مذکور همچنین به درستی اشاره می‌کند که افزایش نابرابری درآمدی و بیکاری به تشدید سرقت می‌انجامد، در حالی که افزایش باسوادی و تقویت سرمایه اجتماعی، کاهش سرقت را در پی دارد.

از این منظر، دیپلماسی اقتصادی کشورمان نمی‌تواند و نباید خود را به مذاکرات صرف برای

رفع تحریم‌ها یا گسترش مبادلات تجاری محدود سازد. بلکه باید با نگاهی جامع‌تر، به دنبال ایجاد فضایی باشد که در آن، ثبات اقتصادی پایدار، کاهش نابرابری‌ها، و افزایش فرصت‌های شغلی ممکن گردد. موفقیت در این عرصه، به معنای کاهش زمینه‌های بروز جرم و در نتیجه، تقویت امنیت داخلی و ارتقاء کیفیت زندگی شهروندان است. جامعه‌ای که در آن، شهروندان از رفاه نسبی برخوردارند و دغدغه معاش، آنها را به سمت قانون‌شکنی سوق نمی‌دهد، به‌طور طبیعی، تصویری مثبت‌تر و جذاب‌تر از خود به جهان عرضه خواهد کرد و این، خود سنگ بنای قدرت نرم است. کشورهای که نتوانسته‌اند با دیپلماسی اقتصادی فعال، بازارهای جدیدی برای کالاها و خدمات خود بیابند، سرمایه‌گذاری‌های خارجی مولد جذب کنند و در زنجیره‌های ارزش جهانی نقش آفرینی نمایند، نه تنها به رشد و شکوفایی اقتصادی دست یافته‌اند، بلکه با کاهش معضلات اجتماعی ناشی از فقر و بیکاری، بنیان‌های امنیت ملی خود را نیز مستحکم‌تر ساخته‌اند.

بنابراین، راهبرد دیپلماسی اقتصادی کشورمان باید در هم‌افزایی کامل با سیاست‌های داخلی

عکس و مکث

دم خروس بیرون زد/ با روی کار آمدن «جولانی» در سوریه معلوم بود که سرآخر دم خروس داعش‌پرو بیرون خواهد زد. این روزها داعش، با سرگردگی «ابو دجانة الجبوری» در حلب سر برآورده است.

گمشده/ مجله «تایم» با انتشار تصویر الگ که نماد حزب دموکرات آمریکا است، کتابچه زده که دموکرات‌ها گم شده است، این حزب پس از شکست در سال ۲۰۲۴، در حال تجدیدنظر در همه چیز است.

مبارزه با استکبار/ زائران ایرانی در چادر بعثه رهبر معظم انقلاب در عرفات با پلاکاردهایی با شعارهای «القدس لنا»، «مرگ بر آمریکا»، «مرگ بر اسرائیل»، «ان‌الله‌ا‌یحب‌المعتدین»، حضور پیدا کردند.

برای فلسطین/ «پادی مک‌کور» مبارز رزمی‌کار ایرلندی با شکست دادن رقیب مهبونیست خود در رقابت‌های رزمی در رم، پرچم فلسطین را بالا برد و فریاد زد: «فلسطین آزاد، فلسطین آزاد»

بچه‌های مقاومت/ فلسطین مهد مقاومت شده، در نقب اشغالی، وقتی بلدوزرهای رژیم برای تخریب خانه‌های خانواده «ابوالمسک» پیش‌روی می‌کردند، کودکان این‌گونه چوب در دست، مقابل اشغالگران ایستادند.

دختر بلندی‌رواز ایران/ «ریحانه مبینی» ملی‌پوش دوومیدانی ایران زمین توانست در جریان رقابت‌های قهرمانی دوومیدانی آسیا با ثبت پش به طول ۵/۴۰ متر نخستین مدال طلای تاریخ ورزش زنان در ماده پش طول را کسب کند.

دیگران

درک متفاوت، سیاست‌های تازه

درفی گوستیاور من

نشریه اینترنتی Modern Diplomacy

امروزه، توسعه اقتصادی به یکی از دغدغه‌های اصلی کشورها بدل شده است، به گونه‌ای که هر کشور در پی توسعه ظرفیت‌ها و برتری‌های بالقوه خود در عرصه‌های نوین اقتصادی است. در این میان، با توجه به محدودیت منابع طبیعی و فرصت‌های بزرگ نهفته در سایر بخش‌ها، بسیاری از کشورها به دنبال ایجاد گام‌های جدید در بخش‌های اقتصادی خود هستند. در مطالعات روابط بین‌الملل، نظریه‌های مختلفی برای تبیین پویایی‌های اقتصادی وجود دارد که یکی از آنها لیب‌الایسم اقتصادی است. این نظریه، بازار را حوزه‌ای مستقل از جامعه می‌داند که بر اساس قوانین اقتصادی خود عمل کرده و به دنبال حداکثرسازی منافع برای افراد، خانوارها و شرکت‌ها است و بر عدم مداخله دولت در اقتصاد تأکید دارد، برخلاف نظریه مרקانتیلیسم که اقتصاد را تابع سیاست می‌داند.

منبع اصلی درآمد عربستان نفت خام است و تخمین زده می‌شود که این کشور حدود ۲۵ درصد از کل ذخایر نفت جهان، معادل ۲۶۷ میلیارد بشکه را در اختیار دارد. با این حال، سودهای هنگفت حاصل از نفت، هر چند تأثیر زیادی بر درآمد کشور و جمعیت آن داشته، با واقعیت محدود بودن این منابع طبیعی مواجه است. از این رو، عربستان سعودی اکنون سرمایه‌گذاری‌های کلان و توسعه را در حوزه‌های گسترده‌تری مانند ورزش و زیرساخت‌ها با مشارکت فعالان غیردولتی نظیر سرمایه‌گذاران آغاز کرده است، چرا که جهان به طور فزاینده‌ای چندقطبی شده و فرصت‌های بسیاری برای بهبود و پیشرفت وجود دارد.

ایمن درک که منابع طبیعی، به‌ویژه نفت، در دسته منابع تجدیدناپذیر با ذخایر محدود قرار می‌گیرند، عربستان سعودی را به سمت یافتن منابع درآمدی جدید با افق زمانی بلندمدت و قابلیت تجدیدپذیری سوق داده است. در شرایط کنونی، مشاهده می‌شود که عربستان بال‌های اقتصادی خود را به حوزه‌های اساسی‌تر و پایدارتر گسترش داده است. سرمایه‌گذاری در بخش ورزش و توسعه املاک و مستغلات، مانند ساخت شهرهای مدرن و پیشرفته، از جمله این اقدامات است. در سال ۲۰۲۳ با پیوستن کریستیانو رونالدو، یکی از برترین بازیکنان فوتبال جهان، به باشگاه النصر عربستان، نقطه عطفی در تاریخ فوتبال این کشور رقم خورد. این گام، به عنوان یک پیشرفت بزرگ در دنیای فوتبال عربستان تلقی شده و در نهایت منجر به کسب امتیاز میزبانی جام جهانی ۲۰۳۴ شد.

از سوی دیگر، عربستان سعودی در حال حاضر بر افزایش جذب سرمایه‌گذار در سایر زمینه‌ها، به‌ویژه زیرساخت‌هایی نظیر ساخت شهرهای مدرن جدید و مکان‌های تفریحی پیشرفته تمرکز کرده است. این پروژه‌ها با پیشرفت سایر بخش‌های حمایتی ارتباط تنگاتنگی دارند و هدف از آنها، راهی از تمرکز صرف اقتصاد عربستان بر بخش نفت و حرکت به سمت حوزه‌های آینده‌تر است. این خود، شکلی از تحول اقتصادی نوین است که توسط دولت عربستان با تلاش برای بهینه‌سازی تمامی اشکال راهکارهای اقتصادی مدرن طراحی شده است. با توجه به محدودیت منابع نفتی در دنیایی که به طور فزاینده‌ای مدرن می‌شود، عربستان سعودی ناگزیر به نوآوری و ایجاد تحولی جدید با تمرکز بر بهینه‌سازی اقتصادی در همه زمینه‌هاست تا خود را برای تبدیل شدن به کشوری پیشرفته با اقتصادی پیشرو آماده سازد.

بررسی ضرورت بازنگری در سیاست‌های اقتصادی با رویکرد خلق قدرت نرم و ارتقاء برند ملی ایران

قدرت نرم از مسیر اقتصاد!

به یک قدرت اقتصادی پیشرو و تأثیرگذار در عرصه جهانی تغییر دهد. چین با طراحی و پیاده‌سازی گونه‌ای پویا و مؤثر از تنوع‌بخشی تجاری، سرمایه‌گذاری‌های مستقیم و مشترک خارجی با اولویت کشورهای در حال توسعه و حوزه‌های زیرساختی و فناوری پایه، تقویت صنعت گردشگری، اعطای کمک‌های توسعه‌ای هدقمند، مدیریت هوشمندانه جریان مهاجران و خلق ابتکارات منطقه‌ای و بین‌المللی اقتصادی، توانست تحولی اساسی در وضعیت قدرت نرم خود به وجود آورد. بهبود شاخص‌های کلان اقتصادی نظیر رشد، تورم و اشتغال و افزایش منابع قدرت نرم، به‌ویژه تصویر و «برند ملی»، از جمله مهم‌ترین دستاوردهای این رویکرد بوده است. چین نشان داد که موفقیت اقتصادی و ارائه تصویری از یک شریک قابل اعتماد و سازنده، می‌تواند به مراتب مؤثرتر از نمایش صرف قدرت سخت، درها را به روی نفوذ و همکاری بگشاید.

یکی از ستون‌های اصلی دیپلماسی اقتصادی چین، بهبود و گسترش تجارت خارجی بوده است. چین از یک بازیگر حاشیه‌ای در تجارت جهانی به بزرگترین واردکننده و صادرکننده جهان بدل شد. این تحول نه تنها درآمدهای ارزی عظیمی را برای این کشور به ارمغان آورد، بلکه حضور گسترده محصولات چینی در بازارهای جهانی، به تدریج تصویر «ساخت چین» را از نمادی برای کالا‌های ارزان و با کیفیت پایین، به نمادی از تنوع، نوآوری و حتی در برخی حوزه‌ها، پیش‌ساز فناوری‌ها تغییر داد. سیاست «تولید برای همه» و هدف‌گذاری طیف وسیعی از محصولات، از ساده تا فرفر، به چین امکان داد تا در بازارهای گوناگون با سطوح درآمدی متفاوت نفوذ کند.

دیپلماسی اقتصادی هوشمندانه، نه تنها به عنوان ابزاری برای رشد و توسعه اقتصادی، بلکه به مثابه شاه‌کلیدی برای ارتقای قدرت نرم و بهبود «برند ملی» ایران در عرصه منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای، اهمیتی مضاعف می‌یابد. «برند ملی» یا تصویری که یک کشور در اذهان عمومی داخلی و خارجی از خود ارائه می‌دهد، یکی از ارکان بنیادین قدرت نرم به شمار می‌رود. چین نشان داد که موفقیت اقتصادی و ارائه تصویری از یک شریک قابل اعتماد و سازنده، می‌تواند به مراتب مؤثرتر از نمایش صرف قدرت سخت، درها را به روی نفوذ و همکاری بگشاید. سیاست «تولید برای همه» و هدف‌گذاری طیف وسیعی از محصولات، از ساده تا فوق پیشرفته، به چین امکان داد تا در بازارهای گوناگون با سطوح درآمدی متفاوت نفوذ کند. ایفای نقش محوری سیاست خارجی کشور در برنامه‌ریزی‌های کلان اقتصادی و ایجاد پیوستگی میان اهداف دیپلماتیک و منافع اقتصادی، امری ضروری است. دیپلماسی باید در خدمت تسهیل تجارت، جذب سرمایه و انتقال فناوری قرار گیرد.

به رقابت با قدرت‌های سنتی بپردازد و این امر، تصویر یک قدرت فناوری و نوآور را از چین در اذهان جهانی تثبیت کرده است.

تقویت گردشگری، اعطای کمک‌های خارجی، و مدیریت مهاجران نیز هر یک به سهم خود در بهبود تصویر ملی و ارتقای قدرت نرم چین مؤثر بوده‌اند. جاذبه‌های گردشگری متنوع، همراه با توسعه زیرساخت‌ها، چین را به یکی از مقاصد اصلی گردشگران جهانی تبدیل کرده و این امر، فرصتی برای نمایش مستقیم فرهنگ، پیشرفت و پویایی جامعه چین به جهانیان فراهم آورده است. کمک‌های توسعه‌ای چین به کشورهای آفریقایی و آمریکای لاتین، هر چند با اهداف استراتژیک اقتصادی و سیاسی همراه بوده، اما در بسیاری موارد تصویر یک شریک توسعه‌ای را برای چین ایجاد کرده است. همچنین، چین با مدیریت هوشمندانه جامعه بزرگ چینی‌های مقیم خارج و جذب نخبگان و دانشجویان، از ظرفیت سرمایه انسانی خود در راستای توسعه و بهبود تصویر بین‌المللی بهره برده است. در نهایت، مشارکت فعال و مبتکرانه در سازمان‌ها و ترتیبات منطقه‌ای و بین‌المللی مانند بریکس و سازمان همکاری شانگهای، به چین امکان داده است تا نقش خود را به عنوان یک بازیگر مسئول و تأثیرگذار در شکل‌دهی به نظم جهانی تثبیت کند.

حال، با نگاهی به این تجربه موفق، کشورمان ایران نیز می‌تواند با الهام از اصول و راهبردهای دیپلماسی اقتصادی چین، البته با در نظر گرفتن مقتضیات، ظرفیت‌ها و چالش‌های خاص خود، گام‌های مؤثری در جهت بهبود تصویر ملی و ارتقای قدرت نرم بردارد. نخست، ایفای نقش محوری سیاست خارجی کشور در برنامه‌ریزی‌های کلان اقتصادی و ایجاد پیوستگی میان اهداف دیپلماتیک و منافع اقتصادی، امری ضروری است. دیپلماسی باید در خدمت تسهیل تجارت، جذب سرمایه و انتقال فناوری قرار گیرد. دوم، تلاش همه‌جانبه برای رفع تحریم‌های ظالمانه با هدف تسهیل روابط اقتصادی خارجی و کاهش اثرات منفی «ایران‌هراسی» که توسط دشمنان ترویج می‌شود، باید در اولویت باشد. سوم، بهبود و توسعه تجارت خارجی با پیگیری جدی سیاست توسعه صادرات غیرنفتی، متنوع‌سازی سبد محصولات وارداتی و صادراتی، و یافتن بازارهای جدید و پایدار، به‌ویژه در میان همسایگان و کشورهای همسایه، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. چهارم، افزایش تأمین مالی و جذب قطعی سرمایه‌گذاری‌های خارجی، نیازمند متنوع‌سازی مدل‌های مشارکتی، ارائه تسهیلات حقوقی، کنسولی و اقتصادی جذاب و ایجاد فضای کسب‌وکار باثبات و قابل پیش‌بینی است.

ایران نیازمند احیای برند ملی

در جمع‌بندی، باید اذعان داشت که در جهان به‌هم‌پیوسته امروز، قدرت نرم و «برند ملی» به اندازه قدرت سخت، اگر نگوئیم بیشتر، در تأمین منافع ملی و ارتقای جایگاه یک کشور اهمیت دارد. دیپلماسی اقتصادی، ابزاری کارآمد و چندوجهی است که می‌تواند به طور همزمان به رشد اقتصادی، بهبود تصویر ملی و افزایش قدرت نرم منجر شود. تجربه چین، گواهی روشن بر این مدعاست. کشورمان ایران، با تاریخ و تمدن غنی، موقعیت ژئواستراتژیک ممتاز و ظرفیت‌های انسانی و طبیعی فراوان، از پتانسیل بالایی برای ایفای نقشی برجسته‌تر در عرصه منطقه‌ای و جهانی برخوردار است. به‌کارگیری هوشمندانه و هدفمند دیپلماسی اقتصادی، نه تنها می‌تواند به شکوفایی اقتصادی کشورمان یاری رساند، بلکه راه را برای تبدیل شدن ایران به یک قدرت نرم تأثیرگذار و الهام‌بخش در منطقه و جهان هموار خواهد ساخت. این مهم، مستلزم عزم ملی، برنامه‌ریزی دقیق، هماهنگی میان‌دستگاهی و نگاهی بلندمدت و استراتژیک به آینده است.

استقلال از آمریکا!

نگاهی به جدال تسلیحاتی در غرب

زهراتو حیدریان

دبیر گروه بین‌الملل

«قانون طلایی مذاکره و موفقیت: کسی که طلا دارد، قوانین را وضع می‌کند.» این موضع رسمی «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا، در شبکه «تروث سوشال» است. اعترافی صادقانه به آنچه نظام سرمایه‌داری باور دارد. نظم جهانی و نهادهایی که آمریکا پس از جنگ جهانی دوم ایجاد کرد، همگی با این ادعا طراحی شدند که در برابر این منطق، مقاومت کرده و تضمین کنند قوی‌ترها نتوانند به‌سادگی هر کاری که می‌خواهند، انجام داده و ضعیف‌ترها را مجبور به تحمل رنج کنند. اما ترامپ نشان داد که آمریکا هرگز آن به اصطلاح قدرت نوع‌دوست و آرمان‌گرای که ادعا می‌کرد، نبوده است.

«مالکوم ترنبول» نخست‌وزیر پیشین استرالیا، در مقاله‌ای با عنوان «دوستان آمریکا باید خودشان را نجات دهند»، به این موضوع پرداخت و نوشت: «ماهیت واقعی دولت ترامپ، از جمله تحقیر قانون چه در سطح ملی و چه در عرصه بین‌المللی، قلدری، لغو توافق‌نامه‌ها و معاهدات، تهدید متحدان و نوازش مستبدان، به‌وضوح قابل مشاهده است.»

نخست‌وزیر استرالیا با اشاره به اینکه در دوران «اول آمریکا»، ایالات متحده دیگر شریک امنیتی قابل اعتمادی نیست، تصریح کرد: «متحدان (آمریکا) در سراسر جهان تشخیص داده‌اند که باید برای دفاع از خود کارهای بیشتری انجام دهند. آنها باید سیستم‌های تسلیحاتی پیشرفته‌تر، ذخایر مهمات و تجهیزات بیشتر و پرسنل بیشتری را به‌دست آورند. در عین حال، باید استقلال حاکمیتی خود را افزایش دهند، به‌ویژه توانایی آنها برای فعالیت بدون هماهنگی یا همکاری آمریکا باید ارتقا یابد. آنها همچنین باید اتحادیه‌های متعددی را با شرکای همفکر غیر از آمریکا ایجاد و تقویت کنند.»

به‌گفته «ترنبول»، ناتو و همه متحدان آمریکا نیاز به هزینه بیشتر در امور نظامی و دفاعی را قبول دارند؛ اما در مورد نحوه هزینه‌کرد این پول اضافی اختلاف نظر دارند. آمریکا طبیعتاً می‌خواهد دیگر کشورها سلاح‌های آمریکایی بیشتری بخرند؛ اما متحدان می‌ترسند که اگر چه خرید تجهیزات و مهمات بیشتر از ایالات متحده ممکن است ترامپ را راضی کند. اما استقلال بیشتری به‌همراه نخواهد داشت.

در دورانی که برخی کوه‌فکران داخلی، صنعت نظامی ایران و مهندسی معکوس برخی پروژه‌های

نظامی را زیر سؤال می‌برند، نخست‌وزیر پیشین استرالیا به کشورها توصیه می‌کند که در راستای افزایش تولید داخلی تسلیحات قدم بردارند. او می‌افزاید: «خرید گسترده سیستم‌های تسلیحاتی آمریکا تنها به وابستگی بیشتر خریدار به ایالات متحده منجر می‌شود. راه حل بلندمدت برای متحدان آمریکا این است که بتوانند با قابلیت‌های مستقل، مهاجمان را بازدارند؛ یعنی در حالت ایده‌آل تسلیحات مورد نیازشان را در داخل تولید کنند و یا حداقل اطمینان حاصل کنند که تجهیزات آمریکایی را می‌توانند بدون آمریکا مستقر کرده و به‌کار گیرند.»

وی با انتقاد از وابستگی کشورهای غربی به تجهیزات آمریکایی می‌نویسد: «در حال حاضر، امکان چنین استقلالی وجود ندارد. برای نمونه، جنگنده‌های F-۳۵ آمریکا، از نظر عملکردی چنان به نرم‌افزار و قطعات یدکی آمریکایی وابسته هستند که به‌کارگیری آنها بدون رضایت واشنگتن یا استفاده مدت طولانی از آنها دشوار است. این نوع وابستگی، که در بیشتر سیستم‌های تسلیحاتی مدرن رایج است، بیشتر هم برای متحدان ایالات متحده آزردهنده بوده، اما به‌منزله یک مشکل بزرگ تلقی نمی‌شود.»

این سیاستمدار استرالیایی در ادامه اذعان کرد:

پنجره

افشای سند دفاعی

آمادگی ارتش انگلیس تا اتهام‌زنی به ایران، چین و روسیه

سند تازه منتشر شده «بررسی راهبردی دفاعی» انگلیس، با اشاره به روابط فزاینده چین، ایران، روسیه و کره‌شمالی، خواستار آمادگی برای جنگ علیه قدرت‌های هسته‌ای همچون چین و روسیه شد. طبق گزارش شبکه انگلیسی «اسکای نیوز»، در سند بررسی راهبردی دفاعی انگلیس آمده است: «برنامه هسته‌ای رو به گسترش ایران، خطری برای امنیت بین‌المللی و ساختار جهانی عدم اشاعه است. چین و روسیه روابط خود را تعمیق بخشیده‌اند و همچنین زمینه‌هایی برای همسویی راهبردی و فرصت‌طلبانه با ایران و کره شمالی وجود خواهد داشت. با این حال، پویایی این روابط تحت تأثیر منافع متضاد و بی‌اعتمادی دیرینه قرار خواهد گرفت.» این سند همچنین با اشاره به روابط در حال تعمیق روسیه، چین، ایران و کره شمالی، «خاورمیانه و ایدئوپاسیفیک را به منزله مناطق دارای اولویت بعدی پس از یورو-آتلانتیک برای تعامل دفاعی انگلیس توصیه می‌کند.» سند بررسی راهبردی دفاعی انگلیس با اشاره به تمرکز فزاینده آمریکا روی تقابل با «همار» چین نوشت: «با روشن شدن این موضوع که امنیت اروپا دیگر تمرکز اصلی بین‌المللی آمریکا نیست، انگلیس و متحدان اروپایی باید تلاش‌های خود را افزایش دهند.»

سند تازه منتشر شده «بررسی راهبردی دفاعی» انگلیس، با اشاره به روابط فزاینده چین، ایران، روسیه و کره‌شمالی، خواستار آمادگی برای جنگ علیه قدرت‌های هسته‌ای همچون چین و روسیه شد. طبق گزارش شبکه انگلیسی «اسکای نیوز»، در سند بررسی راهبردی دفاعی انگلیس آمده است: «برنامه هسته‌ای رو به گسترش ایران، خطری برای امنیت بین‌المللی و ساختار جهانی عدم اشاعه است. چین و روسیه روابط خود را تعمیق بخشیده‌اند و همچنین زمینه‌هایی برای همسویی راهبردی و فرصت‌طلبانه با ایران و کره شمالی وجود خواهد داشت. با این حال، پویایی این روابط تحت تأثیر منافع متضاد و بی‌اعتمادی دیرینه قرار خواهد گرفت.» این سند همچنین با اشاره به روابط در حال تعمیق روسیه، چین، ایران و کره شمالی، «خاورمیانه و ایدئوپاسیفیک را به منزله مناطق دارای اولویت بعدی پس از یورو-آتلانتیک برای تعامل دفاعی انگلیس توصیه می‌کند.» سند بررسی راهبردی دفاعی انگلیس با اشاره به تمرکز فزاینده آمریکا روی تقابل با «همار» چین نوشت: «با روشن شدن این موضوع که امنیت اروپا دیگر تمرکز اصلی بین‌المللی آمریکا نیست، انگلیس و متحدان اروپایی باید تلاش‌های خود را افزایش دهند.»

تحلیل

ضربه فنی تحریم‌ها

شکست سیاست‌های ضد روسی آمریکا

از زمان آغاز جنگ اوکراین در فوریه سال ۲۰۲۲ (اسفند ۱۴۰۰)، آمریکا تحریم‌های گسترده‌ای را با تمرکز بر انرژی روسیه از سیستم مالی جهانی، کاهش سودآوری بخش انرژی و تضعیف توانایی نظامی آن اعمال کرده است. اندیشکده آمریکایی «شورای روابط خارجی» در ارزیابی نتیجه سیاست تحریمی غرب علیه مسکو، به بررسی این پرسش پرداخته که آیا پس از سه سال جنگ در اوکراین، تحریم‌ها علیه روسیه تفاوتی را موجب شده است؟ این اتاق فکر مطرح و منتقد آمریکایی تصریح کرد: «دولت ترامپ تحریم‌ها علیه روسیه را که در دوره «جو بایدن» اجرا شده بود، لغو یا کاهش نداد. در حالی که واشنگتن برای گفت‌وگوهای آتش‌بس فشار می‌آورد، ترامپ چشم‌انداز افزایش فشار تحریم‌ها را برای کساندن روسیه به میز مذاکره مطرح کرده است.» شورای روابط خارجی آمریکا افزود: «اگرچه تحریم‌ها تا حدودی به اقتصاد روسیه آسیب زده‌اند و درآمد حوزه انرژی آن را کم کرد و دارایی‌های بانک مرکزی روسیه را در معرض مصادره قرار داد، با این حال، این تحریم‌ها سبب فریاشی گسترده اقتصادی روسیه نشده‌اند. در عمل صندوق بین‌المللی پول تخمین

زد که تولید ناخالص داخلی روسیه در سال ۲۰۲۴ به میزان ۳/۶ درصد افزایش یافته است. این عدد بالاتر از ایالات متحده و بسیاری از اقتصادهای غربی و به‌رغم هزینه‌های فراوان جنگ بوده است.» به نوشته این اتاق فکر، روسیه هدف دشواری برای تحریم‌هاست، زیرا صادرکننده بسیاری از کالاهای اساسی از جمله نفت و گاز، کود شیمیایی، گندم و فلزات گران‌بها به‌شمار می‌رود. مسکو در برخی مواقع از جایگاه خود به‌عنوان صادرکننده انرژی برای انتقام‌گیری از اروپا استفاده کرده است. این گزارش افزود: «روسیه به‌سرعت راه‌هایی را برای دور زدن سقف قیمتی «گروه ۷» با استفاده از «ناوگان سایه» تانکرهای نفتی و تغییر مسیر صادرات به چین و هند پیدا کرد. در همین حال، بسیاری از کشورهای اروپایی همچنان به واردات گاز روسیه که نسبت به نفت خام گران‌تر است، ادامه می‌دهند.» شورای روابط خارجی آمریکا، تقویت تجارت با چین را عامل مهمی در توانایی مسکو برای کم‌اثر کردن تحریم‌های آمریکا و اروپا دانست، به‌نحوی که حتی مسکو توانست فناوری‌هایی که می‌توانند کاربرد نظامی داشته باشند را هم به‌دست بیاورد.

جهان

شماره ۱۱۹۱ | دوشنبه ۱۹ خرداد ۱۴۰۴

صداقت

پیشخوان

اخراج به جرم حمایت از فلسطین

روزنامه «نیویورک تایمز» از محرومیت‌نماینده کلاس ۲۰۲۵ مؤسسه فناوری ماساچوست از شرکت در مراسم دانش‌آموختگی خود به دلیل حمایت از فلسطین خبر داد و نوشت: «این دانشجو که «مگا و موری» نام دارد، یکی از آخرین دانشجویانی است که پس از اعتراض به جنگ (رژیم) اسرائیل در غزه، با تنبیه انضباطی مواجه شده است. خانم و موری از دانشجویانی بود که روابط مؤسسه فناوری ماساچوست با (رژیم) اسرائیل را محکوم کرده بود. بر اساس داده‌های وزارت آموزش آمریکا، این دانشگاه بین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴، ۲/۸ میلیون دلار کمک هزینه و هدیه از نهادهای اسرائیلی دریافت کرده است.» به نوشته این روزنامه، دانشجویان آمریکایی از فرصت ایراد سخنرانی در مراسم دانش‌آموختگی خود استفاده کرده و علیه جنایات رژیم صهیونیستی و در انتقاد از روابط دانشگاه خود با این رژیم سخن می‌گویند. «لوگان روزوس» نیز در سخنرانی خود در دانشگاه نیویورک به «جنایاتی که در حال حاضر در فلسطین اتفاق می‌افتد»، اشاره کرد. دانشگاه برای تنبیه وی، مدرکش را از او دریغ کرد. همچنین در دانشگاه «جورج واشنگتن»، دانشجویی به نام «سیسیلیا کالور» در سخنرانی مراسم دانش‌آموختگی بار دیگر خواستار عدم سرمایه‌گذاری دانشگاه در شرکت‌هایی شد که در اسرائیل فعالیت می‌کنند. دانشگاه مذکور نیز وی را از حضور در دانشگاه محروم کرد.

هر روز فقیرتر

روزنامه «ایندپندنت» در سرمقاله خود با اشاره به فقر گسترده کودکان انگلیسی نوشت: «بحران هزینه‌های زندگی، با افزایش شدید قیمت حامل‌های انرژی و مواد غذایی که فقیرترین خانوارهای انگلیس را بیشتر تحت تأثیر قرار می‌دهد، والدین را در فشار شدید برای تأمین معاش فرزندان‌شان قرار داده است. بیش از ۳/۵ میلیون قلم کالای ضروری از سوی واحدهای خیریه غذا در سال ۲۰۲۴ توزیع شده است، از جمله پوشاک، لباس و ملزومات کودک، که نسبت به سال قبل ۱۴۳ درصد افزایش داشته است.» به نوشته این روزنامه، حدود ۴/۵ میلیون کودک انگلیسی، که ۳۰ درصد از کل کودکان بریتانیا را تشکیل می‌دهند، در سال ۲۰۲۴ در خانواده‌هایی با درآمد نسبتاً پایین، یعنی با درآمدی کمتر از ۶۰ درصد میانگین جامعه، زندگی می‌کنند. طبق گزارش سازمان «نجات کودکان بریتانیا» و اتحادیه بانک کودک، تنها در سال ۲۰۲۴ خانواده‌های نیازمند به بانک‌های کودک نسبت به سال قبل ۳۵ درصد افزایش داشته است. این روزنامه با تأکید بر ضرورت ورود دولت انگلیس برای حل مسئله فقر کودکان، تصریح کرد: «هر چند کار خیریه‌ها در حمایت از کودکان نیازمند ارزشمند و ضروری است، اما جایگزین اقدامات دولت نیست. محدودیت ارائه خدمات حمایتی دولت به تنها دو فرزند در سال ۲۰۱۷ اعمال شده و از آن زمان تاکنون منبع بدبختی و نارضایتی بوده است.»

بی‌اعتبار

«آگنس کالامارد» مدیر سازمان عفو بین‌الملل، در واکنشی طعنه‌آمیز نوشت: «مکرون هشدار داده که ممکن است غرب اعتبار خود را به‌خاطر جنگ‌های اوکراین و غزه از دست بدهد. جدا؟ اعتبار ۱۹ ماه پیش و در نتیجه همدستی غرب در نسل‌کشی (رژیم) اسرائیل در غزه یا بی‌عملی در قبال آن از دست رفت.» وی افزود: «احیای اعتبار مستلزم موارد زیر است: اذعان به جنایت نسل‌کشی؛ انتقال ندادن تسلیحات به اسرائیل؛ انحلال توافق اتحادیه اروپا و اسرائیل؛ اجرای تصمیم دیوان بین‌المللی دادگستری در مورد اشغالگری نظامی و غیرقانونی اسرائیل از طریق تحریم و خارج کردن سرمایه‌گذاری‌ها؛ اجرای احکام دیوان بین‌المللی کیفری برای جلب (مقام‌های صهیونیست).»

تنها شانس ترامپ

«استیون والت» استاد روابط بین‌الملل دانشگاه هاروارد، یکی از ویژگی‌های مثبت ترامپ را اجتناب از درگیری‌های نظامی دانست و گفت: «ترامپ برخلاف بسیاری از سیاستمداران جنگ‌طلب، تمایل چندانی به شروع جنگ ندارد. او حتی در برابر فشارها برای اقدام نظامی علیه ایران مقاومت نشان داد. ترامپ به دنبال توافق با ایران است.» وی با اشاره به تمایل ترامپ برای کسب جایزه صلح نوبل، گفت: «ترامپ در جست‌وجوی یک دستاورد بزرگ دیپلماتیک است. او شفته دریافت جایزه صلح نوبل است. ترامپ در اوکراین یا غزه به جایزه صلح نوبل نخواهد رسید، اما شاید ایران تنها شانس او برای دریافت جایزه صلح نوبل باشد.»

بی‌رحمانه

«فرانچسکا آلبانیز» گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد در امور حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی فلسطین، در بیانیه‌ای گفت: «(رژیم) اسرائیل وانمود می‌کند که راه‌حل‌های بشردوستانه را ترویج می‌دهد تا با این کار، کنترل خود بر غزه و محروم کردن سیستماتیک جمعیت گرسنه در نوار غزه، از کمک‌های بشردوستانه حیاتی را ادامه دهد.» وی افزود: «این یک استراتژی عمدی است که هدف آن، پنهان کردن جنایات، آواره کردن مردم، بمباران بمباران شده‌ها، سوزاندن زنده فلسطینیان و ایجاد نقص عضو در بازماندگان است. همه این اقدامات تحت لوای کمک‌رسانی پنهان شده‌اند تا توجه بین‌المللی را از پاسخگویی قانونی منحرف کنند.»

یادداشت

دولت و حاشیه سود تولید

حسین محمودی اصل

کارشناس اقتصادی

حمایت از تولید و برنامه‌ریزی جهت حرکت به سمت حمایت‌های همه‌جانبه از تولید طی سال‌های گذشته، یکی از پررنگ‌ترین و اصلی‌ترین شعارهای مطرح شده در کشور بوده است. اما بنا به بسیاری از دلایل متأسفانه دولت‌های مختلف با سیاست‌گذاری‌های غلط و موانع بسیار بزرگی را پیش روی حمایت از کسب‌وکارها و فعالیت‌های مولد قرار داده‌اند. یعنی سیاست‌هایی را اعمال کرده‌اند که در نتیجه مغایر و مخالف سیاست‌های کلان کشور در راستای حمایت از تولید بوده است.

بی‌شک بخشی از حمایت از تولید، موضوع تأمین مالی است. تأمین مالی که زمینه‌ساز ورود ایده‌های نو و کارآفرینان به بخش تولید و در نهایت تولیدات انبوهی شود که قابلیت صادراتی داشته باشد. اما ضعف عملکردی در تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی به‌ویژه بنگاه‌های کوچک و متوسط و از آن بدتر وجود تورم و سودهای بالای بانکی تولید را به گوشه‌رینگ برده و تحت فشارهای بسیار زیادی قرار داده است.

آنچه در این موضوع حائز اهمیت است، سیاست‌گذاری‌های غلط در حوزه میزان سود بانکی است که تولید و به تبع آن اقتصاد کشور را تحت الشعاع آثار منفی خود قرار داده است. هنگامه‌ای که حاشیه سود تولید بسیار پایین است و به گرد پای تورم و سود تعریف شده نظام بانکی نمی‌رسد. فارغ از سودهایی که بعضاً از سودهای اعلامی بانک مرکزی بیشتر است، نمی‌توان انتظار داشت تولیدکننده در میانه راه زمین‌گیر نشود یا سرمایه‌ها را به بخش تولید بدهد.

در این موضوع شکی نیست که بانک مرکزی اگر خواستار کاهش میزان تورم است، قبل از تعیین چنین ارقامی به‌عنوان سود بانکی و بالا بردن میزان تسهیلات به رقم‌های کنونی باید درباره آینده تولید دوراندیشی می‌کند، نه اینکه مسئله تولید را با این توجیه که در حیطه اختیارات و وظایف خود نیست از سر باز کند.

متأسفانه بسیاری از عوامل در نهادهای تأثیرگذار بر بازارهای مالی و پولی دست‌به‌دست هم داده‌اند تا اقتصاد را به سمت‌وسوی خطرناکی سوق دهند. سمت‌وسویی که حذف شدن تولید از آن، می‌تواند تبعات بسیار بدی برای آینده توسعه‌ای و درآمدزایی و اقتصادی کشور داشته باشد.

در حالی می‌توان به آینده اقتصاد کشور امیدوار بود که دولت با بسترسازی‌های لازم و سیاست‌گذاری‌های مناسب، هدایت و نظارت همه دستگاه‌های ذی‌ربط حاشیه سود تولید را افزایش دهد. در صورتی که الزام عملی به افزایش حاشیه سود تولید وجود داشته باشد، پرواضح و بدیهی است که سرمایه‌ها به سمت تولید می‌روند و خودبه‌خود مشکل تأمین مالی تولید نیز برطرف خواهد شد، در غیر این صورت پایین ماندن حاشیه سود تولید به معنای نابودی تولید در میان مدت است؛ در حالی که کشورهایی به توسعه می‌رسند و توسعه‌یافته باقی می‌مانند که تولیدی پایدار و توانمند در عرصه اقتصاد خود داشته باشند.

ساحل عباسی

خبرنگار

کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی گفت: «اگر بانک بخواهد به جای پرداخت وام، ماده اولیه مورد نیاز را به صورت نقد خریداری کرده و به صورت اقساط به بنگاه بفروشد، قاعدتاً بنگاهی که به فکر تولید باشد باید از این پیشنهاد استقبال کند. اما بنگاهی که به دنبال پول ارزان‌تر از تورم است و می‌خواهد بخشی از این پول را وارد بازار دلالتی خرید ارز و طلا کند، از تأمین مالی زنجیره‌ای استقبال نخواهد کرد. بنابراین تأمین مالی زنجیره‌ای مادامی که از سوی شبکه بانکی به بنگاه‌ها دیکته نشود، اجرا نخواهد شد.»

«دکتر سیدحسین رضوی‌پور» کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی در گفت‌وگو با صداق در پاسخ به این پرسش که به‌عزم شما بهترین راهکارهای تأمین مالی تولید چیست و آیا تأمین مالی تولید تنها برعهده نظام بانکی کشور است، گفت: «به دلیل وجود انتظارات تورمی در نظام اقتصادی کشور و همین‌طور بالاتر بودن میزان تورم انتظاری از میزان بهره، متأسفانه صف و تقاضای کاذبی برای دریافت تسهیلات بانکی در ایران وجود دارد؛ یعنی درخواستی که برای دریافت وام و تسهیلات از نظام بانکی کشور می‌شود با نیازهای تولید کنونی کشور هیچ تناسب و همخوانی ندارد و یا به سرمایه‌گذاری تولیدی اختصاص نمی‌یابد.»

وی در این‌باره خاطر نشان کرد: «طبیعتاً افرادی که دسترسی بالاتری به تسهیلات بانکی به‌واسطه بزرگ بودن بنگاه یا به‌واسطه ارتباطات نزدیک با ارکان تصمیم‌گیری حاکمیتی دارند، موفق به دریافت تسهیلات بیشتری می‌شوند. از سوی دیگر به‌واسطه اینکه تسهیلات بانکی بعضاً ارزان قیمت‌تر از میزان تورم است، به‌جای آنکه از فعالیت اقتصادی سالم کسب سود کنند، از سفته‌بازی و تبدیل نقدینگی به دلار و طلا و مانند آن به‌واسطه تسهیلات اخذ شده، سود قابل توجهی کسب می‌کنند. در چنین وضعیتی افزایش تسهیلات بانکی حلال مسئله نیست، بلکه به دلیل اینکه مدل تسهیلات‌دهی کنونی بانک‌ها به یکی از سرچشمه‌های خلق نقدینگی و تشدید تورم در اقتصاد ایران تبدیل شده، این شیوه حمایت از تأمین مالی تولید، به ناپایداری اقتصاد کشور دامن زده است.»

این تحلیلگر اقتصادی معتقد است: «راهکار پیشنهادی بعضی از اقتصاددانان در این موضوع افزایش میزان بهره بانکی است. موضوعی که در دولت یازدهم نیز تجربه شد. در آن زمان با استفاده از بالا بردن میزان بهره بانکی تلاش شد

سیدحسین رضوی‌پور در گفت‌وگو با صداق

بزرگترین بدهکار بانکی طرفدار بهره کمتر از تورم است

مانند میزان بهره بانکی، رشد نقدینگی استمرار یافت و یکبار دیگر تورم بازتولید شد. وی در ادامه بحث تأکید کرد: «در این مدل سیاست‌گذاری که میزان تورم به‌واسطه بالا ماندن میزان بهره بازتولید می‌شود، قطعاً بانک‌ها به سمت ورشکستگی می‌روند، مگر آنکه خود بانک‌ها به سمت خرید و نگهداری دارایی‌های سفته‌بازانه حرکت کنند و موج بعدی تورمی بتواند ارزش اسمی دارایی‌های بانک‌ها را افزایش دهد؛ اتفاقی که در آن دوره نیز افتاد. بنابراین آن سیاست نیز در بلندمدت به‌تأثیر نرسد تورم را مهار کند، بلکه به تشدید تورم دامن زد.»

رضوی‌پور در بیان راهکار ادامه داد: «مدل‌های تأمین مالی گوناگونی در دنیا تجربه شده که بعضی از آنها در ایران نیز با ملاحظاتی قابل اجراست که از آن جمله می‌توان به سیاست انتشار اوراق مصون از تورم از سمت دولت یا نظام بانکی اشاره کرد. به این معنا که بانک‌ها به‌جای پرداخت تسهیلات با میزان بهره ثابت به بنگاه‌های تولیدی می‌توانند بهره محاسباتی را به‌صورت ترکیبی از تورم به‌علاوه درصد معینی سود مشخص کنند و در واقع میزان بهره به‌صورت پستی و براساس تورم حادث شده و نه تورم مورد انتظار تعیین شود.»

وی در این باره توضیح بیشتری داد و گفت: «بانک می‌تواند به تولیدکننده بگوید به میزان تورم به‌علاوه ۲ درصد میزان بهره بابت تسهیلات ارائه شده دریافت می‌کند. این رویکرد نیز می‌تواند درخصوص سپرده‌های بلندمدت نیز شکل بگیرد تا سپرده‌گذار در انتهای دوره به میزان تورم به‌علاوه درصد معین قید شده در قراردادش سود دریافت کند.»

رضوی‌پور گفت: «در واقع اعمال اثر تورم روی میزان بهره به‌صورت پستی اتفاق می‌افتد

نقدینگی موجود در بازار، به اصطلاح جمع شود تا سیاستی را رقم بزند که ما آن را «سرکوب تورمی» می‌نامیم؛ اما نکته قابل تأمل این است که چنین سیاستی، اگر چه در کوتاه مدت به مهار شدت تورم منجر می‌شود. اما در بلندمدت قابل استمرار نیست؛ زیرا تجربه تاریخی نیز نشان داده که در آن دوران بانک‌ها نمی‌توانستند از تسهیلات ارائه داده چنان سودی کسب کنند که بازپرداخت سپرده‌گذاری‌های مردم را بتوانند از آن طریق انجام دهند. بنابراین بانک‌ها در معرض رقابت ناسالمی برای افزایش میزان بهره قرار می‌گرفتند، در حالی که توان پرداخت واقعی آن‌ها را نداشتند.»

رضوی‌پور تصریح کرد: «در آن زمان، منابع به‌درستی هدایت نمی‌شد و به سمت مصارفی می‌رفت که بازگشت مطمئنی نداشتند؛ برای نمونه سرچشمه بحران بانک‌های ورشکسته‌ای که امروز ورد زبان‌ها هستند و تبعات آنها اینک به‌شدت علنی شده است، در آن زمان شکل گرفت. یا اینکه برخی بانک‌ها در بعضی دیگر ادغام شدند که همه محصول دوره سیاست سرکوب تورمی از طریق بالا بردن میزان بهره در کشور است.»

وی به دلایل موفقیت‌آمیز نبودن سیاست‌های ذکر شده، اشاره کرد و گفت: «یکی از دلایل موفقیت‌آمیز نبودن سیاست سرکوب تورمی از طریق بالا بردن میزان بهره در بلندمدت، چسبندگی میزان بهره است؛ با اینکه در دولت یازدهم میزان بهره به‌نحوی بالا برده شد که تورم حتی به یک رقمی شدن نیز نزدیک شد، اما از آنجا که تعهدات ایجاد شده با میزان بهره بالا، چه تعهدات بانک‌ها باشد چه تعهدات گیرندگان تسهیلات، تا حدود سه سال با همان میزان بالا باقی می‌ماند و با کاهش تورم، میزان بهره این تعهدات کاهش نمی‌یابند، بنابراین به دلیل بالا

به‌جای اینکه میزان بهره به‌صورت پیشینی با تورم تنظیم شود. این راهکار عطش کاذب برای جذب منابع مالی را خنثی می‌کند و کسانی سراغ دریافت تسهیلات می‌روند که طرح اقتصادی واقعی دارند که به ایجاد ارزش اقتصادی منجر می‌شود. در این شکل سرمایه‌های مردم از بازارهای سفته‌بازی سر در نمی‌آورد، بلکه راه بهتری برای سرمایه‌گذاری می‌یابد، زیرا تورم در آن جبران شده و سود معین نیز ضمانت شده است.»

وی افزود: «البته این سیاست نیازمند سیاست‌های مکمل است، برای نمونه بهتر است در بازارهای دلالتی و سفته‌بازی از مالیات بر عایدی سرمایه برای کاهش صرفه اقتصادی سفته‌بازی استفاده شود.»

رضوی‌پور افزود: «با اینکه استفاده از سرمایه‌گذاری مصون از تورم راهکاری مؤثر و مجرب برای شرایط رکود تورمی است، اما متأسفانه به‌نظر می‌رسد هنوز عزم جدی برای این مدل بانکداری و انتشار اوراق در نظام بانکی کشور ایجاد نشده است؛ زیرا دریافت‌کنندگان تسهیلات کلان و همچنین برخی بانک‌ها که مایل هستند پول‌ها را ارزان‌تر از تورم به کانال‌های خاصی بدهند و حتی خود دولت به‌منزله بزرگ‌ترین بدهکار بانکی، همگی مایلند همچنان میزان بهره کمتر از تورم بماند و از پایین بودن میزان بهره منتفع شوند و لذا مانع این اصلاح اساسی شده‌اند.»

وی در ادامه بحث خاطر نشان کرد: «هر زمان این تصمیم استراتژیک در کشور گرفته شود که میزان بهره به‌صورت پستی با تورم تنظیم شود و نه به‌صورت پیشینی، شاهد تحولی جدی در تأمین مالی بنگاه‌های تولیدی خواهیم بود.»

رضوی‌پور معتقد است: «مسئله کلیدی دیگر در تأمین مالی بنگاه‌ها، مسئله تأمین مالی مبتنی بر زنجیره ارزش است. باوجود اینکه این طرح بارها در بانک مرکزی مطرح شده است، عزم جدی برای پیاده‌سازی آن دیده نمی‌شود. با موقعیت فعلی که بنگاه‌ها می‌توانند تسهیلاتی دریافت کنند و به بانک‌ها گزارش ندهند که این تسهیلات در کجا هزینه شده‌اند، بنگاه‌های تولیدی از این شکل تأمین مالی استقبال نمی‌کنند. مثلاً بنگاه‌ای می‌خواهد ماده اولیه بخرد؛ اگر بانک بخواهد به‌جای پرداخت وام، ماده اولیه مورد نیاز را به‌صورت نقد خریداری کرده و به‌صورت اقساط به بنگاه بفروشد، قاعدتاً بنگاهی که به فکر تولید باشد باید از این پیشنهاد استقبال کند. اما بنگاهی که به دنبال پول ارزان‌تر از تورم است و می‌خواهد بخشی از این پول را وارد بازار دلالتی خرید ارز و طلا کند از تأمین مالی زنجیره‌ای استقبال نخواهد کرد. بنابراین تأمین مالی زنجیره‌ای مادامی که از سوی شبکه بانکی به بنگاه‌ها دیکته نشود، اجرا نخواهد شد.»

افزوده

سیاهه تجاری

سیاهه بازرگانی سندی است که فروشنده به نام خریدار صادر و به همراه اسناد دیگر برای خریدار ارسال می‌کند. این سند مدرکی بر رسیدن توافق بین خریدار و فروشنده نسبت به معامله معینی است. سیاهه گواهی (تایید) شده و سیاهه کنسولی از انواع سیاهه تجاری هستند. سیاهه گواهی (تایید) شده، به سیاهه‌ای می‌گویند که به وسیله مقامی ذی‌صلاح مانند اتاق بازرگانی محل تأیید شده باشد. سیاهه کنسولی سیاهه‌ای است که مورد تأیید مقامات کنسولی کشور خریدار قرار می‌گیرد تا مشخص شود کالای مذکور قانوناً اجازه ورود به کشور را دارد. سیاهه تجاری حاوی هرگونه توافقات تجاری مثل ارزش کل کالا، وزن کالا است.

شاخص

مقایله با تعرفه

وزارت صنعت کره جنوبی اعلام کرده که در چارچوب مذاکرات تجاری با ایالات متحده، به‌منظور کاهش اثرات منفی تعرفه ۵۰ درصدی آمریکا برای محصولات فولادی، دست به اقدام خواهد زد. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، اعلام کرده بود که تعرفه واردات فولاد و آلومینیوم را از ۲۵ درصد به ۵۰ درصد افزایش خواهد داد؛ اقدامی که فشار بر تولیدکنندگان جهانی فولاد را افزایش داده و جنگ تجاری او را تشدید می‌کند. طبق داده‌های موسسه آهن و فولاد آمریکا، کره جنوبی در سال گذشته چهارمین صادرکننده بزرگ فولاد به ایالات متحده پس از کانادا، مکزیک و برزیل بوده است.

منهای نفت

تولید نخ بخیه

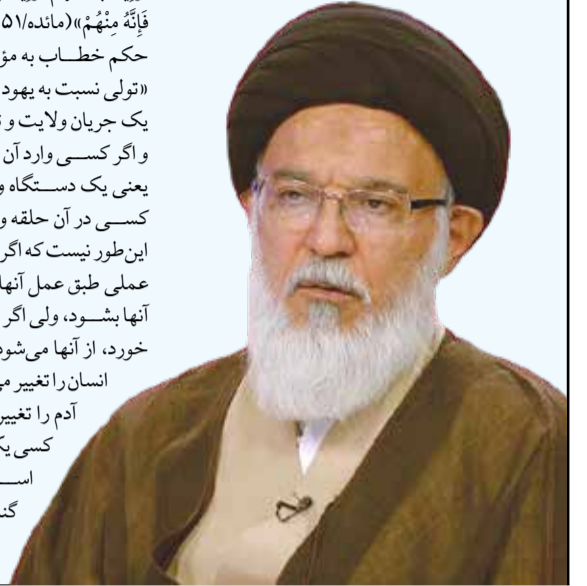
ایران جز ۱۰ کشور برتر در صادرات روده گوسفند است و از لحاظ کیفیت رتبه اول روده را دارد. ما سال‌های ۶۰۰ میلیون متر روده صادر می‌کنیم! اما در مقابلش نخ بخیه وارد می‌کنیم. ما روده گوسفند را متر متر صادر می‌کنیم و بعد نخ بخیه را سانت سانت از هند و چین وارد می‌کنیم. ایران ۷ تا شرکت تولید نخ بخیه دارد ولی ۴ برابرش یعنی ۲۹ تا شرکت واردکننده نخ بخیه دارد. اگر خودمان نخ بخیه تولید کنیم علاوه بر تأمین کامل نیاز داخل، نصف تولیدمان را می‌توانیم صادر کنیم و سالی یک میلیارد دلار درآمد داشته باشیم!

ولایت معنایش تبعیت از ولی است

گفتاری از حجت الاسلام والمسلمین سیدمحمد مهدی میرباقری

آیه ولایت (سوره مائده، آیه ۵۵) باید در سیاق آیات بررسی شود. سیاق این آیات هم شبیه همان آیات سوره مبارکه نساء است. می فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ» (مائده/۵۱) روشن است که این حکم خطاب به مؤمنین است. می فرماید: «تولی نسبت به یهود و نصاری پیدا نکنید. آنها یک جریان ولایت و تولی بین خودشان هست و اگر کسی وارد آن حلقه شد از آنها می شود، یعنی یک دستگاه ولایت خاصی دارند. اگر کسی در آن حلقه وارد شد از آنها می شود. این طور نیست که اگر کسی یک گناه کرد یا یک عملی طبق عمل آنها انجام داد داخل در عمل آنها بشود، ولی اگر در امر ولایت با آنها پیوند خورد، از آنها می شود. پیداست این امر پایگاه انسان را تغییر می دهد. اصل اساس وجود آدم را تغییر می دهد. به خلاف اینکه کسی یک گناه انجام دهد. ممکن است مؤمن گناه کند، اما با گناه کردنش که من الکفار

نمی شود. فاسق العمل می شود، اما فاسق نمی شود. اما مسئله ولایت و تولی، انسان را از دایره اسلام خارج می کند. «إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ» اینها قوم ظالم اند شما هم اگر به آنها پیوستید داخل در قوم ظالم می شوید. این نکته مهمی است که تولی و ولایت اگر با قوم ظالم برقرار شد، انسان داخل در قوم ظالم می شود. در ادامه آیات می فرماید: «فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ فَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِنْ عِنْدِهِ فَيُصِيبَهُمْ أَوْ يَنْصَرِفَ فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ»؛ این منافقینی که بیماری دل دارند با سرعت به طرف دشمن در حرکت هستند، بلکه شاید تعبیر «سارع فیهم» به معنای سرعت هر دو طرف در سیر کردن در محیط ولایت اعداء است. یعنی هم اینها کاری انجام می دهند و هم آنها بستر فرو رفتن اینها را فراهم می کنند. گناه هر دو مایل اند این دو جریان با هم پیوند بخورند. اینها با هم پیوند می خورند و یک ولایت درست می شود. یک قوم شکل می گیرد. وقتی هم از آنها پرس وجو می شود، «يَقُولُونَ

آیه

یاد خداوند اولویت زندگی!

عبدالرضا سمیعی

کارشناس علوم اسلامی

دل انسان به طور طبیعی در معرض مشغولیت ها و سرگرمی های گوناگون قرار دارد. این مشغولیت ها می تواند ناشی از زندگی روزمره، کار، خانواده، سرگرمی ها و حتی دغدغه های اجتماعی باشند. در دنیای امروز هم که پیشرفت تکنولوژی و افزایش دسترسی به اطلاعات رشد پیدا کرده، انسان ها بیشتر از هر زمان دیگری درگیر فعالیت های متنوع و متعدد هستند که ممکن است آنها را از یاد خدا غافل کند. این غفلت می تواند به تدریج سبب دوری انسان از حقیقت و معنویت و حتی انسانیت شود و انسان را به سمت زندگی مادی، سطحی و خدایی ناکرده شیطانی سوق دهد. مشغولیت های روزمره مانند کار و مسئولیت های خانوادگی، اگر چه لازم و ضروری هستند. اما می توانند به مرور زمان انسان را از توجه به خدا و عبادت او دور کنند. دین اسلام برای تربیت انسان و ایجاد یک راه و روش درست زندگی دستور العمل های بسیاری دارد تا انسان را در یک برنامه منسجم به سوی خدا ببرد. در زمینه یاد خدا و عدم غفلت از او، قرآن کریم هشدارهای بسیار زیادی داده است. یکی از آیات مهم در این خصوص آیه ۲۰ سوره حدید است که می فرماید: «بَدَانِيذِكُمْ أَنْ تَبْسُطُوا قُتُوبَكُمْ فَرِحْتُمْ بِبِرِّكُمْ فَاتُخَذْتُمْ عِبَادًا لِلْغَايِبِ الَّذِينَ لَمْ يُبْهَرُوا بِأَنْفُسِهِمْ فَطَمَنُوا فَهُمْ رَاغِبُونَ إِلَى الْغَايِبِ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ لَا يَخْفُونَ»؛ دنیا، در حقیقت، بازی و سرگرمی و آرایش و فخر فروشی شما به یکدیگر و فزون جویی در اموال و فرزندان است. «این آیه می گوید: دنیا تنها یک گذرگاه است و نباید فریب زرق و برق آن را بخوریم. همچنین آیه ۱۶ سوره حدید نیز بیان می کند که «أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ»؛ ذکر خدا سواي آنکه به خشوع و فروتنی نیاز دارد به برنامه ریزی و فهم لزوم آن هم نیازمند است. به طور نمونه یکی از دستورات خداوند، نماز است که هم در آن خشوع وجود دارد و هم باید با یک برنامه منظم و منسجم و در یک زمان خاص انجام بپذیرد. نماز به عنوان یکی از ارکان اسلام، فرصتی برای ارتباط مستقیم با خداوند است و می تواند انسان را از مشغولیت های دنیا دور کند و حتی نگاه درست به زندگی و کارهای روزمره آن بدهد. در آیه ۴۵ سوره بقره آمده است: «استعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ»؛ از صبر و نماز کمک بگیرید. این استعانت گرفتن هم برای درک زندگی و جریان های متداول زندگی است. برخی از ما واقعا نیاز داریم از صبر و نماز و ارتباط با خدا کمک بگیریم تا خودمان را پیدا کنیم و بفهمیم که برای چه در این دنیا آمده ایم و تکالیف ما چیست؟ علاوه بر نماز، قرآن کریم بر اهمیت ذکر خداوند تأکید دارد. ذکر خداوند، چه به صورت تلاوت قرآن باشد و چه به صورت دعا و نیایش، می تواند دل را نرم کرده و انسان را به یاد خدا بیندازد. در زندگی روزمره، اختصاص زمانی برای ذکر خدا، حتی اگر کوتاه باشد، می تواند تأثیر عمیقی بر روحیه فرد داشته باشد. وقتی خداوند در قرآن می فرماید: «وَلَا تَسْسُ بِتُحْسِنُ مِنَ الدُّنْيَا»؛ و سهم خود را از دنیا فراموش نکن. (قصص/۷۷) یعنی دنیا مزرعه آخرت است و در همین دنیا خودمان را و خدایمان را بشناسیم. حضرت علی (ع) در مورد این آیه می فرمایند: «یعنی از سلامتی، قوت، فراغت، جوانی و شادابی خود برای آخرت استفاده کن.» (نور الثقلین، ج ۷، ص ۹۴)

مکتب

اتمام حجت بر مسلمانان

رسمی به مردم اعلام کردند که «من کنت مولاه فهذا علی مولاه»؛ این جمله به طور واضح و روشن نشان دهنده تعیین و تأکید ولایت امیرالمؤمنین (ع) است و در واقع، اتمام حجت بر امت اسلامی و همه انسان ها به شمار می آید. این واقعه به منزله یک آزمون بزرگ برای مسلمانان محسوب می شود. هر کسی که به پیامبر (ص) ایمان دارد و او را به عنوان پیامبر خدا قبول کرده، باید این ولایت را نیز بپذیرد. در واقع، غدیر خم نشان دهنده این است که ایمان به خدا و پیامبر (ص) کافی نیست، بلکه پذیرش ولایت و رهبری صحیح نیز ضروری است. خداوند در قرآن کریم می فرماید: «الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ» (مائده/۳) این آیه به طور مستقیم به موضوع غدیر خم و اهمیت ولایت اشاره دارد و نشان می دهد که دین اسلام با تعیین ولایت علی (ع) کامل شده است. امتحان خداوند در موضوع ولایت پذیری به منزله یک اصل اساسی در دین اسلام، بر مبنای آیات و روایات گوناگون قابل مشاهده است. برای نمونه، خداوند در سوره بقره، آیه ۱۵۵ می فرماید: «وَلْيَتَلَوُنَّكُمْ بِسْمِيَّ ءِ مَنْ الْخُسُوفِ وَالْجُوعِ وَ النَّفْسِ مِنَ الْأَمْوَالِ وَ الْأَنْفُسِ وَ الثَّمَرَاتِ وَ بَشِّرِ الصَّابِرِينَ.» این آیه نشان می دهد که خداوند انسان ها را به وسیله امتحانات گوناگون آزمایش می کند. یکی از این امتحانات، امتحان ولایت پذیری است. افرادی که به پیامبر (ص) ایمان دارند، باید به ولایت علی (ع) نیز ایمان بیاورند. در غیر این صورت، ایمان آنها

سیدحسین خاتمی خوانساری
دبیر گروه معارف

«غدیر خم» یکی از مهم ترین و سرنوشت سازترین وقایع تاریخ بشریت است که در آن، پیامبر اکرم (ص)، با اعلام ولایت امیرالمؤمنین علی (ع) نه تنها بر جایگاه ایشان به عنوان جانشین خود تأکید فرمودند بلکه در واقع، حجت را بر تمام انسان ها تمام کردند. غدیر خم به منزله یک نقطه عطف در تاریخ اسلام، نه تنها نشان دهنده تعیین ولایت امیرالمؤمنین علی (ع) است، بلکه به منزله یک امتحان الهی برای همه انسان ها تا قیامت تلقی می شود. پذیرش ولایت علی (ع) به مثابه یک اصل اساسی در دین اسلام، نشان دهنده کمال دین و اتمام حجت بر مسلمانان است. خداوند با این رویداد، به انسان ها فرصتی داده است تا ایمان خود را در عمل به اثبات برسانند و از این طریق، به سوی کمال و قرب الهی حرکت کنند. این واقعه، به منزله یک آزمون الهی برای انسان ها تا قیامت مطرح می شود. غدیر خم در تاریخ ۱۸ ذی الحجه سال ۱۰ هجری قمری و در بازگشت پیامبر اکرم (ص) از حجة الوداع رخ داد. در این روز، پیامبر (ص) در جمع انبوهی از مسلمانان، با اعلام ولایت علی (ع) به عنوان جانشین خود، به طور

ناقص خواهد بود. بنیاست انسان ها با اطاعت شان از خداوند درجه و قرب پیدا کنند و به هدفی که خداوند ترسیم فرموده برسند. این اطاعت از خداوند نه فقط در این دنیا، بلکه در آخرت هم باید وجود داشته باشد و اینکه می گویم در این دنیا باید دیده شود به عنوان امری تربیتی و مقدمه ای برای اطاعت از خداوند در آخرت است. پذیرش ولایت اهل بیت (ع) و به ویژه امیرالمؤمنین (ع) نیز نیازمند صداقت و تقوی قلبی است. افرادی که در این زمینه سست هستند، در واقع در امتحان الهی شکست خواهند خورد. هر انسانی باید صداقت و تقوی خود را در عمل نشان دهد و صرف جاری شدن بر زبان کفایت نمی کند. ولایت هم یک امر عملی است که باید به طور مدام متجلی و دیده شود. غدیر خم به منزله یک اتمام حجت بر مسلمانان، به این معناست که پس از این واقعه، هیچ عذری برای نپذیرفتن ولایت علی (ع) وجود ندارد. پیامبر (ص) با تأکید بر این موضوع، مسئولیت سنگینی را بر دوش مسلمانان گذاشتند. از آنجایی که دین اسلام به وسیله ولایت اهل بیت (ع) کامل می شود، بنابراین، کسانی که به آنها ایمان ندارند، در واقع دین خود را ناقص می گذارند. تعدادی از سخنان امام علی (ع) که در نهج البلاغه آمده به ولایت خودشان اشاره دارد و آن را شرط ایمان می دانند. این بیانات نشان دهنده این است که ولایت علی (ع) یک حجت الهی و نشانه حقایق دین است. کسانی که این ولایت را نپذیرند،

تاریخ نگار

سال روز اعطای فدک

در ۱۴ ذیحجه سال ۷ هجری پیامبر اسلام (ص) فدک را به حضرت زهرا (س) بخشید. فدک از اموال خالصه پیامبر (ص) بود که بدون جنگ و خونریزی به تصرف حکومت اسلامی درآمد و طبق آیه های ۶ و ۷ سوره حشر، تمام آن در اختیار پیامبر (ص) قرار گرفت. این سرزمین از اموال «فیء» به شمار می آمد و پیامبر (ص) می توانست آن را بنا بر صلاح دید مصرف یا واگذار کند. بر اساس روایات متعدد شیعه و اهل سنت، پیامبر (ص) فدک را پس از نزول آیه «وَأْتِ ذَالْقُرْبَىٰ حَقَّهُ» به حضرت فاطمه زهرا (س) بخشید.

احکام

نماز جمعه و ظهر!

پرسش: نمازگزار کی می خواهد در روز جمعه بین نماز جمعه و ظهر جمع نماید، آیا باید برای هر یک بدون قصد وجوب، فقط قصد قربت کند، یا اینکه برای یکی از آن دو هم قصد قربت کند و هم قصد وجوب و برای دیگری فقط قصد قربت کند و یا اینکه باید برای هر دو هم قصد وجوب کند و هم قصد قربت؟
پاسخ: در هر یک از آن دو قصد قربت کافی است و قصد وجوب در هیچ کدام واجب نیست.

آیت الله العظمی خاتمی، اجوبه الاستفتائات، سؤال ۳۴۱

سلوک

شناخت حقیقی

علامه محمد حسین طباطبایی: هیچ طریقی جز طریق معرفت نفس، موجب پدایش معرفت حقیقی نمی شود. معرفت نفس؛ معرفت حقیقی است و مقصود از آن این است که انسان فقط توجه به خداوند سبحان کند و از هر مانعی که انسان را به خود مشغول می سازد، دست بردارد و به معرفت نفس پردازد تا اینکه نفس خود را آن طور که هست مشاهده کند و نیاز ذاتی آن را به خداوند دریابد و هر کس که به چنین مقامی دست یابد مشاهده او از مشاهده مقومش که خداست، جداناپذیر خواهد بود. پس زمانی که خداوند سبحان را مشاهده کرد، آن وقت خدا را خواهد شناخت.

تقویم انقلاب

حزب توده و انقلاب!

سید مهدی حسینی

مورخ و پژوهشگر

درس‌آموزی از سوابق «حزب توده» به کسانی که با جریان‌های تاریخ معاصر ایران آشنایی ندارند؛ می‌آموزد که وابستگی به خارج و پیدا کردن راه حل علاج مشکلات با نگاه به بیرون و غفلت از ظرفیت‌های داخل کشور بی‌فایده است. برای فهم بهتر این موضوع در یک تقسیم‌بندی به هشت مقطع جریان نام‌برده بعد از شهریور ۱۳۲۰ تا ۱۳۶۲ که انحلال و پایان آن اعلام شد، کمی تأمل کنید می‌کنیم.

۱- بعد از شهریور ۱۳۲۰ که حزب توده تأسیس می‌شود در ماجراهای سیاسی کشور به‌خصوص در تجزیه بخشی از ایران با حمایت شوروی سابق نقش آفرینی کردند و با راه‌اندازی جریانی به نام «فرقه دموکرات آذربایجان» ایران را به اشغال درآوردند و حکومت کمونیستی در سال ۱۳۲۴ تشکیل دادند که با سیاست‌های دولت «احمد قوام» امتیاز نفت شمال را به روس‌ها داد و ارتش سرخ شوروی از ایران بیرون رفت.

۲- از سال ۱۳۲۴ که حکومت فرقه دموکرات در آذربایجان سقوط کرد، یکی از امتیازها به شوروی‌ها این بود که تعدادی از کادر حزب توده دارای پست وزارت شوند و همان دولت قوام اعضای آنها در سطح وزیر ورده پایین‌تر در دولت به‌کار گرفتند.

۳- در سال ۱۳۲۷ توسط کادر حزب توده، شاه مورد هدف تروریستی قرار گرفت و زخمی و راهی بیمارستان شد و به این بهانه برخورد خشن‌گرایانه‌ای با حزب توده انجام گرفت و آنهایی که در رده بالا در حد وزیر مسئولیت داشتند، عزل شدند و از این تاریخ به بعد به فعالیت‌های مخفی و زیرزمینی روی آوردند.

۴- از سال ۱۳۲۷ تا سال ۱۳۳۰ چهارمین دوره جهان سیاسی این جریان را در زندان‌های رژیم شاه به‌سر بردند. اما تعدادی به کمک دو افسر شهریانی عضو سازمان نظامی به‌نام‌های «قیادی» و «محمدزاده» با سازماندهی خاص دو نفر از اعضا به‌نام‌های «خسرو روزبه» و «عباسی» از زندان فرار می‌کنند و به آنهایی که بیرون از زندان بودند می‌پیوندند و در جریان ملی شدن نفت ایران، بار دیگر برای شوروی‌ها نقش آفرینی می‌کنند.

۵- با توجه به اینکه زمام امور نهضت ملی نفت به رهبری «آیت‌الله کاشانی» و «مصلق» بود، حزب توده برای توسعه تشکیلاتی و تبلیغ افکار کمونیستی فرصت پیدا می‌کنند و حدود ۱۰ هزار اعضای رسمی این گروه در تهران به‌نفع رژیم شاه وارد میدان شدند و در کودتای ۲۸ مرداد خیانت‌ها کردند.

۶- پس از کودتای ۲۸ مرداد سازمان نظامی مخفی حزب توده در ارتش کشف شد و تا سال ۱۳۳۴ بسیاری از اعضای شبکه افسران در ارتش شناسایی و دستگیر شدند و به‌عبارتی متلاشی شدند.

۷- پس از کشف و دستگیری این شبکه نفوذی پیچیده و اعلام برخی از آنها این تشکیلات خود را در حال تجزیه می‌دید و از طرفی به امید سرنگونی رژیم شاه منتظر سهمی از قدرت بود، در جاهایی با ساواک همکاری شدند و برخی در خارج از کشور تلاش‌های سیاسی می‌کردند که به قدرت بازگردند.

۸- دوره آخر آنها بعد از پیروزی انقلاب بود که تا سال ۱۳۶۲ منافقانه فعالیت داشتند که بار دیگر شبکه مخفی آنها لو رفت و کادر اصلی آنها دستگیر و حزب منحل اعلام شد که در مباحث قبلی توضیح داده شد.

قیام با دست‌های خالی

حزب توده در تهران و شهرستان‌ها منظم و از قبل تنظیم شده نبود، خروشی عمومی در مقابل رژیم بود و با تجهیز قوای رژیم نتوانست به نتیجه فوری برسد. بلافاصله شاه با مشورت سران نظامی و دولتمردان مطیع حکومت نظامی برقرار ساخت و «نصیری» فرمانده نظامی تهران شد و شدت عمل و تیراندازی به مردم و ایجاد محیط رعب و وحشت ادامه یافت. هیئت حاکم با فرمان آتش به قصد کشت تصمیم گرفتند به هر صورت و با هر چند کشته اوضاع را به حال عادی بازگردانند. به همین جهت تانک‌ها و مسلسل‌های سنگین و سبک به میدان آمدند و به خون‌ریزی پرداختند.

هم‌زمان با تهران و قم در شهرهای دیگر کشور نیز مردم بپا خاستند. شیراز از جمله شهرهای پر تحرک در قیام ۱۵ خرداد بود. شماره کشته‌شدگان ۱۵ خرداد هرگز مشخص نشد. ارقام مختلفی از جانب خبرگزاری‌ها انتشار یافت، که تا ۱۵ هزار نفر را اعلام داشتند. شدت تظاهرات و شعارهای مطرح شده که مستقیماً متوجه سقوط شاه بود، رژیم را به وحشت انداخت.

به‌سوی تهران سرازیر شدند. مردم در مقابل شاه قرار گرفته بودند، نام شاه را از میدان و مسجد برداشتند و جای آن را خمینی گذاشتند و کم‌کم فریاد «مرگ بر شاه» هم شنیده شد. انبوه جمعیت مردم را بر آن داشت تا در راه واژگونی رژیم گام بردارند. جمعی برای در اختیار گرفتن رادیو پورش بردند، ولی آتش مسلسل آنها را به عقب زد. گروه دیگری به‌سوی تسلیحات ارتش حمله بردند و دسته دیگری به ادارات دولتی و پاسگاه‌های پلیس حمله کردند. تعدادی از کامیون‌های ارتشی به آتش کشیده شد.

شاه برای درهم کوبیدن نهضت و قیام عمومی دستور سرکوبی مردم را داد. تمام خیابان‌هایی که به کاخ شاه منتهی می‌شد از سرباز و زره‌پوش مملو شد. رگبار مسلسل به طرف تظاهرکنندگان آغاز شد، کشته‌ها زیاد بود، دود سیاه و گرد و خاک هوا را تیره‌تر ساخت. سر پل باقرآباد بسیاری از مردم مسلمان بپا خاسته مورد تهاجم مأموران قرار گرفتند، این مردم که از ورامین راه افتاده بودند و حاضر به بازگشتن نبودند به‌طور جمعی مورد کشتار قرار گرفتند.

مسلمان قم که در جهت نهضت تحول پیدا کرده بودند عملاً در این نمایش توده‌ها شرکت داشتند. جمعیت پس از استماع اعلامیه به راهپیمایی پرداختند. اما هنوز فاصله زیادی از صحن نگرفته بودند که با رگبار مسلسل مواجه شدند. توده‌های خشمگین مردم با سنگ و چوپ و پاره‌آهن به مقابله با تانک‌ها پرداختند. با آتش زدن کامیون ارتشی و فرار راننده تانک به پیشروی ادامه دادند. هواپیماهای نظامی بر فراز شهر قم به‌مانور و کسب خبر پرداختند، فریاد مردم، آزادی خمینی (ره) را می‌خواست و مأموران، تظاهرکنندگان را در محاصره گرفتند و به تیراندازی پرداختند.

اجتماع مجدد جمعیت پس از کشتار در صحن توأم با هیجان بسیار بود. کسی نمی‌توانست از آنها بخواهد که به خانه‌هایشان بروند و این کار را حاج سیدمصطفی خمینی کرد. به هر صورت مقاومت مردم در آن روز خونین تا ساعت ۵ بعدازظهر در قم ادامه داشت و سپس شهر در سکوت فرو رفت. بازار تهران، بارفروشان تظاهرات را در شکل خشمگین آن به انجام رساندند. اهالی مسلمان ورامین و کن و جماران و دیگر دهات اطراف

در روز ۱۵ خرداد سال ۱۳۴۲، خبر دستگیری امام (ره) با سرعت در سراسر ایران انتشار یافت. شاید بسیاری دولتمردان پیش‌بینی می‌کردند و صحیح می‌دانستند که رژیم باید قاطعیت نشان دهد و از جمله دست به بازداشت مخالفان درجه اول بزند تا تزلزل حاصل شده را از بین ببرد.

مردم قم قبل از دیگر شهرها پیش از طلوع آفتاب ۱۵ خرداد به حال اجتماع درآمدند و منزل آیت‌الله خمینی (ره) را در بر گرفتند و به انصاف فرزند امام (ره) به‌سوی صحن حضرت معصومه (س) حرکت کردند. ابتدا مأموران پلیس سعی کردند با اختطار و استفاده از بلندگو مردم را متفرق سازند و چون با عصیان عمومی مواجه شدند، مأموریت خود را ترک گفتند و اجتماع بزرگ مردم در صحن به‌وجود آمد. علما و روحانیون حوزه قم که در منزل آیت‌الله گلپایگانی جمع شده بودند پس از صدور بیانیه‌ای به تظاهرات پرداختند و فریاد یا «مرگ یا خمینی» در آسمان قم طنین انداخت و به‌مناسبت جنبه خاص روحانیت و معنویت امام (ره) طبعاً رژیم حاکم مخالف مذهب و دیانت معرفی شد. زنان

حافظه

ظالمان نژادپرست!

نگاهی به جنایات استعمارگران در آفریقا

حدود ۶۰۰۰ دانش‌آموز از پنج دبیرستان پرتوریا، کلاس‌ها را تحریم کرده بودند. روز مرگ دخترک، پلیس آفریقای جنوبی این‌گونه توضیح داد که برای متفرق کردن تظاهرات به یکی از مدارس فراخوانده شده و توسط سیاهان سنگ‌باران شده است. برای بازگرداندن نظم، گاز اشک‌آور پخش کردند که به بیمارستان رفتن چند دانش‌آموز منجر شد و دختر پانزده ساله اندک مدتی پس از انتقال به بیمارستان به همین علت درگذشت؛ اما بعدها معلوم شد که زیر یک ماشین پلیس، له شده است.

دو تن از مخالفان اصلی آپارتاید، «استیو بایکو» و «نلسون ماندلا» بودند. استیو بایکو به حکومت سیاهان اعتقاد داشت؛ درحالی‌که ماندلا به حقوقی مساوی برای تمامی اهالی آفریقای جنوبی معتقد بود. در سال ۱۹۶۲، ماندلا دستگیر و پس از محاکمه به حبس ابد محکوم شد. در سال ۱۹۹۰، ماندلا در سن ۷۲ سالگی آزاد شد و مبارزه برای حقوق انسانی اهالی آفریقای جنوبی را از سر گرفت.

«آپارتاید» یا قانون تبعیض نژادی در آفریقای جنوبی، سال‌ها جاری بود. سرکوب شدید دولت سفیدپوستان و مقاومت، اعتصاب، راهپیمایی، اعتراض و خراب‌کاری احزاب ضد آپارتاید، سال‌های متمادی ادامه یافت. در این دوران، آفریقای جنوبی هر روز شاهد اعتراضات و درگیری‌هایی بود که معمولاً به جنایتی ختم می‌شد که نمونه‌های گوناگونی از آن در تاریخ ثبت شده است. برای نمونه، طرفداران لغو آپارتاید، تظاهرات آرامی در «شپرویل» و «تسوئو» به‌راه انداختند که با مقاومت مخالفان روبه‌رو شد. به راهپیمایان سیاه‌پوست شلاق زدند و حتی در مارس سال ۱۹۷۰، بیش از ۷۰ آفریقایی را کشتند.

در نمونه‌های دیگر، به گزارش پلیس، جمعیتی حدود ۳ الی ۴ هزار سیاه از شهر «لانگا» راه افتادند تا به‌سوی «شهرک اوتینهاگ» راهپیمایی کنند؛ اما حدود یک مایل دورتر از شهر، پلیس اقدام به تیراندازی کرد که ۲۰ نفر کشته شدند. مسئله مهم این بود که چرا پلیس به‌جای گاز اشک‌آور و گلوله‌های پلاستیکی از گلوله‌های جنگی استفاده کرده است!

در یکی از این اعتراضات، دخترک نوجوان سیاه‌پوستی در تجمع دانش‌آموزان دبیرستانی، توسط ماشین پلیس کشته شده و خشم سیاهان را به‌همراه می‌آورد. این واقعه بیرون یک دبیرستان سیاهان در محله «اتریج ویل» نزدیک «پرتوریا» رخ داد.

دهلیز

اندیشه‌پرداز سلطنت!

مروری بر نفوذ فراماسونری در دربار دیکتاتور پهلوی

تمامی عناصر ایدئولوژی «شوونیسم شاهنشاهی» و «باستان‌گرایی» را که بعدها توسط پیروان و شاگردان فروغی پرداخت شد، در برداشت. او در نطق خود رضاخان میرنچ را پادشاهی پاک‌زاد و ایران‌نژاد و وارث تاج و تخت کیان و ناجی ایران و احیاگر شاهنشاهی باستان و غیره خواند. اشتباه است اگر نطق فروغی را یک خطا به تملق‌آمیز تصور کنیم! فروغی به تملق‌گویی از رضاخان نیازی نداشت. او می‌خواست به دیگران بیاموزد که از این پس باید چگونه با رضاخان سلوک کرد و به رضاخان بیاموزد که از این پس باید چگونه به خود بنگردار رضاخان قراق دیگر «خان» و «میرنچ» و حتی «سردار سپه نیست؛ او اینک «شاه‌شاهان» و وارث تاج و تخت کیان و جانشین کوروش و داریوش و نوشیروان است! انتخاب نام «پهلوی» نیز ابتکار فروغی بود و پهلوی‌هایی مجبور به تغییر نام خود شدند، تا رضاخان حتی در عرصه نام‌نیز «یگانه» و «بی‌همتا» بماند!

نفوذ جریان فراماسونری در ایران به‌ویژه در تاریخ ۱۵۰ ساله اخیر، یکی از عواملی بود که در مسیر تحکیم استیلای استعمار و استبداد بر این کشور حرکت می‌کرد. چهره‌های شناخته شده‌ای که هر یک تلاش کردند تا به‌نفع بیگانگان کار کنند، تا آنکه حاضر باشند منافع این ملت را تأمین کنند. شکل‌گیری رژیم پهلوی نیز با بازیگری تعدادی از این عناصر رقم خورد که یکی از این چهره‌های شناخته شده، «محمدعلی فروغی» بود. به‌گفته «حسین فردوست» در کتاب خاطر اتش:

«فروغی حلقه واسط نسل کهن فراماسون‌های عهد قاجار (ملک‌ها و مشیرالدوله‌ها) با فراماسون‌های نسل‌های بعد بود. او در رأس حلقه‌ای از متفکران و برجستگان فراماسونری ایران (حسن پیرنیا تقی‌زاده، محمود جم، علی منصور، ابراهیم حکیم الملک و...) روح فراماسونری را از طریق اهرم حکومت و سیاست در کالبد فرهنگ جدید ایران که در دوران پهلوی شکل گرفت، دمید. فروغی در سال‌هایی که به ظاهر خانه‌نشین بود، به جذب استعداد‌های برجسته علمی و فرهنگی پرداخت و با کمک‌های بی‌دریغ مادی و سیاسی خود آنها را مورد حمایت قرار داد و بدین‌سان بر مشاهیر فرهنگی زمان خود نفوذ معنوی چشمگیری یافت.

فروغی، اندیشه‌پرداز سلطنت پهلوی بود. نطق فروغی در مراسم تاج‌گذاری رضاخان

بر مدار عقلانیت

مهدی سعیدی

جریان شناس سیاسی

از شاخص‌های مهم جامعه اسلامی، حرکت در مسیر عقلانیت است. جامعه آنگاه روی آرامش خواهد دید که بتواند در مسیر تدبیر و تعقل و مصلحت حرکت کند. بدون توجه به این ملاحظات، آرمان‌گرایی نه تنها به اهداف خود نخواهد رسید که گاه حتی می‌تواند به آنتی‌تز خود نیز تبدیل شده و نتیجه عکس دهد و آرمان‌ها نیز ناچیز قلمداد شود!

به بهانه گرامی‌داشت سی‌وششمین سالگشت ارتحال جانشینز بنیانگذار نظام اسلامی حضرت امام خمینی (ره) و به‌منظور خشنی‌سازی خط تبلیغی شیطان‌ی برای تحریف اسام (ره) و بازنمایی وارونه از خط امام (ره) در رویکرد و عملکرد رهبر معظم انقلاب، در چند شماره به بررسی و بازخوانی منطق حرکت انقلاب اسلامی در آموزه‌های امامین انقلاب بر مدار عقلانیت سیاسی و مصلحت‌خواهی پرداخت.

تصمیمات سیاسی و سنجش عقلانیت

سیاست، عرصه تجلی تصمیماتی است که متناسب با موقعیت زمانی و مکانی اتخاذ می‌شود. با تغییر شرایط، تصمیمات هم‌تغییر می‌یابند و در نتیجه سیاست جدیدی شکل می‌گیرد. بی‌توجهی به موقعیت موجب بی‌اعتباری تصمیمات سیاسی شده و حاصل آن افتادن در گرداب انحراف و انحطاط خواهد بود. تصمیمات سیاسی هم در قالب رفتارها و هم گفتار و تحلیل‌های سیاسی بازیگران ظهور می‌یابد و ما هر روز در جامعه شاهد این تصمیمات هستیم که بر زندگی شهروندان اثر می‌گذارد و شریایطی را برای جامعه رقم می‌زند. آنچه اهمیت دارد توجه به این نکته است که تصمیمات سیاسی باید با شاخص «عقلانیت» سنجیده شود و اعتبار یابد. عقلانیت سیاسی به‌آن معنا است که در هنگام تصمیم‌گیری همه ابعاد موضوع و همه مؤلفه‌های مؤثر را مدنظر داشته باشیم. بی‌توجهی به بعدی از مسئله تصمیم را ناقص خواهد کرد و اهداف محقق نخواهد شد. در این میان بعد از مشخص کردن پارامترهای مؤثر، باید میزان اثرگذاری آنها و همچنین وزن و اعتبار آنها را نیز مشخص و مبتنی بر آن اولویت‌بندی کرد. بدون تعیین اولویت‌ها و عدم تشخیص اصل و فرع‌ها، تصمیمات ما یا از موضع

انفعال اتخاذ خواهد شد یا از موضع انتحار! و نتیجه آن هر چه باشد، عقلانیت سیاسی نخواهد بود! عقلانیت، از پایه‌های اصلی جامعه اسلامی و در عرض ایمان، مجاهدت و عزت است. در فرآیند جامعه‌سازی اسلامی، معنویت روح کار، عقلانیت مهم‌ترین ابزار کار و عدالت جهت‌دهنده و ارزش‌گذار کارها در نظام اسلامی است. همچنین در ارکان تفکر و تمدن اسلامی، عقلانیت در کنار نوگرایی و سماحت اسلامی قرار می‌گیرد.

حکیم انقلاب اسلامی مهم‌ترین شاخص تفاوت اسلام ناب محمدی (ص) با اسلام سکولار و لیبرال را متکی بودن اسلام ناب به معنویت، عقلانیت و عدالت می‌داند و می‌فرماید: «اسلام ما اسلام عقلانی است. عقل کاربرد بسیار وسیعی در فهم ما، تشخیص اهداف و تشخیص ابزارهای ما داراست» و تأکید می‌کنند: «ما اسلام متحجر طالبانی را هم قبول نداریم. نه اینکه حالا قبول نداریم، از اول جریان نهضت آن را قبول نداشتیم. از بین شماها، کسانی که سابقه بیشتری دارند، از پیش از انقلاب یادشان است و جریان‌های اسلامی پیش از انقلاب را می‌شناسند و می‌فهمند من چه می‌گویم، از اول، حرکت نهضت، حرکت روشنفکری و عقلانی بود و با تحجر هم مخالف. امروز هم روزه‌روز همین رویکرد در تفکر اسلامی ما تقویت شده و تضعیف نشده است.»

در عرصه سیاست منفعت‌های گوناگونی وجود دارد و بازیگرانی با منافع متفاوت و متعارض که این موضوع نیز بر پیچیدگی مسئله می‌افزاید. ضمن آنکه مافیاهایی وجود دارد که منافع خود را نه از طریق یک

سلسله ضوابط و قواعد منصفانه و قانونی، بلکه با به‌کارگیری شگردهای فرصت‌طلبانه، زیاده‌خواهانه و فریب‌کارانه دنبال می‌کند و بدون شناخت این ترندها، دست‌یابی به تصمیمات عقلانی ممکن نخواهد بود! این زمینه تعبیر حکیم انقلاب اسلامی شنیدنی است. ایشان معتقدند: «آنی که وارد عرصه سیاست می‌شود، باید مثل یک شطرنج‌باز ماهر هر حرکتی را که می‌کند، تا سه تا چهار حرکت بعد از او را هم پیش‌بینی کند.»

حکمرانی حکیمانه

منطق برشمرده که از آن به‌منزله عقلانیت سیاسی یاد کردیم، مختص بازیگری خاص نیست. سنتی جاری در میدان سیاست است. اما انتظار می‌رود بازیگری که خود را انقلابی و مسلمان می‌داند و می‌خواهد در چارچوب اسلام و انقلاب اسلامی حرکت کند، خود را بیش از دیگران ملزم به رعایت آن بداند. از این‌جمله در آموزه‌های دینی تحت عنوان تدبیر و حکمت یاد شده است و بر آن «حکمرانی حکیمانه» نام نهاده‌اند. این منطق علاوه بر آنکه در کلام اهل بیت (ع) جاری است، در سیره نظری و عملی امامین انقلاب نیز مورد تأکید قرار گرفته و بارها به مناسبت‌های گوناگون به ابعاد آن پرداخته شده است.

البته باید توجه داشت که مقوله عقلانیت، از جمله مفاهیمی است که در دوران جدید غرب و بعد از رنسانس دستخوش تغییر مفهومی شد و به‌کلی از وحی و دین منقطع و به عقل به اصطلاح خود بنیاد متصل و متکی شد. اما آنچه در آموزه‌های دینی و به‌طور مشخص در مکتب و گفتمان امامین انقلاب مورد تأکید و توجه می‌باشد، عقلی است که نه تنها در برابر

وحی قرار ندارد، بلکه با هدایت و راهنمایی وحی مسیر حق و هدایت را می‌یابد. در گفتمان حضرت امام (ره) عقل موجودی است که «ما عبد به الرحمن» است، و راه و رسم سعادت و زندگی را مبتنی بر راهنمایی‌های آسمانی ترسیم می‌کند. این عقل متصل به وحی ضمن توجه و تأیید گزاره‌های دینی، در فهم این گزاره‌ها نیز به‌کار می‌آید و خود حافظی است برای جلوگیری از تحریف و ایجاد مصونیت در آموزه‌های دینی.

همین تفاوت در شناخت عقل و تعریف مفهوم عقلانیت، در حوزه‌های گوناگون سیاسی نیز دو مدل متفاوت تصمیم‌گیری و رفتار سیاسی را ترسیم کرده است که از دکتزین و گزاره‌های متفاوت و گاه متعارضی برخوردارند. این تفاوت را در نوع تصمیم‌گیری‌ها و رفتار سیاسی حضرت امام (ره) و روشنفکران و جریان‌های سیاسی که خود را منتقد عقلاانیت، در حوزه‌های گوناگون سیاسی نیز دو مدل متفاوت تصمیم‌گیری و رفتار سیاسی را ترسیم کرده است که از دکتزین و گزاره‌های متفاوت و گاه متعارضی برخوردارند. این تفاوت را در نوع تصمیم‌گیری‌ها و رفتار سیاسی حضرت امام (ره) و روشنفکران و جریان‌های سیاسی که خود را منتقد عقلاانیت، در حوزه‌های گوناگون سیاسی نیز دو مدل متفاوت تصمیم‌گیری و رفتار سیاسی را ترسیم کرده است. رهبر معظم انقلاب اسلامی در بیانات‌شان در چهاردهم خردادماه سال ۱۳۹۰ نمونه‌هایی از گزاره‌های منطقی برخاسته از عقلانیت در گفتمان امام (ره) در حوزه سیاست از قبیل: گزینش مردم‌سالاری برای نظام سیاسی کشور، بی‌اعتمادی به دشمن و تدوین قانون اساسی به‌دست خبرگان منتخب ملت را بر شمرده‌اند.

امروز شرایط نابرابر حاکم بر تقابل جبهه حق و باطل، رعایت عقلانیت سیاسی را بسیار حایز اهمیت کرده است؛ چراکه بی‌توجهی به این مقوله مهم فرصتی برای سوءاستفاده دشمنان فراهم می‌کند. در دنیای هژمونی رسانه‌ها که تمهیدات آن در اختیار ما نیست، دشمنان ما خیلی راحت در جنگی شناختی-رسانه‌ای خواهند توانست ما را در موضع ضعف و انفعال قرار دهند. اینجاست که تصمیمات ما باید خیلی مدیرانه و هوشمندانه اتخاذ شود و اینجاست که عقلانیت سیاسی به یکی از اولویت‌های کشور بدل شده است. معیاری که همه تصمیمات جریان انقلابی در چارچوب آن باید سنجیده شود. البته این عقلانیت، عقلانیتی محافظه‌کارانه و انفعالی نیست که ما را از هر نوع ایستادگی و مقاومتی در برابر موانع و مصائب باز دارد، بلکه عقلانیتی انقلابی است که در عین درک شرایط و مصالح، مبتنی بر شجاعت و تدبیر در مسیر دستیابی به اهداف پیش‌م‌رود و تلاش می‌کند تا موانع را یکی پس از دیگری بردارد.

آفاق

تفکر انقلابی و ریشه‌های آن در قرآن کریم-۳

مبارزه تعطیل‌بردار نیست!

محمدرضا ملایی
پژوهشگر اندیشه
سیاسی

اسلام ناب، «اسلام عقیده و جهاد» است، اسلامی است که خصم ظالم و عون مظلوم است. اسلامی که سستیزه‌گر با فرعون‌ها و قارون‌هاست و هدف نهایی‌اش برپایی حکومت مستضعفان در برابر سلطه‌گران است.

در مقابل این حقیقت ناب، آنچه به‌عنوان «اسلام سفیانی و مروانی» یا «اسلام تشریفاتی و بی‌محتوا» معرفی می‌شود، کوچک‌ترین سنخیتی با روح حاکم بر قرآن ندارد. اسلامی که تنها در ظواهر مناسک دینی متوقف شده، اما نسبت به ظلم بی‌تفاوت است، اسلامی که در خدمت زرزور قدرت‌ها قرار گرفته است.

همین منطق را می‌توان در مورد روایات و نیز سیره اهل بیت (ع) تطبیق داد. روح و منطق حاکم بر روایات و سیره معصومین (ع) نیز تأکید بر قیام‌الله، تشکیل حکومت عدل، تحقق توحید در سطح اجتماعی و مبارزه بی‌امان با طاغوت و سلطه‌گران دارد. هیچ‌کجا در سیره اهل بیت (ع)، سازش با ظالمان بر سر اصول و ارزش‌ها مشاهده نمی‌شود. رهبر معظم انقلاب اسلامی، به‌عنوان ادامه‌دهنده راه و مکتب احیاءگر تفکر اصیل اسلامی در دوران معاصر، یعنی امام خمینی (ره) بر همین خط تأکید و تصریح می‌کنند: «اگر مبارزه با استکبار نباشد، ما اصلاً تابع قرآن نیستیم.»

مبارزه با استکبار، تعطیل‌بردار نیست. این مبارزه، نه یک انتخاب سیاسی بلکه یک فریضه دینی و قرآنی است. بنابراین، تفکر انقلابی برخاسته از متن قرآن و سیره معصومین (ع)، امروز راه نجات امت اسلامی است.

سیاست‌نامه

سیدمحمدباقر صدر-۴۴

سلوک و ادب مؤمنانه

مسعود پور فرد

کارشناس اندیشه اسلامی

بدو ورود امام خمینی (ره) به نجف و آغاز تدریس ایشان، شهید صدر تعدادی از شاگردان و نزدیکان خود را که برخی از آنها زبان فارسی را هم نمی‌فهمیدند، به شرکت در درس اصول فقه امام (ره) ترغیب کرد؛ چراکه شهید صدر با نیوغ منحصربه‌فردش تشخیص داده بود که امام خمینی (ره) قله آگاهی محسوب می‌شوند و بسیاری به ایشان امید بسته‌اند. امام (ره) در شریایطی که کمتر کسی به فکر حفظ کیان سیاسی اسلام بود، رنج غربت و تبعید را به جان خریدارده بودند. شهید صدر این همه را می‌دانست و ارج می‌نهاد. از جمله حمایت‌های دیگر شهید صدر از امام (ره) این بود که پس از اطلاع از تصمیم امام (ره) برای ترک عراق، عازم بیت ایشان شد تا با امام (ره) دیدار و حتی المقدور ایشان را از این تصمیم منصرف کند. سید موفق به این دیدار نشد، چون امام (ره) صبح زود به طرف کویت حرکت کرده بودند و منزل ایشان در محاصره مأموران امنیتی رژیم بعث عراق بود. آنها ورود و خروج افراد را زیر نظر داشتند؛ با این حال سید به بیت امام (ره) رفت و ساعاتی را با اهالی منزل که از مرتبطین با ایشان بودند، گفت‌وگو کرد تا به این ترتیب، مراتب حمایت و پشتیبانی خود را از امام (ره) اعلام کند. همان روز ایشان در جلسه درس خود فرموده بود، «رفتن آقای خمینی از نجف خسارت بزرگی است.»

شهید صدر نسبت به وضعیت جسمانی امام (ره) هم حساسیت بسیاری داشت تا جایی که در روز شهادت حاج آقا سیدمصطفی، دستگاه فشار خون خود را برداشت و برد و فشار خون امام (ره) را گرفت که نکند این رویداد در سلامتی امام (ره) تأثیر سونی بگذارد. با اوج‌گیری انقلاب هم شهید صدر نسبت به حفظ اصالت مکتبی انقلاب، بسیار حساس بود. ایشان حضور و نفوذ بعضی از جریان‌اتن التقاطی و غیراسلامی مانند مجاهدین خلق (منافقین) را مایه نگرانی می‌دانست و می‌گفت برای عبور از این خطر، باید هر ایرانی رساله توضیح‌المسائل امام خمینی (ره) را نصب‌العین خود قرار دهد. با طرح این ارادت عقلایی و سلوک مؤمنانه و جوانمردانه شهید صدر نسبت به انقلاب و رهبر کبیر آن، مجال طرح این سؤال را ایجاد می‌کند که پس چرا شهید صدر نسخه انقلاب اسلامی را در عراق بازآفرینی نمی‌کرد؟ آیا از حساسیت حزب بعث و نیروهای امنیتی حکومت وقت عراق نگران بود؟ اصولاً، چه رویدادهایی موجب افزایش حساسیت بیشتر حزب بعث نسبت به شهید صدر شد؟ شاید کمتر به این مسئله پرداخته شده که شعاع انقلاب اسلامی، سراسر عراق را در بر گرفته و در مردم عراق، نوعی احساس علاقه و همراهی با انقلاب توأم با غرور و عزت ایجاد کرده بود. اما شهید صدر در آن مقطع می‌دانست که موقعیت موجود در عراق، برای تحرك مردمی مانند آنچه که در ایران به وقوع پیوسته است، مهیا نیست. یکی از مهم‌ترین موانع این تحرك، ددمششی و ستمگری رژیم بعث عراق و نیز ضعف حرکت اسلامی و عدم آمادگی مردم برای رویارویی چه بسا طولانی با حزب بعث بود. مرجعیت سید هم هنوز به شکلی فراگیر در میان مردم، گسترده نشده بود تا بتواند یک تنه اقدام کند. با توجه به احساس تعلقی که شهید صدر نسبت به انقلاب داشت، ذوب شدن در رهبر آنرا توصیه کرده بود.

تبیین

جنگ روایت‌ها و جهاد تبیین-۱۳۵

نگذارید امام (ره) را تحریف کنند!

امیرقلی زاده

کارشناس سیاسی

بدخواهان امام (ره) با آماج قرار دادن نسل که امام (ره) را ندیده، سخت به‌دنبال تحریف اندیشه، آرمان، شخصیت و مکتب امام راحل هستند. پادزهر تحریف، به تعبیر امام (ره) خلف و حاضر جامعه، یعنی امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) تبیین‌شخص و مهمتر از آن شخصیت امام مهربانی‌ها و امام امیدها و امام اقتدار و قدرت‌هاست. از این‌رو، حکیم انقلاب اسلامی به تأکید و تصریح توصیه می‌کنند: «به فعالان عرصه انقلابی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی؛ افراد فعال، چه جوانان و چه دیگران، چند توصیه می‌خواهم عرض بکنم. یک توصیه این است که نگذارید ضدانقلاب و دشمن از انقلاب شما هویت‌زدایی کند؛ نگذارید حقیقت انقلاب را واژگونه نشان بدهد، غلط نشان بدهد؛ این یک توصیه است، توصیه مهمی است؛ جوان‌های هوشمند و فرزانه روی این فکر کنند. توصیه بعدی: نگذارید یاد امام (ره) در جامعه کم‌رنگ بشود. همان‌طور که گفتم، امام (ره) روح این انقلاب است؛ نگذارید یاد امام (ره) را کم‌رنگ کنند، نگذارید اسام (ره) را تحریف کنند.» (۱۴/۱۳/۱۴)

امام خمینی (ره) با پشتوانه تقوا و شکیبایی در سختی‌ها (تبعید، زندان، داغ فرزند و...) عزت و شوکت و شکوهی یافت که در تاریخ سده‌های اخیر بی‌ نظیر است؛ استقبال و پیشواز

مردم از او، دل‌سپردگی و فرمانبری در دوران دفاع مقدس و بدرقه بی‌ظنیر و تشییع فراموش ناشدنی، ترجمان و آیت و آینه عزیزشدگی و به تعبیر قرآن مودتی بود که از او در قلب‌ها ایجاد شده بود. امام (ره) آیت شگفت و به تعبیر دقیق و حکیمانه رهبر معظم انقلاب حکیم بود و ما امروز و همیشه به هدایت‌های حکیمانه او نیازمندیم. در همین رابطه (محمدرضا سنگری) سخن نابی دارند و در این‌باره می‌گویند: «نباید گذاشت یساد و فرهنگ امام (ره) فراموش و رنگ‌باخته و از آن جدی‌تر و اساسی‌تر واژگونه شود. امروزه مکر شیطان‌ی، تیرنه پهلوی و تطهیر و تزئیه این خاندان تبهکار و خیانت‌پیشه و ایران‌سوز و ایمان‌ستیز را در دستور کار دارد. فضاهای رسانه‌ای و فضاهای ادبی در دو دهه گذشته متمرکز بر این واژگونه‌سازی و کم‌رنگ‌کردن حساسیت مردم و در کنار آن تقدس‌زدایی از وجود امام (ره) و فروکشیدن و حتی تردیدآفرینی در راه و آرمان و اندیشه امام (ره) هستند.»

بنابراین، با اغتنام فرصت سالگرد امام (ره) و البته همیشه ایام باید هوشیارانه و هنرمندانه و به‌هنگام ترندها و طراحی‌های دشمنان قسم‌خورده و کینه‌جو از امام (ره) را بشناسیم و بشناسانیم، باید مراقب بود درشت‌نمایی مشکلات چشم ما را از تماشای درخشش‌ها و موفقیت‌ها و پیشرفت‌ها باز ندارد. باید نشان داد که چرا رهبر معظم انقلاب قله را نشان می‌دهد و تا رسیدن به قله‌ها و فتح قله‌ها را نزدیک می‌بیند.

قبیله عشق

شهید ۱۲ ساله

«شهید رضا پناهی» در سال ۱۳۴۸ در خانواده‌ای مذهبی در شهرستان کرخ متولد شد. اما بیشتر از ۱۲ سال توانست سنگینی تن کوچکش را بر روح بزرگش تحمل کند تا سرانجام در دوازدهمین سال زندگیش ابدی شد.

مادرش می‌گوید: «از همان دوران کودکی سعی می‌کردم مسائل مذهبی و دینی را به‌صورت داستان و با زبان ساده و شیوا برایش بازگو کنم و او را با این مسائل آشنا سازم و او نیز علاقه زیادی به فراگیری داشت، از چنان هوش و ذکاوت سرشاری برخوردار بود که همیشه سؤال می‌کرد مثلاً مادر چه کسی ما را درست کرده؟! و من در جواب می‌گفتم، خداوند. دوباره سؤال‌های پی‌درپی می‌کرد و دوران کودکی‌اش مملو از چاره‌هایی بود که حاکی از نبوغ فکری‌اش بود و یا وقتی زندگی‌نامه انمه و یا امام حسین(ع) را در قالب داستان برایش تعریف می‌کردم، سؤالاتی از قبیل اینکه چرا شهید شده‌اند و چرا ما امام نداریم از من می‌پرسید.»

هم‌زمان با تحصیلات ابتدایی او، انقلاب شکوهمند اسلامی شروع شد. هر چند او از نظر سنی کوچک بود، ولی از نظر فکری و عقلی به اندازه یک فرد عاقل و بالغ مسائل را می‌فهمید با علاقه و اشتیاق در جلسات مذهبی شرکت داشت و همچنین در تظاهرات و راهپیمایی‌ها به‌همراه پدر و دوستانش شرکت داشت. پس از پیروزی انقلاب اسلامی جزو اولین افرادی بود که در بسیج شرکت داشت و همراه دیگر برادران شب‌ها به نگهبانی می‌پرداخت تا اینکه پس از شروع جنگ تحمیلی مدتی در ستاد جمع‌آوری کمک‌های مردمی به جمع‌آوری وسایل مورد نیاز جبهه‌ها مشغول شد و همچنین در این مدت یک دوره آموزشی دیده بود و بالاخره با اصرار فراوان و جلب رضایت پدر و مادرش فرم تقاضای اعزام به جبهه را پر کرد ولی به‌خاطر سن کم از رفتن او به جبهه ممانعت شد.

رضا چاره کار را در دست‌کاری شناسنامه‌اش دید و خود را به آوردگاه نبرد حق علیه باطل رساند و در تاریخ ۲۷ بهمن سال ۱۳۶۱ در جبهه قصرشیرین به فیض عظمای شهادت نایل شد.

«سردار شهید یونس فتح باهری» از فرماندهان این شهید نوجوان درباره او می‌گوید:

«اولین روز ورود رضا به جبهه، متوجه کوچکی جنه و سن کم او شدیم و با بچه‌ها قرار گذاشتیم همین روز اول کاری کنیم که او را به کرج منتقل کنیم. قرار شد او را در پست نگهبانی قرار دهیم. پس از دو ساعت معمولاً موقع استراحت و تعویض پست می‌شود و با قرار قبلی دو ساعت دیگر تمدید شد و مجدداً دو ساعت دیگر و برای چهارمین بار دو ساعت دیگر او را در پست نگهبانی گذاشتیم و او چنان بیدار و سر حال نگهبانی می‌داد که همه نقشه‌های ما را که قرار بود او را خلع سلاح کنیم و یا بر اثر خستگی به خواب‌رود بتوانیم عذر او را از جبهه بخواهیم، نقش بر آب کرد و او موفق شد که تا لحظه شهادت در جبهه بماند.»

فاطمه ساداتی

خبرنگار

«باران من در گهواره‌های مادران‌شان هستند» را امام خمینی(ره) سال ۱۳۴۲ زمانی که ایشان را به‌سمت تبعیدگاه می‌بردند در پاسخ به سؤال یکی از مأموران ساواک که پرسیده بود «پس یاران شما کجا هستند؟» گفته بود. امامی که به‌خوبی همراهی مردم را در شکل‌گیری نهضتی بزرگ و برچیدن حاکمیت جانور درک کرده بود و می‌دانست در آینده‌ای نه‌چندان دور انقلاب عظیمی رخ خواهد داد و همه جهان را دگرگون خواهد کرد. قیام بزرگی که زمینه‌ساز اتفاقاتی بزرگ در منطقه می‌شود و مردان میدان‌دار این صحنه کودکانی هستند که در آن سال یا در سنین شیرخوارگی بودند و یا هنوز هستی‌شان در دنیا شکل نگرفته است.

وقتی انقلاب اسلامی به‌وقوع پیوست، کودکان در گهواره‌ای که امام(ره) از آنان صحبت کرده بود نوجوان بودند، سال‌های بعد وقتی صدام به کشور حمله کرد همین نوجوانان کم‌سن و سال که به سنین جوانی رسیده بودند گروه گروه خود را به جبهه‌ها رساندند تا پیرو فرمایش پیر خمین سنگرها را پر کنند. همین‌ها مبارزه کردند و همین‌ها در معرکه درگیری، سینه‌های خود را سپر گلوله‌های دشمن کردند. توی شناسنامه‌هایشان دست بردند و به پای فرماندهان افتادند تا راهی خط مقدم شوند. گلوله خوردند، اسیر و جانباز و شهید شدند، اما از امام‌شان برنگشتند. آنها در مبارزه عقل و دل هر دو را برده بودند، عاقلانه تصمیم گرفتند و عاشقانه عمل کردند.

سربازان امام خمینی(ره) اما تنها این نوجوانان سراپا شش‌پایه اهل جبهه و مبارزه با نفس نبودند، سن و سال‌دارهای زیادی هم هم‌پای مردم انقلاب کردند و نفس‌شان به نفس مسیحایی امام(ره) خورد و مسیر جوان‌ترها را طی کردند. هر چند که خوب می‌دانستند این مسیر پیر و جوان نمی‌شناسد.

هم‌رزم رئیس علی دلواری

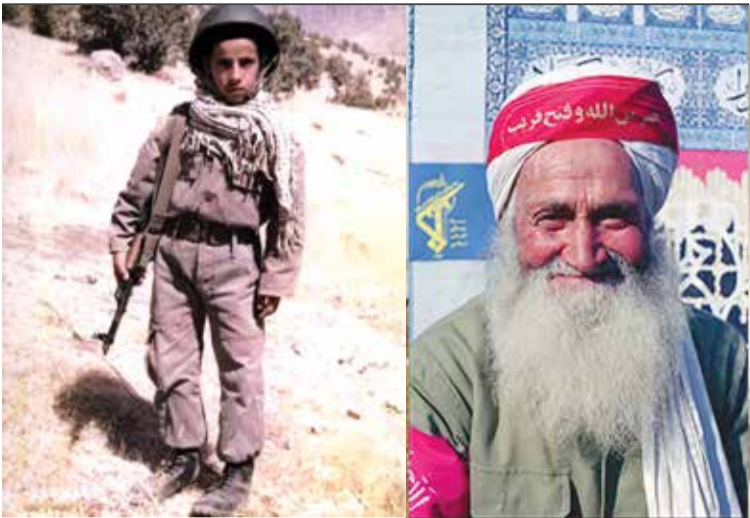
سرباز خمینی(ره)

در میان رزمندگان دفاع مقدس هم نوجوان ۱۳ ساله می‌دید و هم مرد ۱۰۰ ساله. پیرترین رزمنده دفاع مقدس «حاج قربان نوری» از لشکر ۵ نصر مردی اهل عشرت‌آباد نیشابور بود که می‌گفتند اکثر اوقات از روزه می‌گرفت و نذر کرده بود تا از آب فرات بگذرد. یعنی تا زمان پیروزی روزه نباشد. گفته‌اند حاج عباس ۱۰۵ سال سن داشت و پیرترین رزمنده دفاع مقدس بود.

به جز حاج قربان «زرعباس تنگستانی» با ۹۵ سال سن از برآزجان بوشهر هم در جبهه بود. او در سال ۱۳۶۱ و اوایل ۱۳۶۱ پیرترین فرد دفاع مقدس بود که در گروهان شهید مطهری از تپ کربلا خدمت می‌کرد. هم‌زمان به او «بابا» می‌گفتند و خودش به بچه‌ها می‌گفت: «زمان رئیس‌علی دلواری من جزو سربازانش بودم، آن موقع

سربازان امام(ره)

روایتی از حماسه یاران روح‌الله در جبهه‌های نبرد

سرباز رئیس‌علی دلواری بودم و الان سرباز خمینی هستم.» به رزمندگان جوان دوروبرش می‌گفت: «باید تا سن من مقاومت کنید.» این رزمنده دلیر و خستگی‌ناپذیر حدود هفت ماه بعد از حضور در جبهه به رحمت خدا رفت.

بزرگ‌مرد جبهه

«محمدرضا رفیعی» ۹ ساله بود که با به جبهه می‌گذارد. او کنار محمدحسین فهمیده‌ها و رضا پناهی‌ها، «مرحمت بالا‌زاده» کوچک‌ترین رزمنده دفاع مقدس است. رزمندگان با سن و سال او معمولاً با دست‌کاری شناسنامه و هزاران زحمت خود را به جبهه می‌رساندند. ماجرای دیدار او با آیت‌الله خامنه‌ای و وساطت ایشان برای اعزام مرحمت به جبهه هم جالب است.

در یکی از روزهای سال ۱۳۶۲، زمانی که حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رئیس‌جمهور وقت، برای شرکت در مراسمی از ساختمان ریاست‌جمهوری، واقع در خیابان پاسنور خارج می‌شدند، در مسیر حرکتش تا خودرو، متوجه سر و صدایی شدند که از همان نزدیکی شنیده می‌شد.

صدای طرف محافظ‌ها بود که چندتای‌شان دور کسی حلقه زده بودند و چیزهایی می‌گفتند، صدای جیغ ماندی هم دادم فریاد می‌زد: «آقای رئیس‌جمهور! آقای خامنه‌ای! من باید شما را ببینم.» حضرت‌آقا از پاسداری که نزدیکش بود پرسیدند: «چی شده؟ کیه این بنده خدا؟» پاسدار گفت: «نمی‌دانم حاج آقا! منمدم چطور تا اینجا تونسته بیاد جلو» پاسدار که ظاهراً مسئول تیم محافظان بود، وقتی دید آقا خودشان به‌سمت سر و صدا به‌راه افتاده‌اند، سریع جلوی ایشان رفت و گفت: «حاج آقا شما و ایستیم، من میرم ببینم چه خبره» بعد هم با اشاره به دو همراهش، آنها را نزدیک حضرت‌آقا مستقر کرده و خودش به‌طرف شلوغی می‌رود.

کمتر از یک دقیقه طول کشید تا برگردد، و می‌گوید: «حاج آقا! به بچه است، میگه از اردبیل کوئیده اومده اینجا و با شما کار واجب داره، بچه‌ها

می‌گن با عزوالتماس خودشو رسونده تا اینجا، گفته فقط می‌خوام قیافه آقای خامنه‌ای رو ببینم، حالا می‌گه می‌خوام باهاش حرف هم بزنم.» حضرت‌آقا می‌فرمایند: «بذار بیاد حرفش روبزنه وقت هست.»

لحظاتی بعد پس‌رکی ۱۲-۱۳ ساله از میان حلقه محافظان بیرون آمده و همراه با سرتیم محافظان، خودش را به حضرت‌آقا می‌رساند، صورت سرخ و سرما زده‌اش خیس اشک بود، در میانه راه حضرت‌آقا دست چپش را دراز کرده و با صدای بلند می‌فرمایند: «سلام بابا جان! خوش آمدی.»

شهید بالا‌زاده با صدایی که از بغض و هیجان می‌لرزیده به لهجه غلیظ آذری می‌گوید: «سلام آقا جان! حالتان خوب است؟»

حضرت آقا دست سرد و خشکه زده پسرک را در دست گرفته و می‌فرمایند: «سلام پسر! حالت چطوره؟» پسر به‌جای جواب تنها سر تکان می‌دهد. حضرت‌آقا از مکث طولانی پسرک می‌فهمند زبانش قفل شده، سرتیم محافظان می‌گوید: «اینم آقای خامنه‌ای! بگو دیگر حرفت را» ناگهان حضرت‌آقا با زبان آذری سلیسی می‌فرمایند: «شما اسمت چیه پسر؟»

شهید بالا‌زاده که با شنیدن گویش مادری‌اش انگار جان گرفته بود، با هیجان و به ترکی می‌گوید: «آقا جان! من مرحمت هستم از اردبیل تنها اومدم تهران که شما را ببینم.» حضرت‌آقا دست شهید بالا‌زاده را رها کرده و دست روی شانه او گذاشته و می‌فرمایند: «افتخار دادی پسرم صفا آوردی چرا این‌قدر زحمت کشیدی؟ بچه کجای اردبیل هستی؟»

شهید بالا‌زاده که حالا کمی لبانش رنگ تبسم گرفته بود، می‌گوید: «انگوت کندی آقا جان!» حضرت‌آقا می‌پرسند: «از چای گرمی؟» شهید بالا‌زاده انگار هم و لایینی پیدا کرده باشد زود می‌گوید: «بله آقا جان! من پسر حضرت تقی هستم.» حضرت‌آقا می‌فرمایند: «خدا پدر و مادرت رو برات حفظ کنه.»

شهید بالا‌زاده می‌گوید: «آقا جان! من از اردبیل

آمدم تا اینجا که یک خواهشی از شما بکنم.» حضرت‌آقا عبايش را که از شانه راستش سر خوره بود، درست کرده و می‌فرمایند: «بگو پسرم، چه خواهشی؟»

شهید بالا‌زاده می‌گوید: «آقا! خواهش می‌کنم به آقایان روحانی و مداحان دستور بدهید که دیگر روضه حضرت قاسم(ع) نخوانند!»

حضرت‌آقا می‌فرمایند: «چرا پسرم؟»

شهید بالا‌زاده به یک‌باره بغضش ترکیده و سرش را پایین انداخته و با کلماتی بریده بریده می‌گوید: «آقا جان! حضرت قاسم(ع) ۱۳ ساله بود که امام حسین(ع) به او اجازه داد برود در میدان و بجنگد، من هم ۱۳ ساله‌ام ولی فرمانده سپاه اردبیل اجازه نمی‌دهد به جبهه بروم هر چه التماسش می‌کنم، می‌گوید ۱۳ ساله‌ها را نمی‌فرستیم، اگر رفتن ۱۳ ساله‌ها به جنگ بد است، پس این همه روضه حضرت قاسم(ع) را چرا می‌خوانند؟» و شانه‌های شهید بالا‌زاده آشکارا می‌لرزد.

حضرت آقا دست‌شان را دوباره روی شانه شهید بالا‌زاده گذاشته و می‌فرمایند: «پسر! شما مگر درس و مدرسه ننداری؟ درس خواندن هم خودش یک جور جهاد است.» شهید بالا‌زاده هیچ چیز نمی‌گوید، فقط گریه می‌کند و این‌بار حق هق ضعیفی هم از گلویش به گوش می‌رسد.

حضرت‌آقا شهید بالا‌زاده را جلو کشیده و در آغوش می‌گیرند و رو به سرتیم محافظانش کرده و می‌فرمایند: «آقای...! یک زحمتی بکش با آقای ملکوتی (امام جمعه وقت تبریز) تماس بگیر بگو فلانی گفت این آقا مرحمت رفیق ما است، هر کاری دارد راه بندازید و هر کجا هم خودش خواست ببردش، بعد هم یک تریبی بدهید برایش ماشین بگیرند تا برگردد اردبیل، نتیجه را هم به من بگویند.»

حضرت‌آقا خم شده صورت خیس از اشک شهید بالا‌زاده را بوسیده و می‌فرمایند: «ما را دعا کن، پسرم درس و مدرسه را هم فراموش نکن، سلام مرا به پدر و مادر و دوستان در جبهه برسان.»

بزرگ مقاومت

سرباز کوچک خمینی(ره)

«حاج قاسم سلیمانی» که روزی در خط مقدم جبهه‌های دفاع مقدس میاندار رزمندگان لشکر ۴۱ ثارالله بود و بعدها به فرمانده یکتا‌مزد میدان مقاومت تبدیل شد نیز از همان سربازان خمینی(ره) بود که در سال ۱۳۴۲ در گهواره می‌زیست. او در وصیت‌نامه خود به صراحت بیان کرده از اینکه در دوره‌ای زیسته است که وجود امام خمینی(ره) را درک کرده، از پروردگار متشکر است. او در وصیت‌نامه خود آورده است: «خداوند! تو را سپاس که مرا صلب به صلب، قرن به قرن، از صلبی به صلبی منتقل کردی و در زمانی اجازه ظهور و وجود دادی که امکان درک یکی از برجسته‌ترین اولیایت را که قرین و قریب معصومین است، عبد صالحت خمینی کبیر(ره) را درک کنم و سرباز رکاب او شوم.»

کوله بار

لیاقت شهادت

شهید «خلیل محمدزاده» می‌گفت: «در عملیات والفجر ۸ از ناحیه پا زخمی شده بود. برای استراحت چند روزی به خانه آمد. مادرش خطاب به او گفت: دیگر بس است چقدر می‌خواهی در خدمت جبهه و جنگ باشی؟! کمی هم به فکر خودت و ما باش؛ خدای نکرده اگر بلائی سر تو بیاید؛ چکار کنیم؟ باز با لطافت و متانت خاصی جواب داد: نگران نباش مادر! شهادت نصیب هر کسی نمی‌شود. شهادت لیاقت می‌خواهد.»

سنگر کتاب

در قلب سنگرساز

کتاب «در قلب سنگرساز» روایت زندگی «سردار شهید هاشم ساجدی» است؛ در بخشی از این کتاب می‌خوانیم: «ناگهان عطر خوشبویی که در فضای بهشت رضا پیچیده است مرا به خود می‌آورد، می‌ایستم و برمی‌گردم و به پشت سرم نگاه می‌کنم. به شیشه گلاب خیره می‌شوم که هنوز حتی در آن را باز نکرده‌ام. پس بوی خوش این عطر که هوش آدم را از سرش می‌برد، از کجاست؟ عطری شبیه عطر گل‌های محمدی است که هاشم بارها از آن برآیم گفته بود. همان گل‌هایی که روزگاری، دور هاشم شجاع و مهربانم در کلاته دامغان با دسته‌ای کوچکش آنها را می‌چید و از عطشان سر مست می‌شد.»

دیدهبان خبر

تقدیر از فاوایی‌ها

دوازدهمین ویژه برنامه «شب خاطره» با موضوع نقش مخابرات در دوران دفاع مقدس ویژه عملیات بیت‌المقدس با حضور «سردار عبدالرسول مهوری» معاون فاوای سپاه، «امیر یدالله عسگری» معاون فاوای ارتش، «محمد جعفرپور» مدیر عامل شرکت مخابرات، «سردار علیرضا عظیمی‌جاهد» رئیس کانون پیشکسوتان سپاه و جمعی از فرماندهان و پیشکسوتان فاوا در موزه ملی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس برگزار شد. تجلیل از پیشکسوتان فاوا در دوران دفاع مقدس، خاطره‌گویی توسط «سردار حسین بهشتی»، «سردار مجید بنی احمدی» و «سردار قاسم پساول» و نیز رونمایی از نماهنگ ویژه فاوا از جمله برنامه‌های این مراسم بود.

یادداشت

سووشون و بقیه ماجرا!

مهدی امیدی

خبرنگار

توقف پخش سریال «سووشون» در همان ساعات اولیه انتشار بار دیگر بی‌نظمی‌ها و چالش‌های پلتفرم‌های نمایش خانگی در ایران را به صدر اخبار آورد. اگرچه این اتفاق تازه نیست، اما ابعاد آن فراتر از یک توقف ساده است و به رویه‌های نگران‌کننده در فضای رسانه‌ای کشور اشاره دارد.

در سال‌های اخیر، پلتفرم‌های نمایش خانگی به یکی از بازیگران اصلی عرصه فرهنگ و سرگرمی در ایران تبدیل شده‌اند. اما در کنار فرصت‌های تولید و پخش آثار متنوع، شاهد سوءاستفاده‌هایی هستیم که می‌تواند اعتماد عمومی را تضعیف کرده و فرهنگ جامعه را دچار آسیب کند.

یکی از رفتارهای تازه رایج، استفاده آگاهانه از محتوای تحریک‌آمیز یا تابوشکنانه و عبور آگاهانه از خطوط قرمز شرعی و قانونی است. پلتفرم‌ها گاهی با علم به واکنش نهادهای نظارتی، عمدتاً بخش‌هایی را منتشر می‌کنند که واکنش برانگیز باشد. نتیجه، موجی از توجه و کنجکاوی عمومی است که به نفع تبلیغات آن پلتفرم تمام می‌شود. پس از آن، با حذف یا اصلاح محتوای موردنظر، ادامه پخش سریال از سر گرفته می‌شود؛ این چرخه معیوب نه تنها خلاف اصول حرفه‌ای رسانه‌ای است، بلکه چند پیامد منفی مهم دارد:

اول از همه نقض حقوق مادی و معنوی مخاطب است؛ بیننده‌ای که با خرید اشتراک انتظار تماشای منظم محتوا را دارد، با تعلیق غیرمنتظره رویه‌ور شده و قربانی یک بازی تبلیغاتی می‌شود.

دور زدن قانون هم دیگر پیامد این رفتار است؛ آگاهانه دست گذاشتن بر خطوط قرمز فرهنگی برای جلب توجه، نشانه‌ای از بی‌اعتنایی به قوانین و تلاش برای عادی‌سازی هنجارشکنی است.

ایجاد رقابت ناسالم هم قابل بیان است؛ این رویکرد سبب لطمه به پلتفرم‌هایی می‌شود که در چارچوب قانون فعالیت می‌کنند، و در نهایت به کلیت صنعت نمایش خانگی آسیب می‌زند.

آنچه موجب توقف پخش سریال سووشون شد، یک رفتار آگاهانه از سوی صاحبان این محصول و ناشی از تعرض آشکار و غلیظ به قوانین و خطوط قرمز است. اما در غرب هم گاهی (حتی بدون زیر پا گذاشته شدن قوانین) برخی سریال‌ها و سکو‌ها یا کانال‌ها مشمول حذف و سانسور بی‌رحمانه قرار می‌گیرند؛ برای نمونه، «تفلیکس» در بازه ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۰ به درخواست دولت‌ها ۹ فیلم را حذف کرده است. از جمله حذف فیلم‌هایی در آلمان و ویتنام یا سانسور بخشی از برنامه «قانون میهن‌پرستی» در عربستان. حتی در آمریکا، کشوری که مدعی آزادی بیان است، روایت‌های مربوط به فلسطین بارها با سانسور یا حذف مواجه شده‌اند. حذف فیلم‌های فلسطینی از تفلیکس و فشار بر هنرمندان حامی فلسطین، نشانه‌ای روشن از محدودیت‌های پنهان در فضای فرهنگی غرب است.

بنابراین، کنترل محتوا پدیده‌ای جهانی است، اما آنچه در ایران نگران‌کننده است، استفاده ابزاری و هدفمند از این مسئله برای ایجاد هیاهو، جذب مخاطب، و فریب اوست. برای مقابله با این روندهای سودجویانه و ضدفرهنگی، نهادهای نظارتی باید با جدیت وارد عمل شوند. اقدامات پیشنه‌ای عبارت‌اند از: وضع جریمه‌های سنگین برای تخلفات، لغو موقت یا دائم مجوز فعالیت پلتفرم‌های متخلف و نظارت مؤثر بر محتوای اولیه پیش از انتشار.

نمایش خانگی ظرفیت بالایی برای ارتقای فرهنگ دارد. اما این ظرفیت نباید به ابزاری برای سودجویی، نقض قانون و ترویج ابتذال تبدیل شود.

به بهانه برگزاری سیزدهمین جشنواره مد و لباس فجر

حالا چی پوشیم؟ از منظری دیگر!

چسپنده بدبویی مانند قیر معنی شده است. علمای اسلام در طول تاریخ با استناد به آیات فوق، سنت رسول الله (ص) و کلام اهل‌البیت (ع) پوشیدن لباس گشاد که پوشاننده اندام باشد، رنگ روشن، دارای زینت و همراه با پاکیزگی را مستحب، بلکه واجب می‌دانند. و برعکس لباس تنگ و بدن‌نما، لباس شهرت (لباسی که باعث انگشت‌نما شدن فرد در اجتماع شود) و متلبس شدن به لباس دشمنان دین را مکروه، بلکه حرام می‌دانند.

کلام آخر

در جشنواره‌های «مد و لباسی» که در سال‌های گذشته برگزار شده است، با وجود طراحی‌های زیبا و گنجاندن نمادهای ایرانی و اسلامی در بخش تزئینات البسه، متأسفانه مشاهده شده است که برخی از طراحان در طراحی البسه به خطوط قرمز اعتقادی و دینی بی‌توجهی کرده بودند.

فراوانی طراحی لباس‌هایی که بدن‌نما بوده و برجستگی‌های بدن را نمی‌پوشانند، در این جشنواره‌ها هر صاحب‌خردی را با این چند سؤال مواجه می‌کند که «آیا ایسن طراحان و مسئولان برگزاری جشنواره‌های مد و لباس از بایسد و نبایدهای دینی در زمینه لباس و پوشش مطلع هستند؟»، «آیا دانش‌آموزان و دانشجویان رشته طراحی لباس در مدارس فنی و حرفه‌ای و دانشگاه‌ها درسی مبتنی بر «لباس و پوشش از منظر قرآن و حدیث» دارند؟»، و اینکه در صورت عدم وجود چنین درسی در مراکز آموزشی رشته طراحی لباس و یا بی‌توجهی آنها به دروسی اینچنین، «آیا نباید مسئولان برگزاری جشنواره‌ها در این زمینه اقداماتی (هم ایجابی و هم سلبی) برای فرهنگ‌سازی در میان طراحان لباس داشته باشند؟»

اینها سوالات مهمی است که در صورت دادن پاسخ مناسب و کاربردی به آن، قطعاً تغییری شگرف را در زمینه گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در بخش طراحی لباس و به‌دنبال آن در سطح جامعه شاهد خواهیم بود.

که در آیه ۳۱ سوره کهف به آن پرداخته شده است: «یلبسون ثیاباً خضرًا من سندس و استبرق» بهشتیان لباس‌های سبز حریر و دپیا می‌پوشند. باید توجه داشت که «ثیاب» از ریشه «تَوَبَّ» به معنای نوری است که می‌پوشانند. همچنین خداوند لباس خوب را از جنس حریر و دارای زینت و آراستگی می‌داند. آنچه‌آن که در آیه ۲۳ سوره حج می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ» قطعاً خداوند کسانی که ایمان آورده‌اند و نیکوکار شده‌اند را داخل باغ‌هایی از بهشت می‌کند که از زیرش جویبارها جاری است، در آنجا با دستبندهایی از طلا و مروارید آراسته می‌شوند و لباس آنها در آنجا حریر است.

و البته باید در نظر داشت که به بانوان براساس آیه ۳۱ سوره نور علاوه بر دستور رعایت «حجاب» و پوشاندن مو و گریبان، فرمان «لا یبدین زینتهن» (آشکار نکردن زینت‌های‌شان) هم داده شده است. از جمله زینت بانوان می‌توان به لباس‌های مخصوص محیط خانه هم اشاره کرد. لباس‌هایی که باید فقط در مقابل محارم پوشیده شود و براساس آیه ۵۹ سوره احزاب در زیر «جلباب» (پوشش تیره رنگ بزرگ) پنهان شود. قابل ذکر است که عمده این مفسران «جلاب» را چادر و برخی از مفسران آن را در تعریف «مانتو» بلند و گشاد هم پذیرفته‌اند.

لباس جهنمی‌ها

اما از منظر قرآن کریم لباس تنگ و بدن‌نما، لباس جهنمیان است. آنچه‌آن که در آیه ۴۹ و ۵۰ سوره ابراهیم می‌فرماید: «وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقْرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ سُرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطْرَانَ وَتَعَثَىٰ فِي جُحُومِهِمُ النَّارُ» در آن روز گناهکاران را می‌بینی که در زیر چرخ قهر خداوند قرار دارند، پیراهن‌هایشان از مس گداخته آتشین است و شعله آتش چهره آنها را می‌پوشاند. قابل ذکر است در تفاسیر «قطران» ماده

«ای فرزندان آدم! شیطان شما را نفریبد، آن‌گونه که پدر و مادر شما را از بهشت بیرون کرد، و لباس‌شان را از تن‌شان بیرون ساخت تا عورت‌شان را به آنها نشان دهد! چه اینکه او و همکارانش شما را می‌بینند از جایی که شما آنها را نمی‌بینید (اما بدانید) ما شیاطین را اولیای کسانی قرار دادیم که ایمان نمی‌آورند!»

لباسی که خدا نازل کرده

نکته دوم این است که بعد از هبوط انسان بر زمین، خداوند برای پوشاندن اندام او و همسرش، «لباسی» پوشاننده و مایه زینت نازل کرده است. آنچه‌آن که در آیه ۲۶ سوره اعراف می‌فرماید: «يا بني آدَمُ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ لِبَاسًا يُؤَيِّرُ سَوْءَ نَفْسِكَ وَيَبَشِّرُ الصَّالِحِينَ ذَلِكَ خَيْرٌ ذَلِكِ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ» ای فرزندان آدم! لباسی برای شما فرستادیم که اندام شما را می‌پوشاند و مایه زینت شماست، اما لباس پرهیزگاری بهتر است! اینها (همه) از آیات خداست، تا متذکر (نعمت‌های او) شوند!

البته باید در نظر داشت که انزال «لباس» از سوی خداوند از طریق وحی بر پیامبر خود حضرت آدم (ع) و با تعلیم او و همسرش حضرت «حوا» همراه بوده است. براساس روایات خداوند پنبه را نازل کرد و به آدم (ع) کشت آن، و به حوا رسیدن و بافتنش را یاد داد. همچنین نخ‌ریسی از پبله کرم ابریشم و بافتن آن هم در روایات به حضرت آدم (ع) نسبت داده شده است.

جالب است که در روایات آمده نوه حضرت آدم (ع) یعنی حضرت ادریس (ع) (پدر بزرگ حضرت نوح نبی (ع)) از طریق وحی خیاطی را آموخته و به خیاطی و دوخت لباس برای مردم می‌پرداخت. امروزه در مسجد «سهله» مقام خیاط خانه حضرت ادریس (ع) محل زیارت زائران هست.

هم‌لباس بهشتیان

از منظر قرآن لباس خوب و مناسب دارای ویژگی‌هایی است. یکی از آنها رنگ لباس است

انوشه میر معینی

پژوهشگر و کارشناس فرهنگی

سیزدهمین جشنواره بین‌المللی مد و لباس فجر از ۱۷ خرداد آغاز به کار کرد. این جشنواره، رویدادی فرهنگی است که در راستای تحقق مفاد ماده ۳ قانون ساماندهی مد و لباس کشور (مصوب ۱۲ دی سال ۱۳۸۵. ش. مجلس شورای اسلامی) طراحی شده است که همزمان با جشن‌های ایام پیروزی انقلاب اسلامی برگزار می‌شود. و از آنجا که نوع و طرح لباس و پوشش بدن یکی از زیرمجموعه‌های مهم رعایت «عفت و حیا» در محیط خانواده و در سطح جامعه است؛ پس این جشنواره و نتایج برگزاری آن می‌تواند نقش بسیار مهمی در گسترش فرهنگ عفاف و حجاب داشته باشد. به این معنا که ممکن است طرح و نوعی از لباس کاملاً تأمین‌کننده حیا و عفت فرد در جامعه، و طرح و نوع دیگری از لباس، مروج بی‌حیایی و بی‌عفتی در منظر عمومی باشد؛ اتفاقی که سرمنشاء آن از ذهن طراحان لباس و ملزومات آن، آغاز می‌شود. اما مرز این حیا و بی‌حیایی در طراحی پوشش را با چه ملاک‌هایی می‌توان از هم تشخیص بدهیم؟ و طراحان مد و لباس چگونه و براساس چه معیارهایی باید لباسی عقیفانه و منطبق با اصول قرآنی طراحی کنند؟ اینها سوالات مهمی است که برای رسیدن به پاسخ آن بهتر است به سراغ «معجزه» حضرت ختمی مرتبت، محمد مصطفی (ص) برویم.

شیطان به دنبال برهنگی انسان

لباس از ریشه «لَبَسَ» است. و لبس در المفردات آن چیزی تعریف شده است که انسان می‌پوشد و او را در بر می‌گیرد. خداوند در قرآن کریم به این «دربرگیرنده انسان» یعنی لباس، توجه ویژه‌ای دارد و نکات بسیار مهمی درباره آن به انسان‌ها یادآور می‌شود. اولین نکته این مطلب هست که شیطان به دنبال برهنگی انسان و بی‌عزت و خوار کردن اوست. آنچه‌آن که خداوند در آیه ۲۷ سوره اعراف به همه مردم هشدار می‌دهد:

ادبیات

عبور از شط

کتابی درباره مقاومت خرمشهر

کتاب «عبور از شط» خاطرات «سید عبدالعباس بحر العلومی فرد» از دوران دفاع مقدس است که به قلم «فرامرز نوروزی تبریزی‌نژاد» به رشته نگارش درآمده و از سوی انتشارات «مرز و بوم» منتشر شده است. «سید عبدالعباس بحر العلومی فرد» راوی کتاب «عبور از شط» و یکی از نیروهای مقاومت ۳۵-۴۰ روزه خرمشهر در گفت‌وگو

با «دفاع پرس»، اظهار داشت: «از آنجایی که تکلیف بود من خاطرات خود را بنویسم، آنها را تحت عنوان «عبور از شط» منتشر کردم. صدام می‌خواست با گرفتن خاک ما انقلاب‌مان را با شکست مواجه کنند، اما نمی‌دانستند که چه شیر مردانی در ایران وجود دارند.»

تولیزبون

مشاور ۲

صدیق جایگزین قائمیان می‌شود

تهیه‌کننده سریال «مشاور ۲» تأکید کرد که در فصل جدید تمرکز اصلی سریال بر پرداختن به سوژه‌های روز جامعه بوده است. «اسدی» تهیه‌کننده فصل دوم سریال تلویزیونی «مشاور با حضور در شبکه خبر درباره روند تولید این مجموعه گفت: «سریال «مشاور» محصول مؤسسه فرهنگی هنری امام‌روح‌الله است.

فصل اول این مجموعه به تهیه‌کنندگی «سیدمحمدرضا حسینی» و کارگردانی «محمدصادق بکتاش» تولید و پخش شد. وی همچنین از جایگزینی «امیرحسین صدیق» به جای «فرهاد قائمیان» در نقش اول این سریال که یک روحانی معمم است، خبر داد.

فیلم

رسام

جشنواره فیلم کوتاه دفاع مقدس

آیین اختتامیه با حضور پرشور ۸۵۰۰ نفر از مردم برگزار شد. در این مراسم، پیام «سرلشکر باقری» قرائت شد که در آن جشنواره «رسام» نماد زنده نگه‌داشتن فرهنگ ایثار و شهادت معرفی شده بود. ششمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه «رسام» با محوریت دفاع مقدس و مقاومت، در سیرجان برگزار

شد. این دوره از جشنواره با دریافت ۹۵۵ اثر آغاز شد که پس از چند مرحله داوری، ۲۵ فیلم در قالب شش بخش به مرحله نهایی راه یافتند. جشنواره «رسام» در سال‌های اخیر به بستری برای کشف و حمایت از استعدادهای جوان تبدیل شده است.

یادداشت

خلیج فارس، خانه ماست

حسین نوروزی
دبیر گروه سپاه

نیروی دریایی سپاه با تکیه بر موفقیت‌های عملیات «وعده صادق»، گام‌های بلندی در تقویت توان رزمی و گسترش نفوذ دریایی خود برداشته است. این نیرو با توسعه شناورهای تندرو و مجهز به فناوری‌های پیشرفته، نه تنها اقتدار ایران در آب‌های خلیج فارس را به نمایش گذاشته، بلکه پیام روشنی به هرگونه تهدید خارجی ارسال کرده که خلیج فارس همیشه تحت حفاظت است.

حیدر ۱۱۰؛ غول تندرو دریاها

در ۹ اسفند سال ۱۴۰۳، نیروی دریایی سپاه از شناور موشک‌انداز «حیدر ۱۱۰» رونمایی کرد؛ شناوری که با سرعت خیره‌کننده ۱۱۰ نات (حدود ۲۰۰ کیلومتر بر ساعت) در زمره سریع‌ترین شناورهای نظامی جهان قرار گرفته است. این شناور سبک با طراحی کاتاماران (دو بدنه) برای عملیات در موقعیت سخت دریایی ساخته شده و مجهز به دو موشک کروز برد متوسط است که قدرت آتش آن را به سطحی تهدیدآمیز برای دشمنان ارتقا داده است. با طول ۱۴ متر و بدنه‌ای مقاوم، «حیدر ۱۱۰» آماده است تا در کسری از ثانیه، ضربات دقیقی به اهداف سطحی وارد کند.

طارق؛ ستاره آسمان خلیج فارس

در دی‌ماه سال ۱۴۰۳، شناور تندرو «طارق» به ناوگان سپاه پیوست. این شناور ۱۵ متری با سرعت ۱۸۰ کیلومتر بر ساعت، از بدنه‌ای سبک و مستحکم ساخته شده و توانایی شلیک موشک‌های کروز را دارد. علاوه بر این، سامانه‌های موشکی دوش‌پرتاب نصب‌شده بر «طارق»، آن را به سپهری دفاعی در برابر تهدیدات هوایی تبدیل کرده است.

ناوگان تندرو؛ از عاشورا تا آذرخش

نیروی دریایی سپاه به شناورهای دیگری مانند «عاشورا» (۱۶۶ کیلومتر بر ساعت)، «ذوالفقار» (۱۰۰ کیلومتر بر ساعت)، «سراج» (۱۳۰ کیلومتر بر ساعت)، «ذوالجناح» (۹۶ کیلومتر بر ساعت)، «یا مهدی» (۹۲/۵ کیلومتر بر ساعت) و «آذرخش» (۹۳ کیلومتر بر ساعت) مجهز است. هر یک از این شناورها با ویژگی‌های منحصربه‌فرد، از گشت‌زنی تا عملیات تهاجمی، نقش مهمی در تأمین امنیت خلیج فارس ایفا می‌کنند. به گفته «سردار علیرضا تنگسیری» فرمانده نیروی دریایی سپاه، شناورهایی با سرعت ۲۱۵ کیلومتر بر ساعت، توانایی ایران در حفاظت از منافع ملی را به رخ جهانیان کشیده‌اند.

زنبورهای سرخ در کمین دشمن

کارشناسان نظامی خارجی، شناورهای تندرو سپاه را به «زنبورهای سرخ» تشبیه کرده‌اند؛ کوچک، چابک و آماده برای وارد کردن ضربات سریع و مرگبار. سردار تنگسیری تأکید کرده است: «ما برای تأمین امنیت خلیج فارس شب و روز تلاش می‌کنیم تا عزت ملت ایران را در دریا به نمایش بگذاریم.» استفاده از شناورهای تندرو به دوران دفاع مقدس بازمی‌گردد، زمانی که قایق‌های ساده با راکت‌اندازهای ۱۰۷ میلی‌متری به مصاف دشمن می‌رفتند. اما امروز، این شناورها به ماشین‌های جنگی پیشرفته‌ای تبدیل شده‌اند که نه تنها در گشت‌زنی و دفاع از مرزهای آبی، بلکه در عملیات تهاجمی و بازدارندگی نیز حرف اول را می‌زنند. سرعت بی‌نظیر این شناورها، که تا ۲۱۵ کیلومتر بر ساعت می‌رسد، آنها را از نمونه‌های مشابه جهانی متمایز کرده و توان رزمی ایران را به سطحی جدید ارتقا داده است. نیروی دریایی سپاه با این ناوگان قدرتمند، پیامی روشن به دشمنان ارسال کرده است؛ خلیج فارس، خانه ماست و آماده‌ایم از آن با تمام توان دفاع کنیم.

احسان بهاری

خبرنگار

در دنیای پرشتاب فناوری و تهدیدات نوین، سامانه هوش مصنوعی «رزم‌یار ارتش» به‌منزله گنجینه‌ای از دانش‌های دفاعی، انقلابی در توان دفاعی کشور ایجاد کرده است! این سامانه هوشمند، با بهره‌گیری از داده‌های معتبر دایرةالمعارف دفاعی و فناوری پیشرفته یادگیری، نه تنها تجربیات گران‌سنگ گذشته را زنده نگه می‌دارد، بلکه با تحلیل تاکتیک‌ها و راهبردهای تاریخی، قدرت پیش‌بینی و تصمیم‌گیری نیروهای مسلح را به سطحی بی‌سابقه ارتقا می‌دهد. از آموزش افسران تا کاهش خطا در میدان نبرد، «رزم‌یار ارتش» سپهری نفوذناپذیر برای امنیت ملی است که با هوشمندسازی دفاع، آینده‌ای امن را نوید می‌دهد! برای واکاوی بیشتر این موضوع با امیر سرتیپ دوم «مجتبی رمضان‌زاده»، جانشین فرمانده قرارگاه جنگ‌های نوپدید ارتش، گفت‌وگو کردیم که حاصل آن را در ادامه می‌خوانید.

سامانه هوش مصنوعی «ویکی دفاع جنگ» چگونه به نیروهای مسلح کمک می‌کند و چه مزایایی برای امنیت ملی کشورمان دارد؟

اسم دقیق سامانه عبارت است از «رزم‌یار ارتش» که مبتنی بر هوش مصنوعی و یادگیری ماشینی بر مبنای داده‌های قابل اعتماد و اعتبار دایرةالمعارف (دانشنامه) دفاع مقدس طراحی و تولید شده است.

سامانه مذکور دارای قابلیت‌هایی که می‌تواند به نیروهای مسلح کمک کند؛ قابلیت‌هایی مانند:

مستندسازی و ثبت دانش نظامی کشور، افزایش بهره‌وری از تجربیات تاریخی با تحلیل تطبیقی تاکتیک‌ها و راهبردها، ارتقای آموزش‌های نظامی و تاکتیکی از طریق پشتیبانی هوشمند در آموزش دانشجویان و افسران، کاهش خطای تصمیم‌گیری در میدان نبرد با شناسایی نقاط قوت و ضعف دشمنان بر اساس سابقه دفاع مقدس، تقویت هوش دفاعی و قدرت پیش‌بینی در برابر دشمن.

در باره مزایای این سامانه هم باید گفت؛ افزایش سرعت و دقت در تصمیم‌گیری‌ها مبتنی بر تجارب گذشته، بهبود شناسایی تهدیدات دفاعی و پیشگیری با استفاده از رفتارشناسی دشمنان و شناخت آیین متجاوز، کاهش وابستگی به نیروی انسانی در موقعیت‌های بحرانی، هوشمندسازی کامل شبکه فرماندهی، کنترل و ارتباطات (C۴I)، از جمله مزایای این سامانه است.

آیا سامانه دستیار هوشمند دفاعی می‌تواند اطلاعات نظامی را به زبان ساده برای مردم توضیح دهد؟

بله، در صورت طراحی و تعریف ماژول ارتباطات عمومی، این سامانه می‌تواند اطلاعات دفاعی را در قالب‌های ساده، قابل درک و غیر محرمانه به مردم ارائه کند.

نحوه انجام کار آن به این صورت است؛ اول، شناسایی اطلاعات محرمانه قابل انتشار و ارائه آن به مخاطبان. دوم، تبدیل اصطلاحات تخصصی به زبان عمومی مخاطبان؛ و سوم، تولید محتوای اطلاع‌رسانی در قالب اینفوگرافیک، ویدئوهای کوتاه و یا گزارش‌های متنی ساده؛ در نهایت هم به ارتقای سواد دفاعی و امنیتی جامعه منجر می‌شود.

چگونه می‌توان اطمینان حاصل کرد که اطلاعات حساس در این سامانه

از سوءاستفاده و نفوذ محافظت می‌شود؟

سامانه رزم‌یار ارتش بر مبنای داده‌های فاقد طبقه‌بندی کتاب‌های مرجع دایرةالمعارف آموزش دیده‌اند و مبنای پاسخ هستند چون کتاب فاقد طبقه‌بندی و حیطه‌بندی است. بنابراین اطلاعات حساسی در سامانه که قابلیت سوءاستفاده باشد وجود ندارد. مهم است که دقت شود سامانه هوش مصنوعی تحت حمله سایبری قرار نگیرد. بنابراین جهت اطمینان از این مهم سازکارهای زیر وجود دارد:

استفاده از معماری‌های امنیتی پیشرفته و بومی، مدیریت سطح دسترسی (Access Control)، کنترل و ثبت وقایع (Audit & Logging)، آزمایش و ارزیابی امنیتی دوره‌ای. (Penetration Test) (ing)

آیا در طراحی و اجرای این پروژه سازمان دیگری هم همکاری داشته است؟

این سامانه به‌طور کامل از سوی مجموعه ارتش جمهوری اسلامی ایران طراحی، توسعه و بومی‌سازی شده و محصول تلاش متخصصان داخلی در همین مجموعه است. در فرآیند طراحی و پیاده‌سازی، نیازهای عملیاتی و الزامات دفاعی ارتش بر مبنای تجارب سند پایه دایرةالمعارف لحاظ شده است.

همان‌طور که در پروژه‌های راهبردی مرسوم است، در صورت نیاز و درخواست سایر نهادها، ذریعه، این آمادگی از سوی ارتش جمهوری اسلامی ایران وجود دارد که در چارچوب ضوابط و سیاست‌های کلان دفاعی، این سامانه در اختیار دیگر نهادها و ارشمندها قرار گیرد یا متناسب با نیازشان نسخه ویژه طراحی شود.

رصد ماهواره‌ای و پهبادی حریم تهران!

یک حریمی دارد و با توجه به فضا و بزرگی شهر تهران با روش‌های سنتی نمی‌توان حریم آن را به‌طور برخط پایش و کنترل کرد.

وی ادامه داد: «سعی کردیم تا با استفاده از فناوری‌های نوین و استفاده از علوم دانشگاهی تفاهم‌نامه‌ای با شهرداری امضا کنیم و با استفاده از سکوره‌ای پروازی دانشگاه مانند باند، فرودگاه و پهبادها و عکس‌های ماهواره‌ای و عکس‌های شهرداری از حریم فضای شش هزار هکتاری تهران از دامنه‌های البرز تا حرم امام خمینی (ره) و اتوبان قم را پایش کنیم.»

حسینی‌آهنگر ادامه داد: «در تصاویر سه بعدی از حریم پایتخت کمک جدی و هوشمندی جهت اشراف و پایش منظم حریم تهران خواهد شد. کاری که در حال شروع آن هستیم یک قرارداد ۱۴ ماهه است؛ البته سامانه ما آماده است، ولی تهیه داده برای شهر تهران و عکس‌های هوایی از حریم پایتخت در حال انجام است.»

تهران در راستای پایش از حریم پایتخت اظهار کرد: «در تلاش هستیم تا برای صیانت از حریم شهر تهران کمک کنیم. هر شهری

آیین امضای تفاهم‌نامه مشترک شهرداری تهران با دانشگاه جامع امام حسین (ع) برای نظارت تصویری بر حریم شهر تهران برگزار شد.

در ابتدای این آیین «علیرضا زاکانی» شهردار تهران با اشاره تفاهم‌نامه نظارت تصویری بر حریم شهر تهران با دانشگاه امام حسین (ع) گفت: «بناسبت با همراهی دانشگاه امام حسین (ع) شرایط نوینی را در رصد موقعیت حریم تهران پیش ببریم.» وی افزود: «تا سال نود و پنج، ۵۹۸۰ کیلومتر مساحت حریم پایتخت اعلام شده است که اگر به آن دقت نشود هم دچار چالش امنیتی خواهیم شد هم با مفسده‌های اقتصادی و اجتماعی روبه‌رو خواهیم بود.»

در ادامه «محمد رضا حسینی آهنگر» رئیس دانشگاه جامع امام حسین (ع) با پرداختن به انعقاد قرارداد بین این دانشگاه و شهرداری

بسیج

بسیج علیه ناترازی!

شرکت توانیر به‌همراه بسیج حدود ۱۰۰ هزار ساختمان اداری و خدمات عمومی در کشور را به کنتورهای هوشمند مجهز کرده است که قابلیت نظارت بر بار مصرفی آنها از راه دور وجود دارد. «رضا کفیلی» مدیرکل مهندسی و راهبری شبکه برق شرکت توانیر در این باره می‌گوید: «امسال علاوه بر نصب تجهیزات هوشمند، از طریق سامانه‌هایی که از هوش مصنوعی بهره می‌گیرند، میزان مؤلفه سرمایه‌ی همه ادارات را رصد می‌کنیم.» به‌گفته وی، در شرکت توانیر، بخش بسیج ادارات فعال شده که با واحدهای بسیج در ادارات گوناگون ارتباط بگیرند تا از این ظرفیت هم برای کنترل مصرف برق ادارات استفاده شود.

سفیران امید

پنجاه طلبه بسیجی از حوزه علمیه خواران شهرستان «سنقر»، به همت سازمان بسیج طلاب و روحانیون استان کرمانشاه، طی سه ماه گذشته با تلاشی بی‌وقفه در بیش از هشتاد روستای این منطقه حضور یافتند. آن‌ها با هدف ترویج معارف دینی و ارتقای سطح آگاهی جامعه، به تبلیغ چهره‌به‌چهره و گروهی پرداختند. فعالیت‌های این طلاب شامل آموزش‌های قرآنی، برگزاری دوره‌های معرفتی و بصیرتی، کار با کودکان و نوجوانان، و ترویج فرهنگ فرزندآوری و افزایش جمعیت بود. این برنامه‌ها با استقبال گسترده اهالی روستاها مواجه شد. این حرکت جهادی، گامی مؤثر در راستای خدمت‌رسانی به جوامع روستایی بود.

ساخت ۲۰۰ واحد مسکن

«سردار زهرایی» رئیس سازمان بسیج سازندگی در مراسم افتتاح ساختمان اداری ستاد نمازجمعه شهرستان بابل گفت: «بسیج سازندگی تنها به ساخت‌وساز محدود نمی‌شود، بلکه در حوزه‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی نیز مأموریت دارد.» رئیس سازمان بسیج سازندگی با اشاره به اقدامات بسیج سازندگی در کشور اعلام کرد: «طی دو سال گذشته، ۲۳۵۰ روستا با همکاری بسیج سازندگی، وزارت نیرو و شرکت آبفا از آب شرب پایدار و بهداشتی برخوردار شده‌اند.» سردار زهرایی همچنین اعلام کرد: «تاکنون ۲۰ هزار واحد مسکونی تحت پوشش کمیته امداد تکمیل شده است و ۷ هزار واحد دیگر نیز تا پایان سال افتتاح خواهد شد.»

عاشقان حسینی زائران خمینی (ره)

محمدتقی بهار لو

خبرنگار

دوم خرداد امسال بود که برای بیست‌وهفتمین سال پیاپی خبر حرکت کاروان دوی امدادی «عاشقان حسینی، زائران خمینی (ره)» بر روی صفحات خبری حک شد. حرکتی نمادین و پرشور که هر ساله در آستانه سالروز رحلت بنیان‌گذار انقلاب اسلامی شاهد آن هستیم. حرکتی که هر سال بر تعداد افراد آن اضافه می‌شود و امسال با حضور هزار نفر از دانشجویان دانشگاه علوم و فنون حضرت امیرالمؤمنین (ع) نیروی زمینی سپاه، بسیجیان و حتی رزمندگان نسل اول انقلاب، از جوار مزار شهدای گمنام اصفهان حرکت خود را آغاز کردند. این کاروان، با هدف تجدید بیعت با آرمان‌های امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب، مسیری پر معنا را از اصفهان تا حرم مطهر امام راحل در تهران طی می‌کنند؛ سفری که نه تنها یک حرکت ورزشی، بلکه آیینی از جنس ایثار، مقاومت و همبستگی است.

«سرهنگ مهدی اسماعیلی» معاون آموزش دانشجویی دانشگاه امیرالمؤمنین (ع)، در گفت‌وگویی با اشاره به قدمت این حرکت معنوی می‌گوید: «این کاروان از سال ۱۳۷۴ آغاز شده و هر ساله با هدف زنده نگه‌داشتن آرمان‌های انقلاب و نمایش آمادگی جسمانی و معنوی دانشجویان این دانشگاه برگزار می‌شود.» او تأکید کرد که این حرکت، فراتر از یک

می‌رسانند.

یکی از ویژگی‌های برجسته این کاروان، توقف در شهرها و روستاها برای دیدار با خانواده‌های معظم شهدا بود. سرهنگ اسماعیلی در این باره می‌گوید: «سرکشی به خانواده‌های شهدا، از برنامه‌های ثابت این کاروان است که با هدف گرامی‌داشتن یاد و راه شهدا انجام می‌شود.» امسال نیز دوندگان در مسیر خود، با حضور در منزل شهدا، شاخه‌های گل و پیام‌های محبت را به این خانواده‌های صبور تقدیم کردند. اما برنامه امسال کاروان، تنها به تجدید میثاق با شهدا محدود نشد. در اقدامی نوآورانه، دوندگان به پنج کارخانه بزرگ در مسیر خود سر زدند تا همبستگی

رویداد ورزشی، نمادی از وفاداری به ارزش‌های انقلاب و شهداست. کاروان که از گلستان شهدای اصفهان آغاز به حرکت می‌کند، پس از پیمودن مسیری که در سال‌های مختلف بین ۴۵۰ تا ۱۲۰۰ کیلومتر متغیر بوده، در نهایت در جوار حرم امام خمینی (ره) به پایان می‌رسد. امسال، کاروان با حضور هزار نفر از جوانان انقلابی و رزمندگان پیشکسوت، با شور و شوقی وصف‌ناپذیر حرکت خود را از قلب شهر زاینده‌رود آغاز کرد. مسیر این کاروان، تنها یک سفر جغرافیایی نیست؛ بلکه سفری است به عمق تاریخ و هویت انقلابی ایران. دوندگان، با گام‌هایی استوار پیام وحدت و مقاومت را به شهرها و روستاهای مسیر

میان رزمندگان امنیت و رزمندگان جبهه اقتصادی را به نمایش بگذارند. سرهنگ اسماعیلی در این باره نیز می‌گوید: «این بازدیدها، پیامی روشن دارد؛ همان‌طور که رزمندگان در جبهه‌های دفاع از وطن ایستادگی کردند، امروز کارگران و مهندسان در سنگر تولید، برای سربلندی ایران تلاش می‌کنند.» این اقدام، جلوه‌ای تازه به این حرکت معنوی بخشید و نشان داد که کاروان عاشقان حسینی، زائران خمینی، تنها به گذشته نظر ندارد، بلکه آینده‌ای پویا و پرامید را نیز نشان داده است. یکی دیگر از برنامه‌های تأثیرگذار این کاروان، حضور در آسایشگاه معلولان و دیدار با بیماران بود. دوندگان با حضور در این مراکز، روحیه بیماران را تقویت کردند. آن‌طور که دوندگان می‌گفتند هوای بهاری مسیر، همراه با نسیم خنکی که از دشت‌های مرکزی ایران می‌وزید، به دوندگان انرژی مضاعفی بخشیده بود. آنها در حالی که شعارهایی در وصف انقلاب و شهدا سر می‌دادند، با گام‌هایی استوار پیش می‌رفتند. گاه در میان مسیر، مردم محلی با بطری‌های آب به استقبالشان می‌آمدند و ایسن حمایت‌های مردمی، به کاروان روحیه‌ای دوچندان می‌داد. کاروان عاشقان حسینی، زائران خمینی (ره)، پس از چند روز دیدن و گذر از شهرها و روستاهای متعدد، در نهایت به حرم مطهر امام خمینی (ره) رسیدند. لحظه ورود به حرم تماشایی بود. دوندگان با بغض‌هایی بر گوشه چشم نشسته و دل‌هایی پر از عشق با امام خمینی (ره) تجدید بیعت کردند.

گزارشی از ورود جهادی سپاه به نهضت ملی مسکن

خانه سازی برای مردم

طی نشست که با حضور «سردار ابازر سالاری» فرمانده سپاه امجد سجاد (ع)، «مجدد سلحشور» مدیرکل راه و شهرسازی استان، معاونت مهندسی سپاه، رئیس سازمان بسیج مهندسی سپاه امجد سجاد (ع)، مسئول خدمات کارکنان سپاه، «مهندس عبداللهی» مدیرعامل شرکت جهاد خانه‌سازی، مسئول بنیاد تعاون بسیج و جمعی از مسئولان سازمان بسیج مهندسی استان هرمزگان برگزار شد، ظرفیت‌های مشترک برای اجرای پروژه‌های نهضت ملی مسکن و تعیین تکلیف زمین‌های تخصیص یافته به سپاه، در راستای تحقق فرآیند رهبر معظم انقلاب در حوزه تأمین مسکن، شرکت جهاد خانه‌سازی، سازمان بسیج مهندسی و معاونت مهندسی سپاه برای پیگیری فرآیندهای اجرایی، طراحی و تأمین منابع لازم تشکیل شد. سپاه امام سجاد (ع) پیش از این نیز در حوزه ساخت مسکن محرومان، بازسازی مناطق سیل زده و زلزله زده، و پروژه‌های عمرانی عام المنفعه عملکرد درخشانی داشته و این بار نیز در لیبیک به مطالبه رهبر معظم انقلاب، در کنار مردم برای ساخت سرپناهی ایمن و شایسته برای خانواده‌های نیازمند، گام برداشته است.

غیره حضور در جمع دانشگاه‌های پیشرو جهانی در این نظام رتبه‌بندی مانند دیگر نظام‌های رتبه‌بندی معتبر نظیر شانگ‌های و تایمز است. هدف اصلی این نظام رتبه‌بندی، سنجش عملکرد دانشگاه‌های برتر جهان بر پایه چهار معیار کلیدی شامل آموزش (با وزن ۴۰ درصد)، پژوهش (با وزن ۴۰ درصد)، بین‌المللی (با وزن ۱۰ درصد) و پایداری مالی (با وزن ۱۰ درصد) است تا وضعیت دانشگاه‌ها را برای مدیران و همچنین کمک به دانشجویان برای انتخاب دانشگاه مورد نظرشان برای ادامه تحصیل نشان دهد. نظام رتبه‌بندی RUR، سالانه پروفایل بالغ بر ۵۴۰۰۰ دانشگاه از ۸۵ کشور دنیا را بررسی کرده و ۱۲۰۰ دانشگاه برتر را به‌عنوان دانشگاه‌های پیشرو جهانی انتخاب کرده و نتایج رتبه‌بندی این دانشگاه‌های پیشرو جهانی را اعلام می‌کند.

رتبه دانشگاه جامع امام حسین (ع) بین ۵۴۰۰۰ دانشگاه

یکی از ۵۰۰ دانشگاه برتر جهان

دانشگاه جامع امام حسین (ع) پس از حضور در نظام رتبه‌بندی ملی دانشگاه‌های ایران توسط مؤسسه ISC و وزارت علوم تحقیقات و فناوری، برای نخستین بار از سال ۲۰۲۵ میلادی وارد نظام رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان از سوی مؤسسه «راوند» RUR شده است. براساس نتایج اعلام شده بر روی سایت رسمی نظام رتبه‌بندی «راوند» RUR، دانشگاه جامع امام حسین (ع) در سال ۲۰۲۵ از میان بالغ بر ۵۴۰۰۰ دانشگاه بررسی شده در ۸۵ کشور دنیا، جزء دانشگاه‌های پیشرو جهان قرار گرفته و با امتیاز ۵۹/۵ درصد موفق به کسب رتبه ۴۹۴ دانشگاه‌های پیشرو جهان شده است. براساس این گزارش، دانشگاه جامع امام حسین (ع) در معیار آموزش با امتیاز ۶۹/۷ درصد رتبه ۲۴۲ جهانی، در معیار پژوهش با امتیاز ۴۰/۱ درصد رتبه ۸۰۳ جهانی، در معیار تنوع بین‌المللی با امتیاز ۵۶/۲ رتبه ۵۷۲ جهانی و در معیار پایداری مالی با امتیاز ۸۰ درصد رتبه ۱۵۵ جهانی را کسب کرده است. در تعاملات بین‌المللی، یکی از شروط پذیرش مدارک دانشگاه‌ها در بسیاری از کشورهای جهان از جمله روسیه، چین، عراق

سازمان اعلام آمادگی کرده است تا با بهره‌گیری از ظرفیت‌های مهندسی، تخصصی و بسیجی و مهندسان جهادی، در اجرای هر چه سریع‌تر این طرح عظیم نقش آفرینی کند. همچنین مقرر شد کارگروهی مشترک با حضور نمایندگان سپاه، اداره کل راه و شهرسازی، بنیاد تعاون، شرکت جهاد خانه‌سازی، سازمان بسیج مهندسی و معاونت مهندسی سپاه برای پیگیری فرآیندهای اجرایی، طراحی و تأمین منابع لازم تشکیل شود. سپاه امام سجاد (ع) پیش از این نیز در حوزه ساخت مسکن محرومان، بازسازی مناطق سیل زده و زلزله زده، و پروژه‌های عمرانی عام المنفعه عملکرد درخشانی داشته و این بار نیز در لیبیک به مطالبه رهبر معظم انقلاب، در کنار مردم برای ساخت سرپناهی ایمن و شایسته برای خانواده‌های نیازمند، گام برداشته است.

۱۵
پاسدار
شماره ۱۱۹۱ | دوشنبه ۱۹ خرداد ۱۴۰۴
صداقی

روی خط

نمی‌خواهید جلوی قبح‌شکنی‌ها بایستید؟

۰۹۱۲۰۰۳۵۳۳ / رهبر معظم انقلاب در مراسم ارتحال امام خمینی (ره) خط قرمز استقلال ملی را برای همگان روشن کردند. غنی‌سازی یکی از خطوط قرمز ما است. حواست‌ها به نشریه‌های غربی‌گرا باشد که با ادله‌های من درآوردی سعی نکنند این موضوع را به حاشیه بکشانند.

۰۹۱۶۰۰۷۵۸۸ / در سکوت خبری رسانه‌های داخلی در قالب شبکه‌های خانگی، هر فیلم مسموم و برگرفته از تفکر غرب را به خورد جوانان و خانواده‌ها می‌دهند. از قبح‌شکنی در سیگار کشیدن زنان تا بی‌حجابی و روابط آزاد و غیر شرعی. خواهشاً دست بچنانید تا این خناسان به فرهنگ ایرانی و اسلامی ما لطمه نزده‌اند.

۰۹۳۶۰۰۱۱۴۵ / ما هر چه داریم از امام خمینی (ره) داریم. ممنون از ویژه‌نامه‌ای که در هفته‌نامه برای امام خمینی (ره) انجام دادید.

۰۹۲۱۰۰۰۲۱۷۹ / دعوای بین «ترامپ» و «ایلان ماسک» چهره واقعی آمریکایی‌ها را بهتر نشان می‌دهد. الحمدلله که خداوند ظالمین را با ظالمین درگیر کرده است؛ اللهم اشغل الظالمین بالظالمین.

۰۹۱۹۰۰۰۴۲۷۷ / به‌شدت لازم است بسیجیان دانشگاهی که اطلاعات کافی درباره حق غنی‌سازی و اهمیت غنی‌سازی دارند به‌صورت جدی برای دانشجویان و دانش‌آموزان تبیین کنند.

۰۹۳۶۰۰۰۲۴۱۵ / اینکه رهبر معظم انقلاب تأکید دارند؛ «جنايات رژیم صهيونيستي در غزه حيرت‌انگيز است. به‌جای بمب دارند با گلوله مردم را می‌کشند، چقدر انسان ممکن است پست و حقیر و شریر باشد.» را باید در مقاومت و ایستادگی زنان و کودکانی دید.

۰۹۱۹۰۰۰۰۵۳۳ / عید غدیر، عید مولای امیرالمؤمنین (ع) است. این عید را به بهترین شکل ممکن با حمایت از محرومان و اطعام فقرا گرامی بدارید. این عید روز اتمام نعمت و اكمال نعمت است.

۰۹۱۲۰۰۰۹۷۲۱ / با تبریک عید غدیر خم این مسئله را که از بزرگان نقل شده است را حتماً انجام بدهید و آن اینکه برای روز غدیر، لباس نوبوشید و برای خانواده هزینه کنید و غذای خوب به خانواده و همسایه‌ها بدهید.

۰۹۱۳۰۰۰۶۸۹۸ / کشورهای منطقه باید «جولانی» را ببینند که درست چند هفته بعد از دیدار با «ترامپ» منطقه‌ای از حلب را به نام داعش هازد؛ سوری‌ها تا الان باید به ماهیت پلید این خون‌آشام پی برده باشند.

۰۹۱۹۰۰۰۰۴۴۱۰ / خواهشاً به گوش رئیس‌جمهور برسانید که شمار رئیس‌جمهور مملکت هستید و باید برای اقتصاد کشور کاری انجام بدهید، مردم در مضیقه و فشار هستند.

۰۹۱۸۰۰۰۰۴۱۳۵ / این تفکر امام خمینی (ره) است که عرصه را برای جهان‌خواران تنگ کرده است. اندیشه امام (ره) را به‌صورت جدی در مدارس و جامعه آموزش بدهید و به چند بنر در ایام ارتحال امام (ره) بسنده نکنید. باید مراقب جریان‌هایی باشیم که می‌خواهند حقیقت امام (ره) برای کسی شناخته نشود.

۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳
سامانه پیامکی هفته‌نامه صبح صادق
۰۲۱۷۷۴۰۰۱۰۰
هفته‌نامه صبح صادق

سپاه

۶۵۰۰ زائر

سپاه امسال نیز همچون سال‌های گذشته، با همراهی مسئولان استانی و شهرستانی، ۶ هزار و ۵۰۰ زائر از اقشار مختلف مردم خوزستان برای زیارت مرقد مطهر امام خمینی (ره) و تجدید بیعت با آرمان‌های امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب اعزام شدند. زائران در قالب ۳۰۰ دستگاه خودروی سبک و سنگین و با پشتیبانی ۲۵ دستگاه آمبولانس به تهران اعزام شدند. همچنین مراسم بدرقه با حضور مسئولان محلی، ریش‌سفیدان و مردم عاشق امام (ره) در شهرستان‌های مختلف استان برگزار شد. یکی از اقدامات سپاه در طول مسیر برپایی برنامه‌هایی مانند معرفی شخصیت امام (ره)، تبیین مفاد وصیت‌نامه ایشان بود.

پشیمان می‌شوند

سرلشکر «حسین سلامی» فرمانده کل سپاه در مصاحبه با شبکه «المیادین» گفت: «ما مصمم هستیم حقوق ملت ایران و استقلال کشور را به‌طور کامل حفظ کنیم.» سرلشکر سلامی هشدار داد که این اهداف رژیم صهیونیستی است که در صورت درگیری، از بین خواهند رفت» و «اسرائیلی‌ها به‌خوبی از توانمندی‌های ایران آگاهند.» وی همچنین با یادآور شدن عملیات‌های «وعده صادق ۱ و ۲» تأکید کرد که در صورت تکرار تجاوز، پاسخ ایران «گسترده‌تر و شش‌بدرتر» خواهد بود. فرمانده کل سپاه در پایان هشدار داد، هر طرفی که در ماجراجویی علیه ایران شرکت داشته باشد، بهای آن را خواهد پرداخت و «پشیمان خواهد شد.»

سفر به مناطق محروم

هم‌زمان با سی‌وششمین سالگرد ارتحال امام خمینی (ره) گروه پزشکی سپاه با همکاری قرارگاه منطقه‌ای کربلا نیروی زمینی سپاه، یک کاروان پزشکی ۳۸۰ نفره نیروی هوافضای سپاه را برای مداوای بیماران مناطق محروم به استان خوزستان اعزام کرد. این گروه شامل متخصصان مختلف پزشکی است که خدمات درمانی رایگان را در مناطق کم‌برخوردار و حاشیه‌ای شهرهای اهواز، جازیران، مسجدسلیمان و بهبهان ارائه دادند. در سیزدهم خرداد ماه، این گروه پزشکی به شهرستان‌های مسجدسلیمان، زیدون، بهبهان و همچنین کوی الصافی اهواز اعزام شدند و خدمات درمانی جهادی و رایگان را به مردم این مناطق ارائه دادند.

صداق

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول:یدالله‌جوانی سردبیر:علی حیدری

شورای سیاست‌گذاری:

سایمک‌باقری،سعدالله‌زراعی، عزیز غضنفری،فرهادمهروی،مه‌دی‌سعیدی،فتح‌الله‌پرشان،علی‌قاسمی،حسین‌عبداللهی‌فر دبیر‌تحریریه:سیدفخرالدین‌موسوی مدیرفنی:محمدصالح‌نادری نگارش‌و‌ویرایش:محبوبه‌حاجی‌آقایی صفحه‌آرا:علی‌اکبر‌هدایتی عکاس:حامد‌گودرزی ناظرچاپ:سیدعلی‌قاسمی

چاپ: مرکز چاپ‌سپاه: ۰۲۱)۳۸۵۲۲۴۴۶ تلفن: ۰۲۱)۷۷۴۶۰۱۰۰ و ۰۲۱)۷۷۴۶۰۱۰۱ basirat.ir @ssweekly نامبر: ۷۷۴۸۸۴۲۶ سامانه پیامک: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

شماره ۱۱۹۱ | دوشنبه ۱۹ خرداد ۱۴۰۴

کتابخانه

غدیر می‌آید

صدای کیست چنین دلپذیر می‌آید؟ کدام چشمه به این گرمسیر می‌آید؟ صدای کیست که این‌گونه روشن و گیراست؟ که بود و کیست که از این مسیر می‌آید؟ چه گفته است مگر جبرئیل با احمد؟ صدای کاتب و کلک‌دبیر می‌آید خیر، به روشنی روز در فضا پیچید خیر دهید: کسی دستگیر می‌آید! کسی بزرگتر از آسمان و هر چه در اوست به دستگیری طفل صغیر می‌آید علی به جای محمد به انتخاب خدا خیر دهید: بشیری نذیر می‌آید! کسی به سختی سوهان به سختی سخره کسی به نرمی موج حریر می‌آید کسی که مثل کسی نیست، مثل او تنه‌است کسی شبیه خودش بی‌نظیر می‌آید خیر دهید که: دریا به چشمه خواهد ریخت خیر دهید به یاران: غدیر می‌آید به سالکان طریق شرافت و شمشیر خیر دهید که از راه، پیر می‌آید خیر دهید به یاران: دوباره از بیشه صدای روشن یک شکره شیر می‌آید خم غدیر به دوش از کرانه‌ها، مردی به آبیاری خاک کویر می‌آید کسی دوباره به پای یتیم می‌سوزد کسی دوباره سراغ فقیر می‌آید کسی حماسه‌تر از این حماسه‌های سبک کسی که مرگ به چشمش حقیر می‌آید...

مرتضی امیری اسفندقه

گل باغ مصطفی (ص)

به مناسبت ولادت امام هادی (ع)

نوری به جهان زخی سرمد آمد از لطف خدا عبد‌مؤید آمد دهم گل بوستان زهر او علی از نسل علی نجل محمد آمد امشب به جهان نور خدا آمده است دهم گل باغ مصطفی (ص) آمده است در بیت نهم گل ولایت، هادی از نسل علی مرتضی آمده است امشب به جهان نور مبین می‌آید بر شعبه بگو جیل متین می‌آید از بیت جواد ابن رضا هادی دین همنام امیر مؤمنین می‌آید امشب از لطف خداوند ودود غنچه‌ای وا شد به گلزار وجود آمده چهارم علی، هادی دین بر جمال کبریا پیش درود

رضایعقوبیان

صبحانه

صعود به قله پیشرفت!

آدم‌هایی به قله پیشرفت می‌رسند که موانع موفقیت را در کرده باشند. هر چقدر موانع بیشتری را در کنی به پیشرفت‌های چشمگیرتری دست پیدا می‌کنی. در زندگی فقط دو نوع آدم هستند که به شما می‌گویند، نمی‌توانید در دنیا تغییری ایجاد کنید؛ نخست، کسانی که از تلاش کردن شما می‌ترسند و دوم، کسانی که از موفقیت شما ناراحت می‌شوند.

داستان

تواز مایی!

آفتاب‌سوخته، کودکی را در آغوش وارد حرم کرد. پسرک نحیف بود، دست و پایش بی‌جان، انگار هیچ نیرویی در بدنش نبود. مرد بادیه‌نشین، بدون رعایت آداب معمول، کودک را کنار ضریح گذاشت و بسا صدایی بلند و بی‌پروا گفت: «یا علی! این بچه‌ام را شفا بده!» جمعیت اطراف ساکت شد. شیخ محمود ابروهایش را بالا برد. این چه شیوه درخواست بود؟ نه سلامی، نه زیارت‌نامه‌ای، نه حتی ادب زیارت. اما پیش از آنکه فکرش را جمع کند، صحنه‌ای باورنکردنی دید. دست‌های کوچک پسرک تکان خورد. پاهایش که تا لحظه‌ای پیش بی‌جان بود، به آرامی خم شدند. ناگهان پسرک از جا بلند شد، تلو تلو خورد و سپس شروع به دویدن کرد. فریاد شادی پدرش در حرم پیچید. زائران هجوم بردند، برخی برای تبرک، تکه‌ای از لباس پسرک را می‌خواستند. خادمان حرم به‌سرعت آنها را از میان جمعیت بیرون بردند. شیخ محمود ماتش برده بود. قلبش فشرده شد. این مرد، بی‌آنکه آداب بدانند، حاجتش را گرفته بود، اما او که سال‌ها درس دین خوانده و زیارتش را با دقت انجام می‌داد، همچنان منتظر بود. به ضریح نزدیک‌تر شد، دست بر سینه‌اش

تلخند

دعوی‌احمق و احمق‌ترا! کارتونیست: ماریان کامینسکی/اتریش

سلامت

نقش کلیدی کلیه!

کلیه‌ها، این اعضای کوچک اما حیاتی، نقش کلیدی در حفظ تعادل بدن دارند. آنها تنها مواد زائد را از خون تصفیه می‌کنند، بلکه در تنظیم فشار خون، تولید گلبول‌های قرمز و متابولیسم ویتامین D نیز مؤثرند. با این حال، بیماری‌های کلیوی، از جمله نارسایی کلیه و سنگ کلیه، به دلیل سبک زندگی ناسالم و بیماری‌های زمینه‌ای مانند دیابت و فشار خون بالا، رو به افزایش است. یکی از مهم‌ترین عوامل تهدیدکننده سلامت کلیه، رژیم غذایی نامناسب است. مصرف بیش از حد نمک، شکر و غذاهای فرآوری‌شده فشار زیادی به کلیه‌ها وارد می‌کند. کم‌آبی بدن نیز خطر تشکیل سنگ کلیه را افزایش می‌دهد. از سوی دیگر، چاقی و عدم تحرک بدنی با افزایش خطر بیماری‌های کلیوی ارتباط مستقیم دارند. بر اساس آمار سازمان بهداشت جهانی، حدود ۱۰ درصد از جمعیت جهان از نوعی بیماری کلیوی رنج می‌برند که بسیاری از آنها قابل پیشگیری هستند. پیشگیری از بیماری‌های کلیوی نیازمند تغییر در سبک زندگی است. نوشیدن آب کافی، کاهش مصرف نمک و قند، و گنجاندن میوه‌ها و سبزیجات در رژیم غذایی از اقدامات مؤثرند. ورزش منظم و کنترل وزن نیز به کاهش فشار بر کلیه‌ها کمک می‌کند. همچنین، چکاپ‌های دوره‌ای برای افرادی با سابقه خانوادگی بیماری کلیوی یا بیماری‌های زمینه‌ای مانند دیابت ضروری است. سیستم‌های بهداشتی نیز باید نقش فعال‌تری ایفا کنند. آموزش عمومی درباره اهمیت سلامت کلیه و دسترسی به خدمات تشخیصی مقرون‌به‌صرفه می‌تواند بار بیماری‌های کلیوی را کاهش دهد. در ایران، با توجه به شیوع بالای دیابت و فشار خون، توجه به این موضوع اهمیت دوچندانی دارد.

راه نرفته

مبارزه با غم!

غم، احساسی عمیق و گاه طاقت‌فرساست که می‌تواند زندگی را خاکستری کند. روان‌شناسان معتقدند؛ مواجهه با غم نیازمند پذیرش و اقدام آگاهانه است. اولین گام، به رسمیت شناختن این احساس است. انکار غم، مانند پنهان کردن زخمی عفونی، تنها آن را عمیق‌تر می‌کند. به خود اجازه دهید غم را حس کنید؛ گریه کنید، بنویسید یا با دوستی صمیمی حرف بزنید. این تخلیه عاطفی، فشار روانی را کاهش می‌دهد. دوم، یافتن معنا در فعالیت‌های کوچک روزانه است. روان‌شناسی مثبت‌گرا بر اهمیت لذت‌های ساده تأکید دارد: قدم‌زدن در طبیعت، گوش دادن به موسیقی الهام‌بخش یا حتی نوشیدن یک فنجان چای گرم. این فعالیت‌ها ذهن را از چرخه افکار منفی دور می‌کند. ورزش نیز معجزه می‌کند؛ ترشح اندورفین هنگام فعالیت بدنی، مانند دویدن یا یوگا، حال روحی را بهبود می‌بخشد. سوم، ارتباط انسانی در دست‌کم نگیرید. انزوا، غم را تقویت می‌کند، اما گفت‌وگو با دیگران، حتی کوتاه، می‌تواند نور امید را روشن کند. اگر صحبت حضوری دشوار است، نوشتن نامه‌ای به خود یا دیگران، احساسات را مرتب می‌کند. روان‌درمانی هم گزینه‌ای قدرتمند است؛ متخصصان با ابزارهایی مانند درمان شناختی-رفتاری (CBT) به بازسازی الگوهای فکری منفی کمک می‌کنند. در نهایت، صبوری کلید است. غم مانند موجی است که می‌آید و می‌رود. به جای مبارزه با آن، بیاموزید با آن شنا کنید. به خود یادآوری کنید که این احساس، هویت شما نیست، بلکه بخشی از تجربه انسانی است. غم، پایان راه نیست؛ بلکه می‌تواند آغاز سفری به سوی شناخت عمیق‌تر خود باشد.

صادقانه

پاداش عید غدیر

امام علی (ع) فرمود: «در روز عید غدیر به خانواده خود گشایش و توسعه دهید، به برادران خود نیکی کنید، خداوند را بر این نعمت که شما را بخشیده است، سپاس گزارید، متحد شوید تا خدا به شما وحدت بخشد، نیکویی کنید تا خدا دوستی‌تان را پایدار کند، به همدیگر نعمت خدا را تبریک بگویید، همان‌طور که خداوند در این روز با چندین برابر عیدهای دیگر پاداش دادن به شما تبریک گفته، این گونه پاداش‌ها جز در روز عید غدیر نخواهد بود.» بحارالانوار جلد ۹۷ حدیث ۱۱۷

غیر رسمی

شغل بعد از ریاست جمهوری!

در زمان امام راحل (ره) آنچه برای رهبر معظم انقلاب همیشه مهم بوده، اطاعت و ولایت‌پذیری بوده است. این ولایت‌پذیری به‌قدری پراهمیت بوده است که خط و مرام رهبر معظم انقلاب هم بر این نگاه استوار بوده است. حضرت آقا در خصوص این منش اخلاقی خودشان این‌گونه می‌گویند: «یک خاطره دیگر هم آن حرفی است که از قول بنده مکرر نقل شده است. در این دانشگاه بود که بنده آن مطلب را گفتم. در زمان ریاست جمهوری در این دانشگاه سخنرانی داشتم و به سوالات پاسخ می‌دادم. یکی از دانشجوین در سؤال کتبی خود از من پرسید که شما بعد از ریاست جمهوری قصد دارید چه شغلی انتخاب کنید؟ (چون همه نوع حدسی زده می‌شد) من گفتم برای خودم شغلی در نظر نگرفته‌ام و نمی‌دانم چه پیش می‌آید؛ اما همین قدر بگویم که اگر امام مرا مأمور عقیدتی - سیاسی گردان انتظامی زابل کنند و بگویند به آنجا برو، من دست زن و بچه‌ام را می‌گیرم و به زابل می‌روم و در آنجا مسئول عقیدتی - سیاسی آن گردان می‌شوم. یعنی من هیچ خواسته مشخصی در این زمینه برای خودم قائل نیستم.»

بیانات در جمع دانشجویان و اساتید دانشگاه صنعتی امیرکبیر ۱۳۷۹/۱۲/۹

حسن ختام

چشم انتظاریم

در روز غدیر، روزی که امامت و ولایت امام علی (ع) اعلام شد، دل به معشوقی می‌بندم که ظهورش، وعده‌ای برای عدالت و صلح در جهان است. با یاد حضرت مهدی (عج)، احساس بی‌قراری دل‌های ما، به شوق دیدارشان، روزه‌روز بیشتر می‌شود. او با کوله‌باری از صبر می‌آید، او شمشیر علی (ع) را در دست می‌گیرد تا نامردان را سرکوب کند و برای هدایت مردمان قرآن را می‌آورد؛ او مانند ستاره‌ای درخشان در تیره‌ترین شب و مانند کوه بلندی در جنگل وحشت‌انگیز ظاهر می‌شود. او با قرآن محمد (ص) در سینه و شمشیر علی (ع) در دست و با مهر زهر (اس) و صبر حسن (ع) و شجاعت حسین (ع) می‌آید. سر تا پای او نبوت و ولایت است. او صفات همه پیامبران را با خود به‌همراه دارد. او بسا ظهورش دین را بر همه جهان حکم‌فرما می‌سازد و قیامت مانند قیامت و از بین برنده همه گناهان است. سرانجام اوست که کافران را به‌سزای اعمال‌شان می‌رساند و رسالت پیامبران و زحمات آنان را نتیجه می‌بخشد. مولا جان! بیا که همه مسلمانان چشم انتظارند.

